

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES

Τεύχος **121**ον

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Πατησίων 88, 104 34 Αθήναι

Ευρώ 0,01

Άρθρα

Ο διαχρονικός Θουκυδίδης και οι αρνητές του
Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
Το δημογραφικό πρόβλημα και η λύση μέσω μεταναστευτικού.

Εφικτό ή ουτοπία;

Του κ. Κωνσταντίνου Γκουνάγια

Από που πηγάζει η αντιρωσική υστερία των
ευρωπαϊκών ελίτ

Του καθηγητού κ. Κωνσταντίνου Γρίβα

Η Ελλάδα και ο μεταναστευτικός της λήθαργος

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

Η Βόρεια Κύπρος είναι επίσης ένα ισραηλινό
πρόβλημα

Του Shay Gal*

Περί της Ευρωπαϊκής υποκρισίας

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

«Μεταρρυθμίσεις» που υπονομεύουν τη συνοχή

των Ενόπλων Δυνάμεων και την Εθνική Άμυνα

Του Δρος Κωνσταντίνου Π. Μπαλωμένου*

NATO : Μήπως ήρθε η ώρα για συναινετικό διαζύγιο
των Ευρωπαίων από τις ΗΠΑ ;

Του Αθανασίου Πλατιά*

Το Παιχνίδι Πόκερ μεταξύ ΗΠΑ, Κίνας και Ευρώπης

Του Plamen Tonchev

Η Τεχνητή Νοημοσύνη στο Πεδίο Επιχειρήσεων το
2025

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννη Μπαλτζώη

Πώς σχεδιάζει μια χώρα ψυχολογικές επιχειρήσεις
Το παράδειγμα της Τουρκίας.

Της Μαριτίνας Βεζυρτζή

Η δυτική ηγεμονία είναι παρελθόν

Της Caroline Galacteros

Η Ανατολή αντεπιτίθεται...

Του καθηγητού Κωνσταντίνου Γρίβα

Διασύνδεση Τουρκίας-Ιταλίας με υποθαλάσσιο καλώδιο
οπτικών ινών με ελληνική υπογραφή

Του καθηγητού Νότη Μαριά*

Η Τουρκία περικυκλώνει και πολιορκεί την Ελλάδα

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη

Τι μάθαμε από τον πόλεμο στην Ουκρανία,
οι Ελληνικές Ε.Δ. και η αμυντική μας βιομηχανία.

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννη Αθ. Μπαλτζώη

Οι έννοιες “Ipso facto” και “Ab initio”

στην UNCLOS (για υφαλοκρηπίδα)

Του Αντιναυάρχου ε.α. Στυλιανού Φενέκου

Πόλεμος Ισραήλ-Ιράν. «Πρόβα τζενεράλε» για έναν
μελλοντικό πόλεμο με την Τουρκία;

Του Michael Rubin

Επισκοπήσεις

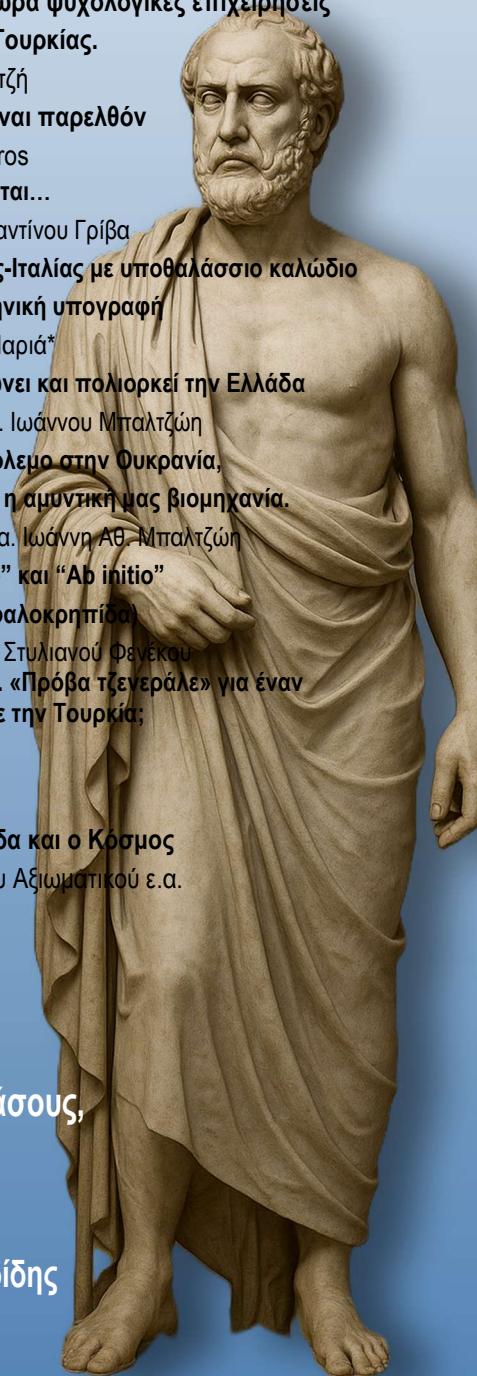
Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Του Ανδρέα Ματζάκου Αξιωματικού ε.α.

«Οὐ τοὺς τολμῶντας ἄνευ γνῶμης, οὐδὲ τοὺς ἐπινοοῦντας ἄνευ θράσους,
ἀλλὰ τοὺς καὶ ἄμφω ἔχοντας κρατίστους εἶναι.»

(Δεν είναι άριστοι ούτε όσοι τολμούν χωρίς σκέψη, ούτε όσοι σκέφτονται
χωρίς τόλμη, αλλά όσοι συνδυάζουν και τα δύο.)

Θουκυδίδης

Οι Προβληματισμοί του Εκδότη

Αγαπητά μέλη και φίλοι

Το τρίμηνο Ιουλίου, Αυγούστου, Σεπτεμβρίου ήταν πολύ ενδιαφέρον, εκρηκτικό και θα έλεγα επικίνδυνο.

Α. ΗΠΑ, Πολιτική Τραμπ και Ευρώπη

Η γνωστή πολιτική Τραμπ συνεχίζεται με λεονταρισμούς, απειλές και επιβολή δασμών σε διάφορες χώρες, ακόμη και στην Ε.Ε. με 15%. Διαπιστώνεται μια «απαξίωση» της Ε.Ε. από τον Τραμπ, λόγω της διαφοροποίησης της Ευρώπης από την πολιτική Τραμπ, ιδιαίτερα στο θέμα του πολέμου στην Ουκρανία, που ο αμερικανός πρόεδρος επιδιώκει τον τερματισμό του χωρίς επιτυχία. Η ομάδα των «προθύμων» της Ευρώπης (Γαλλία, Γερμανία, Η.Β. καθώς και Ιταλία, Ισπανία, Ολλανδία, Φιλανδία και Βαλτικές χώρες) με την επικίνδυνη στάση των για συνέχιση του πολέμου ενοχλεί τον Λευκό Οίκο (αποκαλύψεις πρακτορείου AXIOS) και κάνει τον Αμερικανό πρόεδρο να α-διαφορεί για την Ευρώπη και να εγκαταλείπει την Ουκρανία. Το σημαντικότερο γεγονός ήταν η ξαφνική συνάντηση Πούτιν-Τραμπ στις 15 Αυγούστου, στη στρατιωτική βάση Elmendorf-Richardson στην Anchorage, Αλάσκα. Θέμα της συνάντησης ο πόλεμος στην Ουκρανία, αλλά σύμφωνα με έγκυρα αμερικανικά Ινστιτούτα κυριάρχησε η «οικονομική συνεργασία», οι δύο ηγέτες αποφάσισαν την συνεκμετάλλευση των τεράστιων πόρων (υδρογονάνθρακες, σπάνιες γαίες) στην Αρκτική και η λειτουργία για όλο τον χρόνο της Βόρειας Θαλασσίας Οδού» που συντομεύει τουλάχιστον κατά 40% τον χρόνο και το κόστος των θαλασσιών μεταφορών από Ανατολή προς Δύση και αντιστρόφως, με την βοήθεια του μεγάλου στόλου (42 πλοία) των παγοθραυστικών της Ρωσίας. Στις 18 Αυγούστου έγι-νε μια «ιλαροτραγική παράσταση στον Λευκό Οίκο». Ο Τραμπ κάλεσε τον Ζελένσκι για συνομιλίες και αυτή την φορά, τον συνόδεδεσαν, ως «κηδεμόνες» του, για να «βοηθήσουν» στις συνομιλίες. Είδαμε σε παγκόσμια αναμετάδοση τον πλανητάρχη να έχει μπροστά στο γραφείο του τον Ζελένσκι και τους «Επτά Μικρούς Νάνους», τους σημερινούς ηγέτες της Ευρώπης, Μακρόν (Γαλλίας), Στάρμερ (Η.Β.), Μερτς (Γερμανίας, Μελόνι (Ιταλίας), Στουμπ (Φιλανδίας), Φον Ντερ Λάιεν (Ε.Ε.), Ρούτε (NATO) και να τους παραδίδει μαθήματα γεωπολιτικής και γεωστρατηγικής και αυτοί να απαντούν με φληναφήματα και αοριστολογίες, έμπλεοι φοβικών συνδρόμων. Όμως επιστρέφοντας στην Ευρώπη άρχισαν του λεονταρισμούς, απειλώντας την Ρωσία και προσπαθώντας να δημιουργήσουν μια αυξανόμενη πολεμική ατμόσφαιρα, με διάφορα περιστατικά, μερικά αμφιβόλου αληθείας, όπως άοπλα drones στον εναέριο χώρο της Πολωνίας, πτήσεις ρωσικών Α/Φ στην Βαλτική με παραβίαση εναερίου χώρου κλπ. χωρίς προσκόμιση σοβαρών αποδείξεων. Η κατάσταση μυρίζει μπαρούτι και απαιτείται προσοχή. Στο δε μέτωπο, οι ρωσικές δυνάμεις συνεχίζουν την προέλαση των σε όλο το μέτωπο, έχουν καταλάβει μεγάλο εδαφος και επίκειται ολοκληρωτική κατάληψη στρατηγικών πόλεων-οχυρών, όπως Πογκρόνσκ, Κονσταντινίβκα, Ζαπορίζια, Ντομπροπίλια, Σλοβιάνσκ και Κραματόρσκ (ολοκλήρωση Ντονιένσκ), ήδη κατάληψη Κουπιάνσκ

και Τσάσιβ Γιαρ. Τέλος η δημόσια δολοφονία του ακτιβιστή και υποστηρικτή του MAGA Τσάρλι Κερκ, που εκτιμάται ως πρόκληση και ε-νεργοποίηση επικίνδυνων καταστάσεων στο εσωτερικό των ΗΠΑ, που μπορεί να φθάσουν και σε εμφύλιο.

Β. Μέση Ανατολή.

Οι εξελίξεις είναι τραγικές. Το Ισραήλ, μετά τις ανεπιτυχείς προσπάθειες των διαπραγματευτών για απελευθέρωση των ομήρων, εξαπέλυσε στις αρχές Σεπτεμβρίου την επιχείρηση Αρματα του Γεδεών II στην Γάζα, με σκοπό αφενός μεν την απελευθέρωση των ομήρων, (ίσως 15 α-κόμη ζωντανοί), την κατάληψη ολοκληρωτικά της πόλης και την πλήρη εξόντωση της Χαμάς. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης των ΑΝΣΚ από IDF, 5-6 μήνες με την σταδιακή συμμετοχή 8-10 Μεραρχιών. Η επιχείρηση συνεπάγεται τον θάνατο αθώων αμάχων, αν και ένα μεγάλο μέρος του λαού της Γάζας μετακινείται προς το Νότο για να σωθούν. Η επιχείρηση αυτή, σε συνδυασμό με τον αριθμό των νεκρών (περίπου 65.000) και ένα κύμα αλληλεγγύης προς τον παλαιστινιακό λαό ξεσήκωσε πολλές χώρες στον πλανήτη, με αποτέλεσμα μεγάλα ευρωπαϊκά κράτη να ανακοινώνουν την αναγνώριση παλαιστινιακού κράτους, όπως Η.Β., Καναδάς, Αυστραλία, Πορτογαλία και αναμένεται να το πράξουν και άλλες χώρες. Μέχρι τώρα 140 χώρες το έχουν αναγνωρίσει. Ήδη ανεξάρτητη επιτροπή του ΟΗΕ, αποφάνθηκε, ότι το Ισραήλ διαπράττει γενοκτονία, με το Ισραήλ να διαμαρτύρεται για ψευδή στοιχεία, να αναφέρει ότι η αναγνώριση είναι «βραβείο στην τρομοκρατία», ότι «Παλαιστίνη σήμερα, σημαίνει Παρίσι αύριο» και να απειλεί προσάρτηση της Δυτικής Όχθης. Ελπίδα ίσως, το «Σχέδιο Τράμπ» και το νέο «Σχέδιο Μπλαιρ» για το αύριο της Γάζας, αν και κατά πόσο μπορεί να υλοποιηθεί.

-Εθνικά Θέματα.

Νέα απειλή με την «έφοδο λαθρομεταναστών» από την Λιβύη προ την Κρήτη, που αντιμετωπίζεται με την μεταφορά των από την Κρήτη στα νησιά του Αιγαίου και το εσωτερικό της χώρας. Το γαϊτανάκι των απειλών και των προκλήσεων εκ μέρους της Τουρκίας ξεκίνησε με αφορμή την επιλογή της Chevron να αρχίσει γρήγορα τις έρευνες στα δύο θαλασσοτεμάχια Νοτίως και ΝΑ της Κρήτης, μια πολύ θετική εξέλιξη, που στην ουσία καταρρίπτει το «τουρκο-λιβυκό μνημόνιο», γεγονός που εξοργίζει την Τουρκία. Έτσι αναμένεται ένα θερμό φθινόπωρο, με την γνωστή Τουρκία να αμφισβητεί, να απειλεί και να παραβιάζει ελληνική εθνική κυριαρχία. Το μόνο ανησυχητικό ενδεχομένως ο κατευνασμός της Τουρκίας με παραχώρηση εθνικής κυριαρχίας, ίσως στο Καστελόριζο. Για ηλεκτρικό καλώδιο «σιγή ιχθύος» ακόμη. Και η θετική εξέλιξη, η απόφαση του ΚΥΣΕΑ, για την απόκτηση της 4ης Φρεγάτας Μπελαρά, με το ένδοξο όνομα Θεμιστοκλής και πιο ισχυρής από τις άλλες τρεις.

22 Σεπτεμβρίου 2025

Αντμος (ε.α.) Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης,
M.Sc. στην Γεωπολιτική από το ΕΚΠΑ,
Πρόεδρος ΕΛΙΣΜΕ

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 21-6037

Εκδότης-Διευθυντής: Ιωάννης Μπαλτζώης

Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος

Υπεύθυνος Τεχνικής Υποστηρίξεως: Α. Τόσιος

Συντ/κή Ομάδα: Γ. Δουδούμης, Δ. Ηλιόπουλος, Μ. Βλάχου

DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος

Εκτύπωση: ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ Α.Ε. Τηλ: 2105743410

Διευθυνσεις

Γραφεία: 28ης Οκτωβρίου 88
TK 104 34 Αθήναι

Τηλέφωνα: 210 8211025

E-mail: elisme@elisme.gr

Διαδίκτυο: www.elisme.gr

Ο διαχρονικός Θουκυδίδης και οι αρνητές του

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
Επιτίμου Διοικητού ΣΝΔ
Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Σπανίζουν τα βιβλία που νικούν τον χρόνο. Τα σκήπτρα στον τομέα της πολιτικής και των διεθνών σχέσεων κατέχει ο Πελοποννησιακός Πόλεμος του Θουκυδίδου. Πρόκειται για διεθνολογικό υπόδειγμα ρεαλισμού που διδάσκεται παγκοσμίως αφού μετά από χιλιάδες χρόνια παραμένει όχι μόνο επίκαιρο αλλά οι βασικές του θέσεις επαληθεύονται διαχρονικά. Από τον ανεξάντλητο πλούτο των επισημάνσεων του Θουκυδίδου, ευρέως διαδεδομένη είναι η θέση ότι η κύρια αιτία των πολέμων είναι η δυναμική άνιση ανάπτυξη των κρατών, ότι η ελευθερία βασίζεται στην ισχύ, καθώς και ο περίφημος διάλογος των Μηλίων (414 π.Χ.) βάσει του οποίου το Διεθνές Δίκαιο απονέμεται μόνο μεταξύ ισοδυνάμων, ενώ στην περίπτωση ανισομέρειας ισχύος, ο αδύναμος παραχωρεί αυτό που του επιβάλλει η αδυναμία του και ο ισχυρός κερδίζει ό,τι του επιτρέπει η δύναμή του.

Τα ρεαλιστικά μαθήματα του Θουκυδίδου υιοθετούνται και μετουσιώνονται σε πράξη από σημαντικά κράτη, τα οποία διασφαλίζουν την επιβίωση και ευημερία τους προβάλλοντας αξιόπιστη αποτροπή και ευρισκόμενα διαρκώς σε ετοιμότητα πολέμου. Τα κράτη αυτά γνωρίζουν, ότι οι συμμαχίες έχουν τόση αξία όση και το ειδικό βάρος του κράτους που μετέχει σ' αυτές, ενώ ελάχιστα λαμβάνουν τα κράτη που βρίσκονται σε σχέση μονομερούς εξαρτήσεως από τους συμμάχους τους (Π. Κονδύλης). Επιδιώκουν το Διεθνές Δίκαιο διότι τους παρέχει νομιμοποίηση αλλά δεν βασίζουν την ύπαρξή τους σε αυτό αφού στο άναρχο διεθνές σύστημα ουδείς δύναται να το επιβάλει. Τα κράτη που έχουν ενστερνισθεί τις Θουκυδίδειες θέσεις διαθέτουν υψηλό κύρος, χαρακτηρίζονται από συνέχεια και συνέπεια και γελούν με το ψευδοδίλημμα «βούτυρο ή κανόνια» αφού η επένδυσή τους στην υψηλή αμυντική βιομηχανία και τεχνολογία αποτελεί θεμελιώδη αναπτυξιακό πυλώνα. Ο Θουκυδίδης ως καθοδηγητής, τους συμβουλεύει ότι η στρατιωτική ισχύς δεν αποτελεί «άσκοπη σπατάλη πόρων» προορισμένη μόνο για την περίπτωση πολέμου. Εν καιρώ ειρήνης και κρίσεων οι καλλίτεροι πολιτικοί και διπλωμάτες αδυνατούν να ασκήσουν εξωτερική πολιτική (διαπραγμάτευση, πειθώ, εξαναγκασμό κ.λπ.), δίχως την αξιοπιστία και βαρύτητα που προσδίδει στα επιχειρή-

ματά τους η εθνική (και κυρίως η στρατιωτική) ισχύς της χώρας τους. Τέλος σκοπός των κυβερνήσεων των κρατών αυτών είναι να εκπληρώνουν τα εθνικά συμφέροντα του λαού που τις εκλέγει και όχι να επιλύουν να πλανητικά προβλήματα συχνά σε βάρος του έθνους τους.

Η μεταπολιτευτική Ελλάς με μικρές εξαιρέσεις βρίσκεται στον αντίποδα των ανωτέρω. Το ελληνικό κράτος απαξιώνει τον Θουκυδίδη, αφού αν και απειλούμενο ποτέ δεν επένδυσε ουσιαστικά στην ισχύ, αντιμετωπίζοντας με ελαφρότητα τις υπαρξιακές απειλές και προκλήσεις του. Την ανυπαρξία Εθνικών Σκοπών και διατυπωμένης Εθνικής Στρατηγικής υποκαθιστούν ρευστές δευσμεύσεις οι οποίες μεταβάλλονται με κάθε αλλαγή Κυβερνήσεως ή και Υπουργού προκαλώντας ασυνέχεια.

Ουδέποτε υπήρξε ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του δημογραφικού παρά τις εμφανείς τάσεις του από την δεκαετία του 1980. Την υπαρξιακή αυτή απειλή επιτείνει το μεταναστευτικό το οποίο αντιμετωπίζεται με μικροκομματικές παλινδρομήσεις παρά την διαφαινόμενη καταλυτική επιδείνωση του φαινομένου.

Ο τουρκικός πειθαναγκασμός αποδεικνύεται αποτελεσματικός αφού εξαναγκάζει επί δεκαετίες την Ελλάδα να μην επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα, να μην κηρύσσει ΑΟΖ, να υπόκειται σε πρόστιμα από την ΕΕ για τον Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό (τελικώς υποβλήθηκε αναγκαστικά και δίχως την απαραίτητη χωροταξική εξειδίκευση), να καθυστερεί την έρευνα για υδρογονάνθρακες, να εγκαταλείπει τον αγωγό EASTMED, να μην υλοποιεί την ηλεκτρική διασύνδεση με το Ισραήλ και την Αίγυπτο, να μην απαντά στα τουρκικά θαλάσσια πάρκα που βρίσκονται σε ελληνική ΑΟΖ (όταν κηρυχθεί...) και απομονώνουν το σύμπλεγμα Μεγίστης και ακόμη να μην συλλαμβάνει δεκάδες τουρκικά σκάφη που αλιεύουν εντός χωρικών υδάτων. Πλέον αυτών η Ελλάς εξαναγκάζεται να μην ενισχύει την Κύπρο, ως εγγυήτρια δύναμη και μητέρα πατρίδα και να μην θέτει εκ των προτέρων «κόκκινες γραμμές» σε συνομιλίες με την κατοχική Τουρκία η οποία δηλώνει (φραστικά και έμπρακτα) ανυποχώρητη από την «Γαλάζια Πατρίδα», τις «Γκρίζες Ζώνες» και το τουρκο-λιβυκό μνημό-

νιο. Η τουρκική στρατηγική περικύκλωση ενθαρρύνει μικρούς γείτονες όπως η Αλβανία, τα Σκόπια και η Λιβύη, να διεκδικούν με θράσος κυριαρχία και κυριαρχικά δικαιώματα από την Ελλάδα.

Η Ελλάς εγκατέλειψε την Κύπρο κατ' επανάληψη. Σε αντίθεση με την Τουρκία και την ενίσχυση της παραστρατιωτικής ΜΙΤ, ο αγώνας της ΕΟΚΑ (1955 – 1959) δεν έτυχε ουσιαστικής βοήθειας από την μητέρα πατρίδα. Η στρατιωτική κυβέρνηση το 1974 (με εξαίρεση το εγχείρημα των αερομεταφερομένων καταδρομέων) δεν ενίσχυσε την Κύπρο κατά τον ΑΤΤΙΛΑ Ι, η δε 1η μεταπολιτευτική κυβέρνηση την εγκατέλειψε κατά τον ΑΤΤΙΛΑ ΙΙ. Σήμερα έναντι των 14.000 στελεχών της Εθνικής Φρουράς, η Τουρκία ανακοινώνει ότι θα αυξήσει τις στρατιωτικές της δυνάμεις από 40.000 σε 100.000, με μόνιμο αεροναυτικό εξοπλισμό και πυραυλικά συστήματα. Ταυτόχρονα οι Ταξιαρχίες Πεζοναυτών έναντι των νήσων μας αυξάνονται από μία σε τρεις. Σε κρίσιμες και δυσμενείς ιστορικές εθνικές στιγμές η απάντηση για την αδράνεια, την σύγχυση και τον επώδυνο συμβιβασμό ήταν ότι «δεν είμαστε έτοιμοι». Σε ποιες ενέργειες προβαίνει η χώρα μας άραγε, ώστε η επόμενη φορά να μας βρει έτοιμους σε τομείς, όπως ποιότητα και ποσότητα εξοπλισμού, θητεία, εφεδρεία, διοίκηση και έλεγχο, φρόνημα, αμυντική βιομηχανία, έναντι της Τουρκίας; Η αντζέντα 2030 αποτελεί θετική εξέλιξη αλλά κρίνεται από τον βαθμό διασφαλίσεως αξιόπιστης αποτροπής, ενασκήσεως πλήρους κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας καθώς και ισχυρών προϋποθέσεων νικηφόρου αποτελέσματος σε Ελλάδα και Κύπρο.

Η αξιόπιστη εθνική αποτροπή προϋποθέτει συγκεκριμένες πολιτικές δεσμεύσεις (δεν πείθουν αοριστίες περί προασπίσεως κυριαρχίας, κυριαρχικών δικαιωμάτων), την πολιτική βούληση χρήσεως βίας εάν απαιτηθεί, την στρατιωτική ισχύ που διασφαλίζει νικηφόρο αποτέλεσμα, τον ενεργό

πληθυσμό που είναι έτοιμος για θυσίες και την αποτρεπτική φήμη (η αξιοπιστία της απαιτεί χρόνο).

Οι σύγχρονες διεθνείς εξελίξεις δικαιώνουν κυνικά τον Θουκυδίδη. Οι εκτός διεθνούς δικαίου διεθνείς αυθαιρεσίες, εισβολές και βίαιες αλλαγές συνόρων ίσως να μην παράγουν έννομα αποτελέσματα, όπως διατείνονται νομικοί και πολιτικοί αλλά προκαλούν *de facto* καταστάσεις, οι οποίες αργότερα επικυρώνονται νομικά από τους ίδιους. Σε ένα διαχρονικά αναλλοίωτο Θουκυδίδειο διεθνές περιβάλλον πολιτικές δηλώσεις του τύπου «θα το ρισκάρουμε», «άσκοπες εξοπλιστικές δαπάνες», «άσκοπη κούρσα εξοπλισμών», «είμαστε αγκυροβολημένοι στο διεθνές δίκαιο», προκαλούν μόνο θλίψη και ανησυχία για το αύριο της Ελλάδος.

Πριν να είναι αργά η μεγιστοποίηση των δεικτών εθνικής ισχύος, με προεξάρχουσα την στρατιωτική ισχύ, πρέπει επί τέλους να εξαιρεθεί από την κομματική αντιπαράθεση και ιδιοτέλεια.

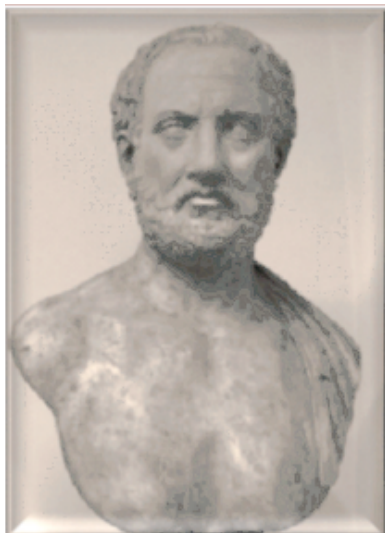
Η παιδεία μας πρέπει εκτός από γνώσεις να παρέχει ορθά πρότυπα και να τροφοδοτεί το εθνικό φρόνημα καθώς και το αίσθημα αλληλεγγύης και προσφοράς στους αυριανούς Έλληνες πολίτες.

Η δημογραφική και μεταναστευτική πολιτική χρειάζεται «άλματα» αντί «σημειωτών».

Αναπόσπαστο μέρος των ελληνο-τουρκικών σχέσεων θα πρέπει να αποτελεί η Κύπρος, ενώ με ευθύνη της χώρας η ελληνική ομογένεια θα πρέπει να είναι ενεργή και να κρατά άσβεστη την ελληνική φλόγα.

Οι απειλές και προκλήσεις εντός και εκτός της χώρας είναι πιεστικές και το τίμημα της αδράνειας θα είναι η ίδια η ύπαρξη των Ελλήνων στο εγγύς μέλλον. Οι σημερινοί μας πολιτικοί ας μην μεταφράσουν τον Πελοποννησιακό Πόλεμο όπως έκανε ο Ε. Βενιζέλος. Τουλάχιστον ας τον μελετήσουν με ιδιαίτερη προσοχή.

29 – Αυγούστου – 2025

Ο Θουκυδίδης (περ. 460 π.Χ. - περ. 398 π.Χ.)

ήταν Αθηναίος στρατηγός και αρχαίος Έλληνας ιστορικός, που συνέγραψε την ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου. Το έργο του Θουκυδίδη έθεσε τα θεμέλια της επιστημονικής ιστοριογραφίας και αποτελεί την πρώτη στο είδος της αυστηρά ιστορική συγγραφή. Ο ίδιος χρησιμοποιεί λογικές μεθόδους και καταγράφει τις ιστορικές αλλαγές με πορίσματα, ενδείξεις, αποδείξεις και τεκμήρια στα οποία καταλήγει η έρευνα, ώστε να αφηγηθεί όσο το δυνατόν πιο αξιόπιστα τα γεγονότα του πολέμου. Με αντικειμενικότητα και κριτική σκέψη, αποφεύγει τη μυθοπλασία και εστιάζει στις αιτίες και τα γεγονότα του πολέμου, αναλύοντας παράλληλα την ανθρώπινη φύση και τη δυναμική της εξουσίας. Το έργο του χαρακτηρίζεται από λεπτομερή και αμερόληπτη εξιστόρηση. Ο στοχαστικός του τρόπος γραφής και η έμφαση στην αναζήτηση της αλήθειας επηρέασαν βαθιά τη μετέπειτα ιστοριογραφία και πολιτική σκέψη. Η περιγραφή του για τη σημασία της ηγεσίας, τις συγκρούσεις συμφερόντων και την καταστροφική φύση του πολέμου καθιστούν το έργο του διαχρονικό, προσφέροντας πολύτιμα διδάγματα για τη φύση της ανθρώπινης κοινωνίας.

Το δημογραφικό πρόβλημα και η λύση μέσω μεταναστευτικού. Εφικτό ή ουτοπία;

Του κ. Κωνσταντίνου Γκουνάγια
Μέλους ΕΛΙΣΜΕ μόνιμου κατοίκου Φινλανδίας

Την τελευταία δεκαετία στον Δυτικό κόσμο όπως και στην Ελλάδα παρατηρείται το δημογραφικό πρόβλημα. Οι κοινωνίες γηράσκουν.

Τα αίτια του προβλήματος αυτού είναι πολλά. Μερικά από αυτά θα μπορούσαν να είναι:

- **Η κουλτούρα του Δυτικού ατομικισμού.** Ο ατομικισμός έχει υποκαταστήσει την συλλογικότητα. Η μονάδα και τα «θέλω» της μονάδας αντικατέστησαν την βούληση την προσανατολισμένη πάνω στις συλλογικές αρχές. Ο άνθρωπος όμως είναι κοινωνικό ον και ό,τι έχει καταφέρει το έχει καταφέρει με τη συλλογικότητα.

- **Η οικονομική δυσπραγία.** Σε όλο τον δυτικό κόσμο παρατηρείται πτώση του διαθέσιμου εισοδήματος και αύξηση των εισοδηματικών διαφορών. Αποτέλεσμα η μεσαία τάξη, η οποία μπορεί να ληφθεί και ως το μεσόβαθρο της οικονομίας και της Δημοκρατίας, συρρικνώνεται.

- Οι νέοι βιώνουν την **έλλειψη οράματος** για το μέλλον. Το μέλλον είναι δυσοίωνα, ένεκα οικονομικής ανέχειας, πολέμων και απουσίας κάθε ελπίδας.

- Η απορρέουσα **ανασφάλεια και αβεβαιότητα** αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη οικογένειας και μάλιστα υπό την συνθήκη πλέον του ενός παιδιού.

- Η τεχνολογία έχει επιφέρει την **απομόνωση**. Οι άνθρωποι επικοινωνούν μέσω τεχνολογίας χωρίς προσωπική επαφή. Επίσης οι χρησιμοποιούμενοι αλγόριθμοι φέρνουν σε επαφή ανθρώπους μόνο με ταυτόσημες ιδέες, οπότε παύει η γόνιμη συζήτηση από διαφορετικές οπτικές.

- Η **Woke agenda**, η οποία μέσω του παγκοσμιοποίησης προσπαθεί να αναθεωρήσει την ύπαρξη Εθνών και η προσπάθεια «χυλοποίησης» της κοινωνίας σε μία κατεργάσιμη και διαμορφώσιμη μάζα, η οποία δεν έχει ταυτότητα και έτσι μπορεί πιο εύκολα να αδρανοποιηθεί.

- Ιδιαίτερα για τη χώρα μας η **αναξιοκρατία** ο νεποτισμός, η οικογενειοκρατία στην πολιτική ζωή του τόπου, τα διαπλεκόμενα συμφέροντα οικονομικών και πολιτικών ελίτ (των οποίων τα συμφέροντα συνάδουν με τις Τουρκικές βλέψεις) και η διαφθορά αποτελούν τροχοπέδη για την ισόνομη ανάπτυξη της κοινωνίας οδηγώντας τις νέες γενιές σε άλλες χώρες (brain drain) για αναζήτηση μέλλοντος.

- Η **αστικοποίηση** και ο αργός θάνατος της υπαίθρου.

- Η **υποχώρηση της επιρροής της θρησκείας** δημιουργεί ρήξη στις παραδοσιακές αξίες της Ελληνική κοινωνίας. Η θρησκεία (όχι η άκριτη θρησκοληψία) είναι πυλώνας της Ελληνικής ταυτότητας. Μας συνδέει με το

ποιοι είμαστε.

Επιπτώσεις του δημογραφικού προβλήματος είναι η στασιμότητα στην οικονομία, με επίπτωση στα φορολογικά έσοδα το οποίο έχει επίπτωση στη μείωση της κοινωνικής πολιτικής, πράγμα που εντείνει την ανασφάλεια και έτσι συνεχίζεται ο φαύλος κύκλος.

Το **συνταξιοδοτικό σύστημα της Ευρώπης και της Ελλάδας** στηρίζεται στην ανταπόδοση των νέων γενιών για κάλυψη των συντάξεων. Το ποσοστό του γηράσκοντος πληθυσμού σε σχέση με τον ενεργό πληθυσμό διαταράσσει την απαιτούμενη ισορροπία και δημιουργεί μία ακόμη «τρύπα» στις οικονομίες των κρατών.

Η προτεινόμενη λύση είναι η «εισαγωγή» προσφύγων/μεταναστών νέων ηλικιών στις γηράσκουσες χώρες. Αυτό θα φέρει «νέο αίμα», θα δημιουργήσει ανάπτυξη η οποία θα φέρει μεγέθυνση της οικονομίας, φορολογικά έσοδα κλπ. Είναι όμως έτσι ή η πραγματικότητα είναι διαφορετική; Σαφώς είναι παραπλανητική και υποστηρίζεται από αλλοία συμφέροντα.

Η «σκέψη» αυτή προβάλλεται από επιστήμονες της οικονομίας, οι οποίοι σχεδόν πάντα επεξεργάζονται τα δεδομένα βάσει αριθμών αλλά ξεχνούν το βασικό υπόβαθρο της διαφορετικότητας των εισερχόμενων και των υπαρχουσών κοινωνιών, τη διαφορά στα ήθη και έθιμα. Το ειδικό βάρος των διαφορετικών πολιτισμών. Αυτά είναι στοιχεία ανασχετικά επιτεύξεως της ενσωμάτωσης των εισερχόμενων στις κοινωνίες υποδοχής.

Ένας δεύτερος παράγοντας που θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν είναι ότι σχεδόν όλο το ποσοστό είναι μουσουλμάνοι, σουνίτες και χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, το οποίο τους κάνει επιρρεπείς στο να ποδηγετούνται, σε ό,τι αφορά στην ερμηνεία της θρησκείας τους. Μη λησμονούμε ότι το σουνιτικό ισλάμ είναι κατ'εξοχήν επιθετικό και εργαλειοποιείται από χώρες που το επιζητούν για πολιτικούς λόγους π.χ. Τουρκία (Πολιτικό Ισλάμ). Στο σουνιτικό ισλάμ υπάρχουν ζηλωτικές τάσεις όπως Ουαχαμπίτισμός, οργανώσεις όπως οι Αδελφοί Μουσουλμάνοι, Χαμάς. Επίσης υπάρχει χρηματοδότηση διάδοσης του σουνιτικού ισλάμ σε Ευρώπη και ΗΠΑ.

Για να επιτευχθεί η συσσωμάτωση των μεταναστών στις χώρες υποδοχής, απαιτούνται προϋποθέσεις και από τις κοινωνίες υποδοχής και από τους μετανάστες.

Όσον αφορά τις χώρες υποδοχής:

- Είναι η κοινωνία ανοιχτή στην υποδοχή και στην ενσωμάτωση των μεταναστών; Στο ερώτημα αυτό η απάντηση δε θα πρέπει να βασίζεται στον υποκειμενικό ιδεαλισμό. Η αποδοχή των μεταναστών αυτών δεν αφορά το αν θα μπορέσουν να ζήσουν στις χώρες αυτές αλλά οι κοινωνίες των χωρών υποδοχής θα τους δώσουν τις ευκαιρίες να ανελιχθούν οικονομικά και επαγγελματικά ή θα είναι πάντα πολίτες β' κατηγορίας για τους αυτόχθονες; Σε κοινωνίες δημοκρατικές και με τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς το κράτος δεν μπορεί να υποχρεώσει έναν εργοδότη να προσλάβει ή να δώσει ευκαιρίες ανέλιξης σε κάποιον μετανάστη. Αυτό επαφίεται στον εσωτερικό κόσμο του κάθε εργοδότη ο οποίος είναι μέλος της κοινωνίας υποδοχής. Αν η κοινωνία δεν είναι έτοιμη θα δημιουργηθούν εντάσεις και από τις δύο πλευρές.

- Είναι η κοινωνία έτοιμη να δεχθεί τη θρησκευτική διαφορετικότητα; Για παράδειγμα βλέπουμε την αντίδραση των κοινωνιών ενάντια σε μετανάστες από Αραβικές χώρες ή την Αφρική, συνήθως μουσουλμανικής καταγωγής και στην αποδοχή προσφύγων από την Ουκρανία. Η διαφορά στην αντιμετώπιση από τις κοινωνίες υποδοχής είναι οφθαλμοφανής. Το προαναφερθέν δεν αφορά στο τι ή στο πώς θα έπρεπε να είναι αλλά αυτό που φαίνεται από το αποτέλεσμα.

Όσον αφορά τους εισερχόμενους:

- Είναι έτοιμοι και επιθυμούν να ενσωματωθούν σε μία κοινωνία της οποίας το κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο είναι πολύ διαφορετικό;

- Είναι έτοιμοι και επιθυμούν να έρθουν σε διάδραση με τους αυτόχθονες ή θα συναναστρέφονται αποκλειστικά μεταξύ τους δημιουργώντας γκετοποιημένες κοινωνίες μέσα στην κοινωνία; Είναι έτοιμοι να συνάψουν κοινωνικές και εμπορικές σχέσεις;

- Είναι έτοιμοι και επιθυμούν να συνάψουν φιλικές ή και να δημιουργήσουν οικογένειες με άτομα της χώρας υποδοχής; Και αν αυτό δεν πραγματοποιηθεί πώς θα αντιδράσει η τοπική κοινωνία;

Ας κάνω μία μικρή παρέμβαση από προσωπική εμπειρία, όταν άφησα την Ελλάδα για μετοίκηση στη Φινλανδία. Αν και Χριστιανός, η διαφορά (προ 35ετίας) στα κοινωνικά και συναλλακτικά ήθη και έθιμα ήταν τεράστια. Χρειάστηκε πολλή εργασία, θέληση, προσαρμοστικότητα, μάθηση της γλώσσας εκ μέρους μου και ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων για την ενσωμάτωσή μου. Και εκτός της θρησκευτικής συνάφειας, που έδωσε ένα υπόβαθρο, χρειάστηκα την αμέριστη υποστήριξη της συζύγου μου και της οικογένειάς της, ούτως ώστε να μπορέσω να καταλάβω τον τρόπο σκέψης κλπ. Αναρωτιέμαι πόσοι από αυτούς τους μετανάστες θα έχουν την προσαρμοστικότητα, το ανοιχτό πνεύμα να ενσωματωθούν πραγματικά και να αποδεχθούν τα κοινωνικά και συναλλακτικά ήθη των κοινωνιών αποδο-

χής και την πραγματική ενσωμάτωσή τους, καθόσον η θρησκεία τους επιτάσσει την απόρριψη όλων των άλλων. (Μην ξεχνάμε την ταπείνωση των απίστων κλπ).

Η πρώτη αντίδραση στην εγκατάσταση σε «ξένο» περιβάλλον είναι η ασφάλεια της παραδοσιακής τάσης. Η νοσταλγία για αυτό που έμεινε πίσω, για τον αξιακό κώδικα τους, η προσκόλληση στο φαντασιακό. Δεν έχει αντίρρηση στην οικονομική ανάπτυξη εφόσον αποδίδει όφελος. Εκφράζεται περισσότερο με προσκόλληση σε ενδυματολογικούς κώδικες, εκπαίδευση των κοριτσιών κλπ. Το βήμα από αυτό στον ριζοσπαστισμό δεν είναι μακρύ.

- Ένας πυλώνας ενσωμάτωσης είναι η γλώσσα. Η γλώσσα υποκρύπτει ιστορικές μνήμες του λαού, στοιχεία της κουλτούρας και του τρόπου σκέψης. Είναι το «εργαλείο» για επικοινωνία μεταξύ των κατοίκων. Στην Ευρώπη υπάρχουν μετανάστες/πρόσφυγες δεύτερης ή τρίτης γενιάς, οι οποίοι δεν ομιλούν την τοπική γλώσσα! Άρα λοιπόν δεν μπορούν και περισσότερο ΔΕΝ θέλουν να ενσωματωθούν στην τοπική κοινωνία. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την αντίδραση της τοπικής κοινωνίας με εξοστρακισμό τους και την περαιτέρω απομόνωσή τους αλλά και σχηματισμό ομάδων μόνο εξ αυτών. Ο ριζοσπαστισμός για τους μετανάστες, οι οποίοι δε θέλουν να ενσωματωθούν και βιώνουν ή αισθάνονται, ότι η κοινωνία δεν τους δίνει τη δυνατότητα εξάσκησης των κανόνων της πίστης τους και της Σαρία, είναι πολύ πιο εύκολο να πραγματοποιηθεί.

Παραδείγματα

ο Έχουμε παρακολουθήσει τα τεκταινόμενα στο Malmö της Σουηδίας

ο Εντάσεις στην Γαλλία και τα δυσάρεστα αποτελέσματα που έχουν προκύψει.

ο Φινλανδία: Είθισται την περίοδο των Χριστουγέννων στα δημοτικά να κάνουν κάποια γιορτή στην οποία τα παιδιά τραγουδάνε Χριστουγεννιάτικους ψαλμούς. Ζητήθηκε από μουσουλμάνους να απαγορευθεί γιατί προσβάλλει το θρησκευτικό συναίσθημα των παιδιών τους. Αποτέλεσμα σε σχολείο με ένα ή δύο παιδιά μουσουλμάνων να απαγορευτεί η γιορτή για όλα τα παιδιά των Φινλανδών. Αλλά φυσικά πρέπει να είμαστε 'πολιτικά ορθοί.

ο Η Δανία αρχίζει να αναζητεί λύσεις στην γκετοποίηση. Αποτέλεσμα της γκετοποίησης εκτός της εγκληματικότητας είναι η μεγάλη πτώση των τιμών των ακινήτων, με αποτέλεσμα οι Δανοί να χάνουν μεγάλο ποσό των αποταμιεύσεων, εκ του δεδομένου ότι η αγορά ακινήτου είναι η μεγαλύτερη επένδυση/αποταμίευση στην ζωή κάποιου.

ο Προσωπικό βίωμα: Το έτος 2001 ήμουν στην Μεμβούρνη σε περιοχή με μονοκατοικίες. Έκανα έναν περίπατο στην περιοχή και παρατήρησα πολλές πωλήσεις κατοικιών στην περιοχή. Ρώτησα το εξαδέλφο μου για ποιο λόγο και η απάντηση ήταν ότι μια Τουρκική οικογένεια αγόρασε κατοικία εκεί. Το αναμενόμενο αποτέλεσμα είναι να μετατραπεί η περιοχή σε «Μικρή Τουρκία» και όλοι προσπαθούν να πουλήσουν τις κατοικίες πριν συμβεί αυτό και πέσουν

οι αξίες.

ο Στην Αγγλία αναφέρθηκε ότι ένα μικρό χωριό στο οποίο διαμένουν μόνο μουσουλμάνοι ζητήθηκε από τους κατοίκους να μην ισχύει η νομοθεσία της Αγγλίας παρά μόνο η σαρία.

- Είναι έτοιμοι να αποδεχθούν τους νόμους της χώρας υποδοχής; Στις δυτικές κοινωνίες ομιλούμε για τη θρησκευτική ελευθερία, η οποία είναι ορθή. Ο καθείς έχει το δικαίωμα να έχει τη δική του πίστη. Τί γίνεται όμως με το Ισλάμ; Μπορεί να το αποδεχθεί;

Ας κάνουμε μια παρέμβαση σχετικά με το Ισλάμ.

ο Κατά την ισλαμική διδασκαλία το Κοράνι αποτελεί τον λόγο του Θεού.

ο Ο ισλαμικός Ουνιβερσαλισμός υπαγορεύει την εξάπλωση του ισλάμ σε ολόκληρο τον πλανήτη έστω και δια του ξίφους 'Πολεμείται εναντίον του μη πιστεύοντάς ει τον Θεόν.... (Το Κοράνιον, Σούρες Θ 29, αλ Τόμπα)

ο Η Πρωτοκαθεδρία του δικαίου του Ισλάμ

ο Κάτι το οποίο λησμονεί η Δύση είναι η διαφορά της εξέλιξης των κοινωνιών στο πέρασμα του χρόνου. Η Δύση πέρασε από τον Διαφωτισμό και απότοκό του ήταν και είναι η διάκριση των εξουσιών. Το Ισλάμ δεν είναι μόνο θρησκεία αλλά και δικαιοσύνη, το οποίο καθορίζει τα συναλλακτικά ήθη, τα οικογενειακά ζητήματα κλπ, και για τους πιστούς, προέρχεται από τον λόγο του Θεού. Συνεπάγεται λοιπόν, για τους πιστούς, ότι ο λόγος του Θεού είναι υπεράνω των λόγων και έργων του ανθρώπου.

Η Ελληνική κυβέρνηση ανέφερε ότι σχεδιάζει να εγκαταστήσει ένα εκατομμύριο πρόσφυγες σε χωριά έως 2000 κατοίκων ίσως με ποσοστό 100 άτομα ανά χωριό. Αυτό θα φέρει «ζωή» και οικονομική δραστηριότητα στα χωριά αυτά.

Προβληματισμοί με βάση τα ανωτέρω γραφθέντα:

- Έχει ληφθεί υπόψιν πώς θα αντιδράσει η κλειστή χωρική κοινωνία της Ελλάδας που αποτελείται αυτή τη στιγμή από ανθρώπους μεγάλης ηλικίας; Πόσο εύκολα θα δεχθούν τους πρόσφυγες αυτούς; Και αν υπερτερήσει ο «Ξένιος Ζεύς», θα θελήσουν αυτοί οι πρόσφυγες να ενσωματωθούν στις κοινωνίες αυτές;

- Ποια θα είναι η αντίδραση των κατοίκων, αν απαιτήσουν να χτιστούν τζαμιά;

- Οι πρόσφυγες αυτοί έχουν μεγάλες οικογένειες. Μήπως σε λίγο καιρό αποτελούν το μεγαλύτερο κομμάτι της τοπικής κοινωνίας και διαρραγεί ο κοινωνικός ιστός; Για εμένα αυτό πρέπει να θεωρείται σίγουρο.

- Τι θα γίνει, αν οι πρόσφυγες αυτοί απαιτήσουν επανένωση των οικογενειών τους με αυτούς που έμειναν στις χώρες τους;

- Με το σχέδιο αυτό, αν κάνουμε αναλογία, θα προ-

ωθηθούν οι πρόσφυγες σε 1 000 χωριά. Μία απλή αναλογία: αν ριζοσπαστικοποιηθεί το 0,1%, αυτό σημαίνει 1 000 δυνητικούς ριζοσπαστικούς ισλαμιστές! Δηλαδή κατά μέσον όρο έναν σε κάθε χωριό!

Ανησυχίες/προβληματισμοί εκ των ανωτέρων

- Έχει ληφθεί υπόψιν η πιθανή ριζοσπαστικοποίηση και το κόστος αυτής; Αν ναι, πόσα κονδύλια θα χρειαστούν από την πολιτεία για αποτροπή;

- Έχει ληφθεί υπόψιν πιθανή εργαλειοποίηση τους από την Τουρκία η οποία αυτή την στιγμή εγείρει θέματα τουρκικών πληθυσμών στην Ρόδο!

- Πολλοί από αυτούς θα μπορούσαν δυνητικά να είναι πράκτορες οι οποίοι θα εγκατασταθούν σαν «θύλακες εν υπνώσει». Μην λησμονούμε ότι πολλοί προέρχονται από χώρες στις οποίες η Τουρκία έχει επιρροή.

- Πιθανή σύνδεση τους με την «Τουρκική» μειονότητα;

- Σε περίπτωση σύρραξης μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας, τί αντίκτυπο και κόστος θα έχει αυτό στην εσωτερική ασφάλεια της χώρας;

Αντί αυτού, λύση θα μπορούσε να δοθεί με **αναγέννηση της ελληνικής υπαίθρου από Έλληνες**. Να εκπονηθεί ένα σχέδιο, ούτως ώστε να δοθούν κίνητρα σε νέα ζευγάρια να επαναπατριστούν στην ύπαιθρο και να βρουν το μέλλον τους εκεί. Η Ελληνική ύπαιθρος μπορεί να παράξει και να προσφέρει προϊόντα υψηλής αξίας στον πρωτογενή τομέα και στη διατροφική αλυσίδα, σε συνεργασία με τις συναφείς βιομηχανικές μονάδες.

Στην Φινλανδία έχει παρατηρηθεί ότι δήμοι ή κοινότητες οι οποίες θέλουν να φέρουν νέους ανθρώπους με οικογένεια, προσφέρουν οικόπεδα με ύδρευση και ηλεκτρική ενέργεια με τιμή € 1,00 (για να μη θεωρηθεί δωρεά) με την προϋπόθεση ότι θα εγκατασταθούν μόνιμα μέσα σε προκαθορισμένο χρόνο. Το προαναφερθέν είναι μόνο παράδειγμα και δε σημαίνει ότι θα μπορούσε να αντιγραφεί όπως είναι, γιατί οι συνθήκες της δομής των χωρών είναι διαφορετικές.

Συμπερασματικά, η λύση του δημογραφικού με τη μετανάστευση από χώρες εκτός Ευρώπης και ιδιαίτερα με άτομα της προαναφερθείσας θρησκείας, προσωπικά μου φαίνεται περισσότερο ουτοπία παρά ρεαλιστική προοπτική. Το σχέδιο αυτό θα λύσει το πρόβλημα της Ευρώπης, η οποία αφού «εισήγαγε» όσα φθηνά εργατικά χέρια ήθελε, θέλει να μετατρέψει την Ελλάδα σε αποθήκη ψυχών.

ΥΓ: Τρέφω σεβασμό σε κάθε θρησκεία και στο Ισλάμ το οποίο πριν την Οθωμανική επικυριαρχία είχε δημιουργήσει πολιτισμό.

Από που πηγάζει η αντιρωσική υστερία των ευρωπαϊκών ελίτ

Του καθηγητού κ. Κωνσταντίνου Γρίβα
Μέλους του ΕΛΙΣΜΕ

Πολύ πριν οι Ρώσοι εισβάλουν στην Ουκρανία, ήταν ορατό δια γυμνού οφθαλμού ότι είχαμε εισέλθει σε μια νέα περίοδο, κεντρικό στοιχείο της οποίας ήταν η αμερικανική στρατηγική της “διπλής ανάσχεσης” (double containment), δηλαδή τόσο της Ρωσίας, όσο και της Κίνας. Στην πραγματικότητα, προϊόν αυτής της στρατηγικής ήταν ο νέος Ψυχρός Πόλεμος. Στον αντίποδα, ο Ντόναλντ Τραμπ, επιδιώκει να εστιάσει στην ανάσχεση της Κίνας, εξ ου και τα ανοίγματα του προς την Ρωσία και η προσπάθεια απεμπλοκής των ΗΠΑ από τον ουκρανικό πόλεμο.

Ένας από τους κύριους λόγους πίσω από την στάση Τραμπ, είναι η επιδίωξη του να αποσπάσει την Ρωσία από την σύμπλευση της με την Κίνα, καθώς η πολιτική της “διπλής ανάσχεσης” εκ των πραγμάτων ωθεί τις δύο μεγάλες ευρασιατικές δυνάμεις τη μία στην αγκαλιά της άλλης. Δεν σημαίνει, βεβαίως, ότι οι ΗΠΑ θέλουν να εμπλακούν σε πόλεμο με την Κίνα, αλλά προσδοκούν να μην γίνει πρώτος μεταξύ ίσων σε ένα πολυπολικό σύστημα.

Διότι, αν τα πράγματα παραμείνουν στην ίδια γραμμή, θα δημιουργηθεί το πρόπλασμα ενός γεωπολιτικού μεγέθους που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η πρώτη υπέρ-υπερδύναμη (hyper power) στην ιστορία της ανθρωπότητας, δεδομένου ότι τα μεγέθη αυτού του συμπλόκου είναι απλά τεράστια, από όποια σκοπιά κι αν το δει κανείς.

Κι αυτό, παρότι η Ρωσία με την Κίνα, από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 είχαν μετατραπεί σε θανάσιμους γεωπολιτικούς αντιπάλους. Η μαοϊκή Κίνα, μάλιστα, είχε προσεγγίσει στρατηγικά τις ΗΠΑ, έτσι ώστε να αντιμετωπίσει την τότε σοβιετική απειλή.

Δεν πρόκειται λοιπόν για “φυσικούς” συμμάχους και η καχυποψία μεταξύ τους είναι δεδομένη. Για να μπορέσουν, λοιπόν, οι ΗΠΑ να επαναφέρουν την παραδοσιακή λογική του “διαίρει και βασίλευε” και να αποφύγουν την δημιουργία μιας υπερ-υπερδύναμης, πρέπει να σπάσουν τον άξονα Ρωσίας-Κίνας. Πρέπει, επομένως, να ανοίξουν διαύλους με την Μόσχα, για να μην είναι αναγκασμένη να είναι εξαρτημένη από το Πεκίνο. Για να ξεκινήσει και να πετύχει αυτό, πρέπει να τελειώσει ο πόλεμος στην Ουκρανία. Όμως ο τερματισμός του πολέμου είναι μία δύσκολη διαδικασία, όπως διαπιστώνει ο Τραμπ. Ο κύριος λόγος είναι ότι οι πόλεμοι αποκτούν πάντα την δική τους δυναμική και δεν αρκούν οι καλές προθέσεις για να τερματιστούν.

Το ερώτημα μετά τις τελευταίες εξελίξεις, είναι εάν τελικώς ο Τραμπ παρασυρθεί στην λογική του “κόμματος του πολέμου”, της ΕΕ και του αμερικανικού βαθέος κράτους, όπως εμφανώς επιδιώκουν να τον ρυμουλκήσουν. Με την διορία των 50 ημερών που έδωσε στην Μόσχα για να καταλήξει σε εκχειρίδια και την διάψευση του δημοσιεύματος των Financial Times ότι έδωσε πράσινο φως στον Ζελένσκι για πλήγματα

στην Μόσχα (ο Λευκός Οίκος αναφέρθηκε σε απλή “περιέργεια” του Τραμπ, για το αν έχουν οι Ουκρανοί αυτή την δυνατότητα) δείχνει ότι ακόμα επιδιώκει να το αποφύγει, χωρίς βεβαίως να μπορούμε να προεξοφλήσουμε την συνέχεια.

Ο νέος Ψυχρός Πόλεμος

Τί είναι, όμως, αυτό που ώθησε τη Δύση στο να στραφεί εναντίον και των δύο, αντί να επιλέξει μια πολιτική “διαίρει και βασίλευε” που είναι και το θεμέλιο της αγγλοσαξονικής γεωπολιτικής σοφίας; Μια αρχική απάντηση θα μπορούσε να είναι ότι αυτή ήταν μια αναγκαστική επιλογή, γιατί και οι δύο αυτές χώρες είναι ακραία εχθρικές και επιθετικές έναντι της Δύσης, με αποτέλεσμα να μην αφήνεται κάποια άλλη επιλογή πέραν από την αντιπαλότητα. Όμως, κάτι τέτοιο δεν φαινόταν να επιβεβαιώνεται από τα γεγονότα. Στην πραγματικότητα, τόσο η Κίνα, όσο και η Ρωσία, αυτό που κυρίως επιδίωκαν και επιδιώκουν είναι να δημιουργήσουν μια ζώνη ασφαλείας στο εγγύς εξωτερικό τους, κάτι που ουδόλως απειλεί τα στρατηγικά συμφέροντα των Δυτικών χωρών.

Η Κίνα προσπαθεί –με μια παρανοϊκή ανάγνωση του Δικαίου της Θάλασσας– να μετατρέψει τη Νότιο Σινική Θάλασσα σε κινεζικό “γαλάζιο έδαφος”, έτσι ώστε να δημιουργήσει μια θαλάσσια προέκταση που θα λειτουργεί ως γεωπολιτική ασπίδα. Αυτή ναι μεν είναι μια επιθετική ενέργεια έναντι των χωρών της περιοχής, πλην όμως εκφράζει μια αμυντική λογική στο ευρύτερο διεθνές επίπεδο. Στον αντίποδα των ΗΠΑ, συνορεύει με χώρες που είναι ανταγωνιστικές της.

Γενικότερα, η Κίνα ούτε μπορεί, ούτε θέλει να διεκδικήσει τη θέση που (υποτίθεται) ότι κατείχαν μέχρι τώρα οι ΗΠΑ ως ηγέτιδα δύναμη του πλανήτη. Οι “αποικιοκρατικές” της διεισδύσεις σε χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής δεν απειλούν τα ζωτικά συμφέροντα της Δύσης. Είναι δε εξόχως τρωτές σε δυτικά αντίμετρα, αν έτσι κριθεί σκόπιμο.

Τις διαδρομές δε που ενώνουν την Κίνα με τον έξω κόσμο συνεχίζει να ελέγχει κατά κύριο λόγο η Δύση και οι σύμμαχοί της. Επιπροσθέτως, η σημερινή Κίνα, σε αντίθεση με αυτήν της μαοϊκής εποχής, είναι πιο τρωτή, ακριβώς γιατί εξαρτάται από το εξωτερικό για εισροές πρώτων υλών, ενέργειας, τροφίμων και στο μέλλον πιθανώς και πόσιμου νερού, όπως επίσης και για τις εξαγωγές των προϊόντων της. Όσο αυξάνεται η ισχύς της Κίνας, όντας εμπορική αυτοκρατορία, τόσο αυξάνεται η τρωτότητα της...

Η Ουκρανία ως buffer state

Από πλευράς της, η Ρωσία έχει εκπέσει αμετάκλητα από τη θέση της υπερδύναμης που κατείχε ως Σοβιετική Ένωση. Αντιμετωπίζει σήμερα πολλά προβλήματα και κυρίως δεν δείχνει διάθεση να απειλήσει κάποιο δυτικό κράτος. Σε ό,τι αφορά στην Ουκρανία, αυτό που σταθερά επεδίωκε το

Κρεμλίνο ήταν να την μετατρέψει σε buffer state (κράτος-μαξιλάρι). Δηλαδή, να λειτουργεί ως μια ουδέτερη ζώνη, ως χώρα “αποσβεστήρας κραδασμών”, μεταξύ Ρωσίας και NATO.

Αν αυτό είχε συμφωνηθεί κατά πάσα πιθανότητα δεν θα είχαμε φτάσει στη ρωσική εισβολή. Το Κίεβο, ωστόσο, ζήτησε να ενταχθεί στο NATO και το NATO δήλωνε ότι ακολουθεί πολιτική “ανοικτών θυρών”. Έτσι, μετά τα γεγονότα του 2014, που οδήγησαν στην ανατροπή της εκλεγμένης κυβέρνησης, η Ρωσία προσάρτησε την Κριμαία και παράλληλα άναψε το πράσινο φως για την απόσχιση των ρωσόφωνων ανατολικών επαρχιών του Ντονμπάς. Και τα δύο αυτά προβλήματα ήταν προβλήματα μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας, που δεν έθιγαν συμφέροντα της Δύσης.

Απασχόλησαν, όμως, την αμερικανική γεωστρατηγική, επειδή ακριβώς αυτή εκπορεύεται από το δόγμα της “διπλής ανάσχεσης”. Στο πλαίσιο αυτό, τόσο η Ρωσία, όσο και η Κίνα, αντιμετωπίζονταν με “υπερβάλλουσα” εχθρότητα. Ο νέος Ψυχρός Πόλεμος, λοιπόν, ήταν πραγματικότητα πολύ πριν τη ρωσική εισβολή.

Και ενώ τόσο η Κίνα όσο και η Ρωσία ξεχωριστά δεν μπορούν να απειλήσουν τη δυτική ηγεμονία, εντούτοις και οι δύο μαζί συνθέτουν ένα σχήμα με τεράστιο γεωπολιτικό δυναμικό, που ξεπερνά κατά πολύ το απλό άθροισμα των μεγεθών τους. Για την ακρίβεια, μετατρέπεται στον κατεξοχήν υποψήφιο παγκόσμια ηγεμόνα και βεβαίως σε στρατηγική απειλή για τη Δύση. Αυτό ακριβώς έχει κατανοήσει ο Τραμπ, όχι όμως και η υπόλοιπη Δύση, η οποία εμμένει σε μία παράλογη στρατηγική...

Η ρίζα της δυτικής συμπεριφοράς

Για να εντοπίσουμε τα αίτια αυτής της δυτικής συμπεριφοράς πρέπει να κατέβουμε κάτω από το επίπεδο της ανάγνωσης της “ρεαλιστικής” Σχολής των διεθνών σχέσεων, που αναζητεί σχέσεις βασισμένες σε μετρήσιμα γεωπολιτικά συμφέροντα και σε λογική ισορροπίας ισχύος. Αποψη του γράφοντος είναι ότι η συμπεριφορά της Δύσης όλο το προηγούμενο διάστημα (πριν τη ρωσική εισβολή) οφειλόταν εν πολλοίς σε μια υπαρξιακή κρίση που εντοπίζεται στον ίδιο τον πολιτισμικό της πυρήνα.

Η Δύση υποφέρει από μια βαθιά κρίση ταυτότητας κι αυτό εκδηλώνεται σε φαινομενικά παράλογες γεωπολιτικές συμπεριφορές. Αν θα θέλαμε να το πούμε με όσο το δυνατόν λιγότερα λόγια θα λέγαμε ότι η Δύση σήμερα βρίσκεται σε έναν ιδιότυπο “πόλεμο πολιτισμών” με τον ίδιο της τον εαυτό. Ένα βαθύ ενοχικό στοιχείο, που έτσι και αλλιώς είναι ενδημικό στον δυτικό πολιτισμό, σήμερα έχει φθάσει σε ακραία επίπεδα και οδηγεί σε αναγνώσεις αυτοάρνησης μεγάλα κομμάτια των δυτικών κοινωνιών.

Εκφάνσεις αυτού του φαινομένου είναι η επίθεση που βλέπαμε στις ΗΠΑ μέχρι πρότινος, στους αρχαίους Έλληνες κλασικούς σαν “ρατσιστές” ή η συλλήβδην καταγγελία του δυτικού πολιτισμού σαν “σεξιστικού”, “πατριαρχικού”, “ρατσιστικού”, μία παράνοια που “φρέναρε” μερικώς η εκλογή Τραμπ. Είναι επίσης εμμονές, όπως στην πράσινη ενέργεια, που οδή-

γησαν σε ενεργειακή αυτοκτονία χώρες της ΕΕ. Όπως εκφάνσεις του είναι η άρνηση της έννοιας του έθνους, του λαού και του φύλου, που θεωρούνται αυθαίρετες “φανταστικές” κατασκευές από το μεγαλύτερο κομμάτι του δυτικού ακαδημαϊκού κατεστημένου.

Ψυχογεωπολιτική του βάθους

Έτσι λοιπόν, αν δεν μπορείς να ορίσεις θετικά τον εαυτό σου θα το κάνεις αρνητικά. Κι αυτό το επιτυγχάνεις δημιουργώντας ένα σκοτεινό είδωλο, έναν αρνητικό “σημαίνοντα Άλλον” (significant Other), στην αντίθεση έναντι του οποίου θα ορίσεις τον εαυτό σου. Χρειάζεσαι, λοιπόν, έναν φανταστικό δαίμονα, στον οποίο θα μεταβιβάσεις τις αρνητικές απόψεις που έχεις για τον εαυτό σου, ώστε να απαλλαγείς από αυτές και να μπορέσεις να ορίσεις θετικά τον εαυτό σου ως αντίπαλο και αντίθετο μέγεθος αυτού του δαίμονα.

Ο νέος Ψυχρός Πόλεμος προϋποθέτει τη δαιμονοποίηση του αντιπάλου, εν προκειμένω της Ρωσίας και προσωπικά του Πούτιν. Σε δεύτερο πλάνο δαιμονοποιείται και η Κίνα. Η ρωσική εισβολή, μάλιστα, έδωσε το έρεισμα στη Δύση για να αυτοοριστεί σαν “καλή” έναντι των “κακών”. Ο δαιμονοποιημένος “σκοτεινός Άλλος” δεν αρκεί να είναι επαρκώς κακός. Πρέπει να είναι και επαρκώς ισχυρός. Και η Ρωσία είναι ισχυρή πυρηνική δύναμη, για να μην μιλήσουμε για το σχήμα Ρωσίας-Κίνας.

Η διαφορά του συστήματος Τραμπ με την ΕΕ είναι ότι το πρώτο βλέπει την Ρωσία και την Κίνα ως γεωπολιτικούς αντιπάλους. Όμως, η ΕΕ πλέον βλέπει την Ρωσία με ρατσιστικούς όρους, συχνά φτάνοντας σε επίπεδο υστερικής γελοιότητας. Για παράδειγμα, αν και οι ευρωπαϊκοί στρατοί στην πραγματικότητα είναι σκιά του παλιού εαυτού τους (με την Ευρώπη να εξευτελίζεται μέχρι και από τον Χαφτάρ) οι Ευρωπαίοι επιδιώκουν να μπουν μπροστάρηδες στον πόλεμο με την Ρωσία.

Ο Γερμανός υπουργός Άμυνας δηλώνει ότι ο γερμανικός στρατός είναι έτοιμος “να σκοτώσει Ρώσους στρατιώτες”, το Βερολίνο πανηγυρίζει που θα αγοράζει αμερικανικά όπλα για να τα στέλνει στους Ουκρανούς, η κυβέρνηση Μακρόν ανακοινώνει νέα σοκαριστικά μέτρα λιτότητας, εξαιρώντας όμως τις αμυντικές δαπάνες από τις περικοπές, πάντα για την ανάσχεση της “ρωσικής απειλής”, κτλ...

Μπορεί όλα αυτά να ακούγονται υπερβολικά έως λανθασμένα σε πολλούς. Όμως, η τάση να ορίζουμε τη συμπεριφορά των χωρών με βάση το μοντέλο του “ορθολογικού δράντος” (ratio actor model) θεωρείται πλέον περιοριστική και παραπλανητική. Ολοένα και περισσότερο αναζητούνται “κρυφά θεμέλια” στις γεωπολιτικές συμπεριφορές και δράσεις. Κι αυτή η “ψυχογεωπολιτική του βάθους” που πολύ απλοϊκά παρουσιάστηκε σε αυτό το κείμενο προσφέρει, αν μη τι άλλο, κάποια στοιχεία που δίνουν μια αρχική ερμηνεία, ή τουλάχιστον έτσι.

<https://slpress.gr/diethni/apo-pou-pigazei-i-antirosiki-isteria-ton-evropaikon-elit/>

Η Ελλάδα και ο μεταναστευτικός της λήθαργος

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
Επιτίμου διοικητού ΣΝΔ και Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Για ακόμη μία φορά το θέμα της μαζικής παρανόμου μεταναστεύσεως γίνεται εθνικά επίκαιρο. Οι καταφθάνουσες στην Κρήτη караβιές με Αφρικανούς και Ασιάτες μετανάστες, νεαρούς άρρενες σε συντριπτικό ποσοστό, αιφνιδιάζουν την κυβέρνηση η οποία προβαίνει σε έκτακτα ανακλαστικά μέτρα, ελλείπει σταθερής προληπτικής διακομματικής πολιτικής για ένα τόσο κρίσιμο ζήτημα. Εικάζεται ότι εάν οι αφίξεις μειωθούν η κατάσταση θα επανέλθει στην γνωστή διαχρονική, χαλαρή, διαχειριστική πρακτική η οποία διαιωνίζει και επιτείνει το πρόβλημα.

Το οργανωμένο έγκλημα των κερδοφόρων διακινητών ανθρωπίνων ψυχών βρίσκεται σε αγαστή συνεργασία με κυβερνήσεις πρόθυμες να μετατρέψουν την μαζική παράνομη μετανάστευση (π.χ. Τουρκία, Λιβύη κ.λπ.), σε πτυχή ακήρυκτου υβριδικού πολέμου.

Πέραν των εκάστοτε εχθρικών προς την χώρα μας κρατικών συμπεριφορών υπάρχουν αντικειμενικοί παράγοντες για τους οποίους η Ελλάδα θα έπρεπε να ανησυχεί και να διαμορφώνει ανάλογη στρατηγική προ πολλών δεκαετιών. Οι αδιάψευστες δημογραφικές στατιστικές προειδοποιούν ότι η Αφρική από 1.4 δις κατοίκους σήμερα θα φθάνει τα 4.5 δις το 2100. Έναντι του 1.3 ελληνικού δείκτη γονιμότητας (απαιτείται 2.1 για διατήρηση του πληθυσμού), η Αφρική φθάνει αντιστοίχως το 5, ενώ σε πολλά κράτη της ανέρχεται στο 6 και το 7. Οι σημερινοί αριθμοί των εν αναμονή λαθρομεταναστών σε μερικά χρόνια θα φαντάζουν αστείοι μπροστά στο επερχόμενο μεταναστευτικό «τσουνάμι» το οποίο θα αντικρύζουν τα τέκνα μας. Νέοι Αφρικανοί κάτω των 20 ετών (εμπλουτισμένοι με Ασιάτες), θα επιχειρούν κατά εκατομμύρια να περάσουν στην πλούσια και γερασμένη Ευρώπη η οποία εμπορούμενη από διεθνιστικές και πολυπολιτισμικές ιδεοληψίες θα υποστεί το τίμημα της εσωτερικής αλώσεως. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διασφαλίζουν ότι το ελκυστικό ευρωπαϊκό επίπεδο ζωής γίνεται άμεσα γνωστό παγκοσμίως και επικαιροποιείται από τους ήδη διαβιούντες σ' αυτήν μετανάστες.

Η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι ελκυστική διότι οι λαθρομετανάστες διατηρούν το δικαίωμα αιτήσεως ασύλου ακόμη και εάν προέρχονται από ασφαλή χώρα ή έχουν διέλθει προηγούμε-

νως από σειρά ασφαλών χωρών. Κατά την παραμονή τους μετακινούνται στην ηπειρωτική χώρα πλησίον αστικών ιστών και τους παρέχεται πλούσια σίτιση, στέγαση και επιδόματα (με ευρωπαϊκά και κρατικά κονδύλια). Αργότερα δύνανται να φέρουν τις οικογένειές τους και δικαιούνται να διατηρούν τις θρησκευτικές και πολιτισμικές τους αντιλήψεις. Η θρησκευτική προσήλωση τους καθιστά δεκτικούς σε καθοδήγηση ξένων θρησκευτικών κέντρων, με άμεσες συνέπειες ασφαλείας για την χώρα μας.

Σε κάθε κράτος η αλλοίωση πληθυσμού και η κοινωνική συνοχή αποτελούν ζωτικά εθνικά συμφέροντα. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την οξεία υπογεννητικότητα στην Ελλάδα μετατρέπουν το διακύβευμα σε συμφέρον επιβιώσεως. Το κυρίαρχο κράτος οφείλει να ελέγχει πότε, πόσους και ποιους μετανάστες επιθυμεί. Η υποχρέωση αυτή γίνεται επιταγή όταν η μεγάλη πλειοψηφία των μεταναστών από Ασία και Αφρική εμφορείται από θεοκρατική κοσμοαντίληψη η οποία βρίσκεται στον αντίποδα του κοσμικού κράτους και της Δημοκρατίας, καθιστώντας τους κατά συνέπεια μη αφομοιώσιμους. Η Ευρώπη δρέπει ήδη τους καρπούς της πολιτικής της μόνο με τα 25 περίπου εκατομμύρια μεταναστών θεοκρατικών αντιλήψεων που διαθέτει. Δεν είναι δύσκολο να φαντασθεί κάποιος τις επιπτώσεις ενός επικείμενου διπλασιασμού του αριθμού αυτού.

Η επιχειρηματική λογιστική λογική και η πολιτική αναζήτηση «εύκολων» λύσεων προωθεί την εύρεση εργατών και την λύση του δημογραφικού, με μία χαλαρή πολιτική έναντι των μεταναστών. Στην πραγματικότητα η μη διασφάλιση υποχρεωτικής αφομοιώσεως αυτών οδηγεί σε αποικιοποίηση, σε σταδιακή αντικατάσταση πληθυσμού καθώς και σε απώλεια της εθνικής ταυτότητας και των Δυτικών αξιών που αποτελούν επίπονη, μακροχρόνια και αιματηρή κατάκτηση, μετά τον ευρωπαϊκό θεοκρατικό μεσαίωνα. Πηγή εμπνεύσεως των αξιών που άλλαξαν την Δύση (ανθρωπισμός, αναγέννηση, διαφωτισμός, Γαλλική επανάσταση κ.λπ.), είναι η αρχαία Ελλάδα.

Η επί δεκαετίες ευρωπαϊκή ουτοπική και πολυδάπανη πολυπολιτισμική πρακτική της συμβιώσεως με αμοιβαία ανοχή έχει εκ του αποτελέσματος αποτύχει. Εξ' άλλου το αντίστροφο δεν

συμβαίνει στις χώρες προελεύσεως των μεταναστών στις οποίες απαιτείται πιστή συμμόρφωση με τον τρόπο ζωής των γηγενών έναντι αυστηρών ποινών. Στις θεοκρατικές αυτές χώρες κάθε μειονότητα (θρησκευτική, εθνική, πολιτισμική) σταδιακά απομειώνεται έως εξαλείφεται.

Συμπερασματικά για λόγους επιβιώσεως η Ελλάδα όφειλε να έχει λάβει σωρεία μέτρων που θα την καθιστούν λιγότερο ελκυστική, προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Συμμετοχή (στο πλαίσιο της ΕΕ) σε επενδύσεις στις χώρες προελεύσεως και διελεύσεως παρανόμων μεταναστών, προς συγκράτηση αυτών.
- Αποτελεσματικότερη αποτροπή επί των συνόρων, στο πλαίσιο του Διεθνούς Δικαίου.
- Θέσπιση επισήμων κέντρων αιτήσεως ασύλου και απώλεια του δικαιώματος αυτού σε λαθρομετανάστες, οι οποίοι θα κρατούνται έως απελάσεως. Στο ενδιάμεσο διάστημα θα εργάζονται προς κάλυψη των εξόδων τους. Ως αυτονόητο εξαιρούνται οι ευπαθείς ομάδες (παιδιά, γυναίκες μητέρες, υπέργηροι, ασθενείς).
- Συμμετοχή της ΕΕ στις δαπάνες κέντρων υποδοχής ταυτοποίησης (ΚΥΤ) και κλειστών κέντρων κράτησης (ΚΚΚ), καθώς και της λειτουργίας αυτών. Η κατάληξη απάντων στην ηπειρωτική Ελλάδα δεν αποτελεί την βέλτιστη λύση.
- Διμερείς συμφωνίες εποχικών εργαζομένων προς προσωρινή επίλυση του θέματος ελλείψεως εργατών.
- Προεξάρχουσα παράμετρος υποδοχής μεταναστών να είναι η αφομοιωσιμότητα.
- Υποχρεωτική προσαρμογή στον τρόπο ζωής της φιλοξενούσας χώρας (έναντι απελάσεως) με σειρά αυστηρών αφομοιωτικών κανόνων (εμφανίσεως, συμπεριφοράς, γνώσεων, γραπτών δεσμεύσεων και τρόπου ζωής), η τήρηση των οποίων θα ελέγχεται διαρκώς.
- Αυστηροποίηση αδικημάτων που επισύρουν απέλαση, καθώς και κάλυψη εξόδων οικειοθελούς απελάσεως. Ανεύρεση και απέλαση διαβιούντων παρανόμως στην Ελλάδα μεταναστών. Απέλαση εχόντων άσυλο όταν εκλείπουν οι λόγοι για τους οποίους τους χορηγήθηκε.
- Κατάργηση νόμου περί επανενώσεως οικογενειών.
- Επιπτώσεις για κράτη που αρνούνται να δεχθούν απελαθέντες ομοεθνείς τους.
- Ναι στα ατομικά δικαιώματα αλλά αυστηρό

όχι σε συλλογικά δικαιώματα λόγω θρησκείας, εθνικότητας, ιδεολογίας, πολιτισμού κ.λπ..

- Η Ελλάς διαθέτει 300 τζαμιά στην Θράκη λόγω συμβατικών υποχρεώσεων. Δεν απαιτείται το κτίσιμο νέων σε ολόκληρη την επικράτεια (για ιστορικούς, πολιτισμικούς, θρησκευτικούς λόγους και για λόγους ασφαλείας), παρά ελαχίστων για συμβολικούς λόγους και άνευ μιναρέ.

- Πάταξη ακραίας ισλαμιστικής ιδεολογίας και απέλαση όσων θίγουν Δυτικές αξίες.

- Πέραν της ελληνικής γλώσσας στα δημόσια σχολεία να διδάσκονται μόνο ευρωπαϊκές ως δευτερεύουσες γλώσσες.

- Ανάληψη σωρείας εφικτών μέτρων για την αύξηση των γεννήσεων στην Ελλάδα (δημογραφικό) και δημιουργία προϋποθέσεων επαναπατρισμού Ελλήνων (κυρίως νέων) από το εξωτερικό. Στον τομέα αυτό υπάρχει διαχρονική κρατική αναληψία.

- Διατήρηση ελληνικότητας της ελληνικής ομογένειας.

- Αυστηροποίηση αποκτήσεως υπηκοότητας μέσω σειράς κριτηρίων. Παύση προεκλογικών ψηφοθηρικών «ελληνοποιήσεων».

Οι εμφορούμενοι αποκλειστικά από διεθνιστικά και ανθρωπιστικά ιδεώδη που φιλοδοξούν να θεραπεύσουν τα κοινωνικά προβλήματα του πλανήτη Γη, δύνανται να μεταγραφούν σε ΜΚΟ. Οι εκπρόσωποι των Ελλήνων στο ελληνικό κοινοβούλιο έχουν ορκισθεί να υπηρετούν τα ελληνικά εθνικά συμφέροντα και βάσει αυτών οφείλουν να προβλέπουν και να μην διστάζουν να λαμβάνουν κάθε σχετική απόφαση αναλόγως του διακυβεύματος. Μόνο η απόλυτη πίστη σε ότι αντιπροσωπεύει η λέξη «ΕΘΝΟΣ» επιτρέπει τον ορθό καθορισμό ΕΘΝΙΚΩΝ συμφερόντων, ΕΘΝΙΚΩΝ σκοπών και ΕΘΝΙΚΗΣ στρατηγικής. Η συνεργασία με γειτονικά κράτη και με την ΕΕ είναι επιθυμητή αλλά η μετακύλιση ευθυνών σε αυτούς δεν καλύπτει την κρατική αδράνεια που επιφέρει ολέθρια εθνικά αποτελέσματα στο ζήτημα «μεταναστευτικό – δημογραφικό». Τέλος η ωριμότητα των Ελλήνων ψηφοφόρων είναι αμφισβητήσιμη αφού η ιδιοτέλεια ή ο κομματικός φανατισμός τους εμποδίζει να θέσουν ζητήματα εθνικής εμβέλειας ως βασικά κριτήρια ψήφου (βοηθούντων δυστυχώς των ΜΜΕ). Οι έκτακτες καταστάσεις απαιτούν έκτακτα μέτρα. Είναι ήδη αργά.

13 – Ιουλίου -2025

Η Βόρεια Κύπρος είναι επίσης ένα ισραηλινό πρόβλημα

από τον Shay Gal*

Το Ισραήλ με Ελλάδα και Κύπρο, πρέπει να προετοιμάσουν σχέδιο έκτακτης ανάγκης για την απελευθέρωση του βόρειου τμήματος του νησι. Πριν λίγες ημέρες ήταν η 51η επέτειος της τουρκικής εισβολής του 1974 – μια διαρκής τραυματική εμπειρία για τους Ελληνοκύπριους. Επί δεκαετίες, το Ισραήλ αντιμετώπιζε αυτή τη σύγκρουση ως ένα μακρινό ελληνικό-τουρκικό ζήτημα, αλλά πλέον οφείλει να αναγνωρίσει με σαφήνεια: η Βόρεια Κύπρος δεν είναι απλώς ένα πρόβλημα των Ελληνοκυπρίων – είναι και ισραηλινό. Σε πρακτικούς όρους, η Βόρεια Κύπρος λειτουργεί ως διεθνής terra nullius, επιτρέποντας στην Τουρκία και σε τρομοκρατικές ομάδες όπως η Χαμάς και η Quds Force του Ιράν ανεμπόδιστη επιχειρησιακή ελευθερία.

Από την εισβολή, που σκότωσε χιλιάδες και εκτόπισε εκατοντάδες χιλιάδες, η παρουσία της Τουρκίας έχει αθόρυβα μεταμορφωθεί. Η περιοχή είναι πλέον ένα προωθημένο στρατιωτικό οχυρό της Τουρκίας, φιλοξενώντας προηγμένα συστήματα όπλων, υποδομές κυβερνο-επιτήρησης και SIGINT (σήματα πληροφοριών), ικανές να υποκλέπτουν στρατιωτικές και πολιτικές ισραηλινές επικοινωνίες, παράλληλα με κρυφές τρομοκρατικές εγκαταστάσεις που υποστηρίζονται από την Άγκυρα. Σύμφωνα με διαρροές από έγγραφα πληροφοριών, υψηλόβαθμοι Τούρκοι αξιωματούχοι χαρακτήρισαν τη Βόρεια Κύπρο ως μία ιδανική τοποθεσία «όπου οτιδήποτε μπορεί να γίνει χωρίς παρεμβολή από αστυνομικές ή δικαστικές αρχές».

Η Τουρκία μπορεί να αναπτύξει οπλισμένα drones από το αεροδρόμιο του Λευκονίκου – μετατρεπόμενο από εγκαταλελειμμένο αεροδρόμιο σε βάση drone στο πλαίσιο περιφερειακών διαμαχών για το φυσικό αέριο – πολύ πιο γρήγορα σε σχέση με τις ηπειρωτικές βάσεις της. Από τον Μάιο του 2021, η Τουρκία σταθμεύει επίσημα οπλισμένα Bayraktar TB2 drones εκεί, και πιο προηγμένα UAV Akinci παρουσιάστηκαν δημόσια σε στρατιωτική παρέλαση τον Ιούλιο του 2024.

Αυτά τα UAV μπορούν να στοχοθετήσουν με ταχύτητα ισραηλινές πλατφόρμες φυσικού αερίου, ναυτικά σκάφη και στρατηγικούς στόχους.

Επιπλέον, οι προηγμένοι αντιπλοϊκοί πύραυλοι ATMACA της Τουρκίας, με βεληνεκές πάνω από 200 χλμ, θα μπορούσαν να απειλήσουν άμεσα θαλάσσια περιουσιακά στοιχεία του Ισραήλ, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων πλατφορμών φυσικού αερίου. Επιπλέον, ο νέος βαλλιστικός πύραυλος Typhoon της Τουρκίας είναι ικανός να πλήττει με ακρίβεια στόχους έως και 560 χιλιομετρών. Σύμφωνα με δυτικές μυστικές υπηρεσίες, οι βάσεις πυραύλων στην Κερύνεια και τη Φαμαγγύστη είναι ήδη έτοιμες για την ανάπτυξή τους, θέτοντας την πρώτη άμεση βαλλιστική απειλή της Τουρκίας προς το Ισραήλ, με την ικανότητα να πλήξει την Ιερουσαλήμ, το Τελ Αβίβ και τον κόλπο της Χάιφα.

Την ίδια στιγμή, η Ε.Ε. συνεχίζει τη συνεργασία ασφάλειας με την Άγκυρα, παρά την κατοχή ευρωπαϊκού εδάφους από την Τουρκία – μια αντίφαση που υπονομεύει την αξιοπιστία της Ένωσης και θέτει σε κίνδυνο την Ελλάδα, την Κύπρο και το Ισραήλ.

Η επιθετική εξωτερική πολιτική της Άγκυρας, που χαρακτηρίζεται από παράνομες κατοχές, παραβιάσεις κυρώσεων και σχέσεις με εξτρεμιστικές ομάδες, την ευθυγραμμίζει με έκνομα καθεστώτα παρά με συμμάχους του NATO. Δεδομένης της απαίτησης ομοφωνίας στο NATO και των τεταμένων σχέσεων της Τουρκίας εντός της συμμαχίας, η προστασία του Άρθρου 5 είναι απίθανη ακόμη και σε άσχετες συγκρούσεις, και πρακτικά αδύνατη όσον αφορά τη Βόρεια

Κύπρο, η οποία αναγνωρίζεται διεθνώς ως κυπριακό έδαφος. Ωστόσο, η απειλή δεν είναι αποκλειστικά στρατιωτική. Λόγω της έλλειψης αποτελεσματικής διεθνούς εποπτείας, η κατεχόμενη περιοχή έχει μετατραπεί σε κόμβο χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ξεπλύματος χρήματος, με παράνομα ιρανικά και τουρκικά κεφάλαια να ρέουν μέσω εταιρειών-κελυφών για την υποστήριξη της Χαμάς και άλλων τρομοκρατικών οργανώσεων.

Έγγραφα που κατασχέθηκαν κατά τις επιχειρήσεις «Φύλακας των Τειχών» (2021) και «Σιδερένια Ξίφη» (2023) στη Γάζα αποκάλυψαν τα σχέδια της Χαμάς να ιδρύσει επιχειρησιακό παρακλάδι στην Τουρκία και τη Βόρεια Κύπρο, με αποστολή τη διενέργεια επιθέσεων κατά Ισραηλινών στην Ευρώπη.

Επιπλέον, το 2023, πυρήνας της Quds Force που αποκάλυφθηκε στην περιοχή σχεδίαζε επιθέσεις κατά ισραηλινών στόχων στην Ευρώπη. Αυτός ο ιρανικός πυρήνας υπογραμμίζει το καθεστώς της Βόρειας Κύπρου ως ασφαλές καταφύγιο για αντιισραηλινές επιχειρήσεις. Έτσι, ο τουρκικός έλεγχος της Βόρειας Κύπρου επιτρέπει στην Τουρκία και το Ιράν να παρακάμπτουν κυρώσεις και να κλιμακώνουν τη στρατηγική τους απειλή κατά του Ισραήλ. Επιπλέον, ξενοδοχεία, καζίνο, πανεπιστήμια και λιμάνια στη Βόρεια Κύπρο έχουν αναφερθεί ως καλυμμένοι κόμβοι κατασκοπείας, εκβιασμών και επιχειρήσεων πληροφοριών που συντονίζονται από τουρκικές δυνάμεις ασφαλείας και δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος, περιλαμβανομένων επιχειρήσεων «μελιού» που στοχοποιούν διεθνείς αξιωματούχους.

Δεν είναι ρόλος ούτε επιθυμία του Ισραήλ να ελευθερώσει τη Βόρεια Κύπρο. Ωστόσο, εάν η απειλή από την περιοχή φτάσει σε κρίσιμο όριο, η στρατηγική στάση του Ισραήλ πρέπει να αλλάξει. Το Ισραήλ, σε συντονισμό με την Ελλάδα και την Κύπρο, οφείλει να προετοιμάσει μια επιχείρηση έκτακτης ανάγκης για την απελευθέρωση του βόρειου τμήματος του νησιού.

Μια τέτοια επιχείρηση θα εξουδετέρωνε τις δυνατότητες τουρκικής ενίσχυσης από την ηπειρωτική χώρα, θα κατέστρεφε τα αντιαεροπορικά συστήματα στη Βόρεια Κύπρο, θα εξαλείφει τα κέντρα πληροφοριών και διοίκησης, και τελικά θα απομάκρυνε τις τουρκικές δυνάμεις, αποκαθιστώντας τη διεθνώς αναγνωρισμένη κυπριακή κυριαρχία. Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης θα μπορούσε να φέρει το όνομα «Η Οργή του Ποσειδώνα», από τον ελληνικό θεό της θάλασσας, τονίζοντας την κυριαρχία στο θαλάσσιο πεδίο και τις καταστροφικές συνέπειες ενός σεναρίου ακραίας κλιμάκωσης. Η ονομασία υπογραμμίζει τη δέσμευση του Ισραήλ για την προστασία στρατηγικών θαλάσσιων πόρων και τη διατήρηση ανοικτών θαλάσσιων διαύλων κρίσιμων για την περιφερειακή ασφάλεια. Αυτό θα παραμείνει σχέδιο έκτακτης ανάγκης: το Ισραήλ δεν επιδιώκει τη σύγκρουση, αλλά πρέπει να είναι πλήρως προετοιμασμένο. Το ισραηλινό πλήγμα κατά των πυρηνικών υποδομών του Ιράν, που παλαιότερα θεωρείτο εξαιρετικά απίθανο σενάριο, τελικά πραγματοποιήθηκε. Η Τουρκία, η οποία αυτή τη στιγμή κατασκευάζει τον προβληματικό πυρηνικό σταθμό του Άκκουγιου στις μεσογειακές της ακτές – ένα έργο που η Ρωσία εγκαταλείπει γρήγορα λόγω αναγνωρισμένων κινδύνων – θα πρέπει να εσωτερικεύσει αυτό το δίδαγμα.

*Ο Shay Gal είναι ειδικός στη διεθνή πολιτική, τη διαχείριση κρίσεων και την στρατηγική επικοινωνία. Εργάζεται σε διεθνές επίπεδο, με επίκεντρο τις δυναμικές ισχύος, τη γεωπολιτική στρατηγική και τη δημόσια διπλωματία, και την επιρροή τους στη χάραξη πολιτικής.israelhayom.com

Περί της Ευρωπαϊκής υποκρισίας

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Από όσα μπορούμε να ιδούμε με την αισθητηριακή μας αντίληψη και να καταλάβουμε με την νόηση επί των όσων συμβαίνουν στο ζήτημα του Ρωσο-Ουκρανικού πολέμου υποπτευόμεθα, ότι η μεν Αμερική έχει σαν στόχο το MAGA και άλλα οικονομικά κέρδη απορρέοντα από ειρηνική διευθέτηση των δύο εμπολέμων, οι δε Ευρωπαϊκές χώρες, όπως Αγγλία, Γερμανία, Γαλλία και μερικοί άλλοι "πρόθυμοι" θέλουν μεν την ειρήνη αλλά επιδιώκουν πόλεμο. Υποπτευόμεθα, ότι εδώ υπάρχει ένα είδος γεωπολιτικής υποκρισίας. Ας προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε τα σημεία του ψευδούς ενδιαφέροντος των Ευρωπαίων με την διαβόητη πρόταση "για την Ασφάλεια της Ευρώπης".

Και επί πλέον τί μας κάνει και δεν πιστεύουμε στους Ευρωπαίους;

Στην πραγματικότητα, υπάρχουν αρκετά σημεία που δικαιολογούν τη δυσπιστία απέναντι στο αφήγημα των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων περί "Ασφάλειας της Ευρώπης". Εν πρώτοις εντοπίζονται σημεία μαρτυρούντα ένα ψευδές και αντιφατικό ενδιαφέρον των Ευρωπαίων. Εντοπίζουμε διπλή ατζέντα, όπου οι Ευρωπαίοι δηλώνουν ειρηνιστές και υπερασπιστές του διεθνούς δικαίου, αλλά επενδύουν ογκώδη ποσά σε εξοπλισμούς. Ότι η "ειρήνη" παρουσιάζεται ως στρατηγικός στόχος, αλλά η πραγματική πολιτική είναι η στρατιωτική ενδυνάμωση. Εμφανέστατη και η εξάρτηση από τον αμερικανικό παράγοντα. Η δήθεν ρητορική περί "ευρωπαϊκής ασφάλειας" συχνά καταδεικνύει την πλήρη εξάρτηση από τις ΗΠΑ (NATO). Η Γερμανία, π.χ. αποδέχεται αδιαμαρτύρητα την αμερικανική στρατιωτική παρουσία και τις κατευθυντήριες γραμμές της, παρ' ότι εμφανίζεται ως "αυτοτελής δύναμη".

Σε ό,τι αφορά στα οικονομικά συμφέροντα, διαπιστώνουμε, ότι κράτη όπως η Γαλλία και η Γερμανία εκμεταλλεύονται τον πόλεμο για να ενισχύσουν την αμυντική τους βιομηχανία. Η "ασφάλεια" χρησιμοποιείται ως πρόσχημα για να δικαιολογηθεί η ανακατανομή πόρων από «κοινωνικές δαπάνες» σε στρατιωτικούς προϋπολογισμούς.

Και κάτι που αντίκειται σε κράτη που θα επιθυμούσαν να συγκαταλέγονται σε εκείνες τις εθνικές οντότητες που στηρίζουν την φήμη τους στην εντιμότητα απέναντι στις προβλέψεις του χάρτου των ΗΕ. Τι αντίκειται; Είναι η υποκρισία της Ευρώπης που διατάζει να αναλάβει πρωτοβουλίες σε άλλα μέτωπα (Μέση Ανατολή, Αφρική), και ξαφνικά εμφανίζεται ως "συμμεριζόμενη" την ατυχία της Ουκρανίας. Αυτό επιβεβαιώνει το, ότι η "ασφάλεια" δεν είναι καθολική αξία αλλά εργαλείο πολιτικής συγκυρίας.

Και ποίον είναι το αντιφατικό αφήγημα προς τους λαούς; Είναι το ότι οι Ευρωπαϊκές κυβερνήσεις καθησυχάζουν τους πολίτες τους ότι "δεν υπάρχει κίνδυνος γενικευμένου πολέμου", την ίδια στιγμή που προετοιμάζουν στρατεύματα και συσσωρεύουν πανάκριβων οπλικών συστημάτων. Ως εικόνα, αυτό δημιουργεί δυσπιστία, διότι ο λόγος δεν συμβαδίζει με την πράξη.

Συνεπώς, ο λόγος που δεν πιστεύουμε τους Ευρωπαίους είναι ότι η στάση τους μοιάζει περισσότερο με διαχείριση ισορροπιών ισχύος και λιγότερο με αληθινό ενδιαφέρον για "ασφάλεια". Η "Ασφάλεια της Ευρώπης" όπως εμείς την προσλαμβάνουμε, χρησιμοποιείται: ως σύνθημα νομιμοποίησης εξοπλι-

σμών, ως πρόσχημα ενότητας γύρω από τη Γερμανία και τη Γαλλία και ως μάσκα ενός γεωπολιτικού ανταγωνισμού με τη Ρωσία, όπου η ειρήνη μετατοπίζεται σε κάποια προτεραιότητα «εις τον καιρόν». Πίσω λοιπόν από κάθε ευρωπαϊκή «ειλικρινή» ρητορική, εμείς διακρίνουμε -και φυσικά όχι αδικώς- την επιλογή για κλιμάκωση και όχι για αποκλιμάκωση.

Όσο για την πατρίδα μας η εντύπωσή μας εφάπτεται της καταστάσεως κάποιας αντιληπτικής ή υπαρξιακής καταθλίψεως, που πηγάζει από την αίσθηση μιας βιουμένης αδικίας ή αποτυχίας συλλογικής πορείας. Και το υποστηρίζουμε αυτό διότι η ηγεσία μας μάς διαβεβαιώνει με τρόπο επιτακτικό, ότι η χώρα μας ακολουθεί την σωστή πλευρά της ιστορίας. Το να κηρύζουμε πόλεμο εναντίον μιας χώρας η οποία δεν μας έδωσε αφορμή και μάλιστα χώρας που εισήγαγε σημαντικές ποσότητες ελληνικών προϊόντων πλην «ενοχλούσε» τους συμμάχους μας δεν είναι λόγος στοιχισέως μας με την «ενοχλημένη» πλευρά. Εξ άλλου η Ρωσία γνωρίζει, ότι η πλειοψηφία του ελληνικού λαού αποστασιοποιημένη ούσα από τις λανθασμένες εκτιμήσεις της ηγεσίας της έχει την απαιτούμενη κριτική ικανότητα να διακρίνει τα πώς, τα επειδή και τα γιατί δεν κηρύττουμε τον πόλεμο ακολουθώντας βλαπτικές για την χώρα μας οδηγίες ξένων προσανατολισμών και συμφερόντων. Κι ας μη πειθόμεθα από παραμυθίες της μορφής «θα σας βοηθήσουμε στο Κυπριακό». Επί τέλους ας μελετήσουμε την ιστορία και τα προξενθέντα δεινά από αυτή την σωστή πλευρά της ιστορίας.

Ο οιοσδήποτε σκεπτόμενος καταλαβαίνει, ότι η Ελλάδα υπακούουσα στις εκτιμήσεις των Ευρωπαίων ευκαιριοθηρών και με την ημετέρα ηγεσία κάτω από υποβολιμότητα (suggestibility), αποδεχομένη άκριτα τις ιδέες, τους σχεδιασμούς και τις ενέργειες των γελοιοποιησίων Ευρωπαίων εισέρχεται πλέον στον τόπο της τιμωρίας της, που δεν είναι άλλο τι από την εθνική απίσχναση. Ο σκεπτόμενος καταλαβαίνει, ότι οι συνεχείς δηλώσεις των Ευρωπαίων για πόλεμο είναι μια εκδήλωση του φόβου τους για την απώλεια της εικονικής των πρωτοκαθεδρίας εξ αιτίας της ανόδου μιας άλλης δυνάμεως. Καταλαβαίνει, ότι για την Ευρώπη είναι αδιανόητο να αναγνωρίσει την άνοδο τρίτων (όπως και το δικαίωμα εκμεταλλεύσεως των φυσικών πόρων της ευαλώτου Ουκρανίας), γι' αυτό χρησιμοποιεί τα διαθέσιμα μέσα, απειλές πολέμου και διακοπή των διαπραγματεύσεων για την ενεργεία σύγκρουση. Ο Γερμανός συνταγματάρχης André Wüstner, της Bundeswehrverband, εκφράζοντας μία πικρή αλήθεια με χλευαστική σαφήνεια καλεί τους Ευρωπαίους ηγέτες του NATO να εγκαταλείψουν τις αφελείς φαντασιώσεις τους για μια «ειρηνευτική δύναμη» στην Ουκρανία. Και μάλιστα τους ηγέτες αυτούς τους αποκαλεί «πολιτικούς νάνους» που «νομίζουν ότι μπορούν να υπερασπιστούν την ήπειρο με λόγια και υποσχέσεις, διότι απέχουν παρασάγγας από την ικανότητα να σταθούν μόνοι τους απέναντι σε οποιαδήποτε απειλή».

Τελικά το πόρισμά μας είναι: Follow the money. Τούτο όμως εάν ενεργοποιηθεί θα αποφέρει υλική συρρίκνωση, θα κοστίσει ανθρώπινες ζωές, θα προκαλέσει ηθικό μαρασμό, θα γεννήσει συλλογικό υπαρξιακό πένθος και στο τέλος μία μελλοντική γεωπολιτική σύγχυση.

«Μεταρρυθμίσεις» που υπονομεύουν τη συνοχή των Ενόπλων Δυνάμεων και την Εθνική Άμυνα

Του Δρος Κωνσταντίνου Π. Μπαλωμένου*

Στις 24 Ιουλίου 2025, ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Νίκος Δένδιας, ανακοίνωσε τη Β' Φάση της μεταρρύθμισης «Ατζέντα 2030», παρουσιάζοντας μια σειρά εκτεταμένων παρεμβάσεων στη Δομή και την Οργάνωση των Ενόπλων Δυνάμεων, με απώτερο στόχο τον εκσυγχρονισμό τους.

Οι αλλαγές αυτές, όπως τόνισε ο Υπουργός, αποσκοπούν στη δημιουργία ενός πιο ευέλικτου και σύγχρονου μοντέλου διοίκησης, στη μείωση της γραφειοκρατίας, στην εξοικονόμηση πόρων, καθώς και στη βελτίωση των υποδομών και των συνθηκών για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων. Στο πλαίσιο αυτό, καταργούνται η 1η Στρατιά και τα ενδιάμεσα επίπεδα διοίκησης, με το επιχείρημα της απλοποίησης της διοικητικής πυραμίδας και της ενίσχυσης της ευελιξίας. Ιδιαίτερη σημασία έχει η κατάργηση της ΑΣΔΕΝ (Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση Εσωτερικού και Νήσων), η οποία, αν και δεν αποτελούσε ενδιάμεσο επίπεδο, είχε αυτοτελή επιχειρησιακή αποστολή στην άμυνα του νησιωτικού χώρου του Ανατολικού Αιγαίου. Ο ρόλος της μεταφέρεται στην υπό σύσταση Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση Αιγαίου και Ανατολικής Μεσογείου (ΑΣΔΑΜ), χωρίς να έχει αποσαφηνιστεί πλήρως το νέο διοικητικό και

Για την ενίσχυση της αυτονομίας των μείζονων σχηματισμών, συγκροτούνται τέσσερις Ανώτατες Στρατιωτικές Διοικήσεις: Θράκης (μετονομασία του 4ου Σώματος Στρατού), Ηπείρου και Μακεδονίας, Αιγαίου και Ανατολικής Μεσογείου (αντικαθιστά την ΑΣΔΕΝ), καθώς και η ΑΣΔΥΣ, που διατηρεί τον υφιστάμενο ρόλο της. Πάνω από αυτές τίθεται το Γενικό Επιτελείο Στρατού, με αρμοδιότητα τον στρατηγικό σχεδιασμό, τον συντονισμό και την εποπτεία. Παράλληλα, ενισχύεται η Γενική Επιθεώρηση Στρατού και συγκροτούνται Διοικήσεις Μη Επανδρωμένων Μέσων σε όλα τα Όπλα και Σώματα.

Επιπλέον, συνεχίζεται το κλείσιμο δεκάδων στρατοπέδων και στρατιωτικών δικαστηρίων, ενώ από το 2026 η κατάταξη των στρατευσίμων θα γίνεται αποκλειστικά στο Στρατό Ξηράς. Προβλέπεται επίσης, πρόγραμμα οχυρωματικών έργων στα νησιά του Αιγαίου και στον Έβρο, στο πλαίσιο του δόγματος «αυτόνομα νησιά», που στοχεύει στη μέγιστη επιχειρησιακή αυτονομία των μονάδων άμυνας σε συνθήκες κρίσης ή αποκλεισμού.

Το αφήγημα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Νίκου Δένδια προς υποστήριξη της εν λόγω «μεταρρύθμισης» στηρίζεται στην ανάγκη προσαρμογής στις αυξανόμενες γεωπολιτικές προκλήσεις, τα διδάγματα των πολέμων σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή και τις τεχνολογικές εξελίξεις που αλλάζουν τον σύγχρονο πόλεμο.

Στόχος της μεταρρύθμισης είναι η οικοδόμηση ενός πιο ευέλικτου, τεχνολογικά εκσυγχρονισμένου και αποτελεσματικού αμυντικού μηχανισμού, με έμφαση στην πρώτη γραμμή και τη μέριμνα για το προσωπικό.

Πίσω από τη ρητορική του εκσυγχρονισμού και της ευελιξίας όμως, εγείρονται σοβαρά ερωτήματα για τον αντίκτυπο των αλλαγών στη διακλαδικότητα, τη στρατηγική συνοχή και την αποτρεπτική ικανότητα της χώρας.

Παρά τα διδάγματα από την Ουκρανία, οι παρεμβάσεις αυτές στερούνται συνεκτικού στρατηγικού σχεδίου, υπονομεύουν την επιχειρησιακή επάρκεια και αλλοιώνουν τη θεσμική αρχιτεκτονική διοίκησης, τη στιγμή που η χώρα οφείλει να ενισχύει και όχι να αποδομεί την αποτρεπτική της ισχύ.

Οι εξαγγελθείσες αλλαγές ενσωματώνουν ένα στρατηγικό σφάλμα: ενώ επικαλούνται διδάγματα από την Ουκρανία, αγνοούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του πραγματικού αντιπάλου. Το επιχειρησιακό περιβάλλον δεν είναι ουδέτερο, αλλά συγκεκριμένο και γεωγραφικά προσδιορισμένο.

Η Ελλάδα δεν αντιμετωπίζει ούτε μια στατική, προβλέψιμη σύγκρουση τύπου Ουκρανίας, ούτε έναν πόλεμο μέσω αντιπροσώπων (proxies), όπως το Ισραήλ στη Μέση Ανατολή.

Αντιμετωπίζει μια αναθεωρητική δύναμη με αποβατική ικανότητα και διακηρυγμένη πολιτική βούληση επιθετικότητας, σε ένα αρχιπελαγικό θέατρο επιχειρήσεων με εκτεθειμένα νησιά και ανάγκη αποτροπής πρώτου πλήγματος.

Η άκριτη υιοθέτηση ξένων προτύπων, χωρίς εστίαση στη φύση της τουρκικής απειλής, οδηγεί σε εσφαλμένα διδάγματα και στρατηγικό κενό.

Πρέπει να γίνει κατανοητό, ότι η Ελλάδα δεν έχει την πολυτέλεια να σχεδιάζει άμυνα «γενικών προδιαγραφών». Η απειλή είναι συγκεκριμένη, η γεωγραφία αμείλικτη και το κόστος ενός πρώτου πλήγματος πιθανόν ανεπανάρθωτο.

Η προβαλλόμενη «μεταρρύθμιση» δίνει έμφαση σε τεχνολογίες όπως drones και τεχνητή νοημοσύνη, όμως η τεχνολογία δεν υποκαθιστά την κυριαρχία επί του εδάφους. Η αποτελεσματική άμυνα κρίσιμων περιοχών (π.χ. Σάμος ή Καστελόριζο), απαιτεί φυσική στρατιωτική παρουσία, ισχυρές δομές διοίκησης και εγγύτητα με τον τοπικό πληθυσμό και το γεωγραφικό ανάγλυφο.

Οι έννοιες της «συμπαγούς δύναμης», της «τεχνολογικής αναβάθμισης» και της «ενίσχυσης της πρώτης γραμμής» μοιάζουν περισσότερο με συνθήματα παρά με τεκμηριωμένη στρατηγική.

Η αντίληψη περί «αυτόνομων νησιών» και η έμφαση σε έργα οχύρωσης συνδέεται περισσότερο με δόγματα στατικής άμυνας του 17ου και 18ου αιώνα, όταν η πολιορκία αποτελούσε κυρίαρχη μορφή πολέμου.

Στο σημερινό δυναμικό και διακλαδικό επιχειρησιακό περιβάλλον, όπου ο χρόνος αντίδρασης μετριέται σε λεπτά και η κυριαρχία εξαρτάται από την ταχεία συγκέντρωση και συντονισμό ισχύος, η «αυτονομία» δεν εξασφαλίζει αποτροπή. Αντίθετα, οδηγεί σε κατακερματισμό των δυνάμεων και απώλεια στρατηγικού ελέγχου. Η εθνική στρατιωτική ισχύς δεν βασίζεται σε απομονωμένες «νησίδες αντίστασης», αλλά σε δικτυοκεντρική διοίκηση, εφεδρείες και συνδυασμένη ισχύ. Η έννοια του «αποκλεισμένου νησιού», ειδικά όταν υποστηρίζεται από οχυρώσεις χωρίς ένα ενιαίο δόγμα, χωρίς διακλαδική υποστήριξη και ευελιξία, υποδηλώνει ήδη στρατηγική αποτυχία.

Η κατάργηση της 1ης Στρατιάς και της ΑΣΔΕΝ, υπό το πρόσχημα της δημιουργίας ενός πιο ευέλικτου και σύγχρονου

μοντέλου διοίκησης, τη μείωση της γραφειοκρατίας, την εξοικονόμηση πόρων και του ψηφιακού μετασχηματισμού, αφαιρεί το αναγκαίο στρατηγικό υπόβαθρο για την ουσιαστική αξιοποίηση των τεχνολογικών μέσων, θέτοντας σε κίνδυνο την αποτρεπτική ικανότητα της χώρας.

Αντί να σηματοδοτούν εξορθολογισμό, διασπούν τη διοικητική συνέχεια, αποδυναμώνουν την επιχειρησιακή ικανότητα και αλλοιώνουν τον χαρακτήρα της αποτροπής. Η τεχνολογία χωρίς δομές δεν αποτρέπει, όπως και η ευελιξία χωρίς βάθος, δεν προστατεύει.

Μια χώρα που απειλείται άμεσα, δεν έχει την πολυτέλεια να πειραματίζεται με αφηρημένα δόγματα. Χρειάζεται διοίκηση, εφεδρείες, τοπική ισχύ και σαφές μήνυμα αποτροπής. Όχι συνθήματα.

Η απόφαση κατάργησης της 1ης Στρατιάς παρουσιάζεται ως βήμα εξορθολογισμού και ευελιξίας, όμως στην πραγματικότητα συνιστά σοβαρή υποβάθμιση της επιχειρησιακής δομής του Στρατού Ξηράς.

Η 1η Στρατιά, ως ο ανώτατος διοικητικός σχηματισμός και μοναδικό Επιχειρησιακό Στρατηγείο του ελληνικού στρατού, αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της Χερσαίας Άμυνας της Ελλάδας, τον αναγκαίο ενδιάμεσο κρίκο μεταξύ του ΓΕΣ και των Σωμάτων Στρατού, εξασφαλίζοντας στρατηγική συνοχή, συντονισμένη δράση σε ευρεία γεωγραφική κλίμακα (Θράκη, Μακεδονία, Θεσσαλία) και άμεση και συντονισμένη αντίδραση σε κρίσεις μεγάλης κλίμακας στο χερσαίο μέτωπο.

Η κατάργησή της, ακυρώνει ένα επίπεδο διοίκησης που είναι απαραίτητο σε συνθήκες έντασης, κρίσης ή πολέμου, δημιουργεί κενό Διοίκησης και Ελέγχου (C2) στο επίπεδο της στρατηγικής επιχειρησιακής διοίκησης (σε μια περίοδο που η χώρα οφείλει να διατηρεί στρατηγικό βάθος και ενιαία καθοδήγηση των δυνάμεών της), υπονομεύει τη συνοχή των δυνάμεων του χερσαίου χώρου και επιφέρει αποδιοργάνωση του επιχειρησιακού σχεδιασμού τόσο στο στρατηγικό όσο και τακτικό επίπεδο.

Είναι στρατηγικό λάθος να θεωρούμε, ότι η μόνη απειλή προέρχεται από ανατολάς, δηλαδή μόνο από την Τουρκία, σε ένα υβριδικό επιχειρησιακό περιβάλλον με πολυδιάστατες προκλήσεις.

Δεν μπορεί να παραβλέπεται το γεγονός, ότι η Αλβανία διατηρεί αλυτρωτικές βλέψεις και στενή στρατιωτική συνεργασία με την Τουρκία, που δημιουργεί νέα δεδομένα ασφάλειας στα σύνορά μας. Σε αυτό το πλαίσιο, η διατήρηση και μετεξέλιξη της 1ης Στρατιάς σε Στρατηγείο Χερσαίων Δυνάμεων είναι αναγκαία για την ολιστική διαχείριση των πολλαπλών απειλών που αντιμετωπίζει η χώρα, ενισχύοντας τη δυνατότητα συντονισμού και ευελιξίας των χερσαίων δυνάμεων σε εθνικό επίπεδο.

Χωρίς την 1η Στρατιά όμως, το βάρος της επιχειρησιακής διοίκησης μεταφέρεται υπέρμετρα στο Γενικό Επιτελείο Στρατού, μειώνοντας την ικανότητά του να ασκεί στρατηγική καθοδήγηση και σχεδιασμό, καθώς ταυτόχρονα θα πρέπει να αναλαμβάνει απευθείας την επιχειρησιακή διοίκηση — μια πρακτική που κρίνεται μη ρεαλιστική σε περίπτωση μεγάλης κρίσης ή πολέμου.

Επιπλέον, η επιχειρούμενη αναδιοργάνωση κινδυνεύει να μετατρέψει το ΓΕΕΘΑ από επιτελικό όργανο στρατηγικής καθοδήγησης σε μια συγκεντρωτική δομή με επιχειρησιακές αρμοδιότητες, χωρίς όμως να διαθέτει τον αναγκαίο επιτελικό μηχανισμό και την απαιτούμενη ευελιξία για άμεση διοίκηση σε

συνθήκες κρίσης ή σύρραξης.

Αυτή η υπερσυγκέντρωση, αντί να ενισχύει τη διακλαδικότητα, την υπονομεύει, καθώς ακυρώνει τους ενδιάμεσους κρίκους διοίκησης που εξασφάλιζαν την ευθυγράμμιση των Κλάδων υπό ένα ενιαίο στρατηγικό πλαίσιο. Η διακλαδικότητα απαιτεί διασύνδεση και συνεργασία, όχι απορρόφηση και απορρύθμιση.

Η «νέα δομή» δεν συνοδεύεται από σαφές διακλαδικό πλαίσιο, αφήνοντας θολή τη διαδικασία συνεργασίας και διαλειτουργικότητας μεταξύ Κλάδων. Η κατάργηση κρίσιμων χερσαίων διοικήσεων διαταράσσει την ισορροπία της διακλαδικότητας, αποδυναμώνοντας δυσανάλογα τον Στρατό Ξηράς, χωρίς αντίστοιχη ενίσχυση στους άλλους Κλάδους.

Η 1η Στρατιά επίσης, αναγνωρίζεται από το NATO ως στρατηγείο επιπέδου Στρατιάς (Field Army HQ), με ρόλο στρατηγικής εφεδρείας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Σε περίπτωση σύρραξης, μπορεί να αναλάβει τη διοίκηση χερσαίων συμμαχικών δυνάμεων στην περιοχή ευθύνης του SACEUR, ειδικά στον άξονα Βαλκανίων–Μαύρης Θάλασσας. Έχει συμμετάσχει σε σημαντικές ασκήσεις, παρέχοντας ικανότητες Command & Control για δυνάμεις μεγέθους Σώματος Στρατού ή Μεραρχίας.

Επιπλέον, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, λειτουργεί ως κρίσιμο στρατηγείο που συνδέει το Αιγαίο, τα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο, υποστηρίζοντας τη ροή ενισχύσεων προς Βουλγαρία, Ρουμανία και τη Ν.Α. πτέρυγα της Συμμαχίας.

Η κατάργησή της εκτός από την απώλεια ενός σημαντικού εθνικού εργαλείου θα σημάνει και την αποδυνάμωση της NATOϊκής διοικητικής αρχιτεκτονικής σε μια κρίσιμη περιοχή για τη συλλογική άμυνα.

Η κατάργηση της ΑΣΔΕΝ επίσης, συνιστά μία ακόμη ατυχής και επικίνδυνη απόφαση, καθώς ακυρώνει μια δοκιμασμένη επιχειρησιακή δομή με αποδεδειγμένη επάρκεια στην επιτήρηση και αποτροπή στο Αιγαίο.

Η ΑΣΔΕΝ δεν είναι απλώς μια διοικητική δομή του Στρατού Ξηράς. Είναι ο θεσμικός φορέας επιχειρησιακής ετοιμότητας, αποτροπής και συντονισμού της εθνικής άμυνας στα νησιά του Αιγαίου.

Αποτελεί ενιαίο στρατηγείο ελέγχου του αρχιπελάγους, εξασφαλίζει τη διοικητική και επιχειρησιακή ενοποίηση των νήσων, υποστηρίζει τη ροή ενισχύσεων και εφεδρειών σε συνθήκες κρίσης και λειτουργεί ως κρίσιμος ενδιάμεσος κρίκος μεταξύ των τακτικών σχηματισμών και του ΓΕΣ.

Η κατάργησή της, με την πρόθεση ενσωμάτωσης των αρμοδιοτήτων της σε μια νέα ευρύτερη Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση Αιγαίου και Ανατολικής Μεσογείου (ΑΣΔΑΜ), διαλύει μια κρίσιμη εξειδικευμένη διοίκηση, υποβαθμίζει τη διακλαδική λειτουργία και υπονομεύει τη στρατηγική συνοχή της αποτροπής στον πλέον ευαίσθητο γεωπολιτικό χώρο της χώρας.

Η επιλογή αυτή δεν ενισχύει, αλλά αποδυναμώνει την ικανότητα άμεσης και συντονισμένης αντίδρασης στην περιοχή ευθύνης της, δημιουργώντας επικίνδυνα διοικητικά κενά και αποδιοργανώνοντας την επιχειρησιακή συνέχεια στο σύνθετο γεωγραφικά περιβάλλον του Αιγαίου.

Επιπλέον, η κατάργηση της ΑΣΔΕΝ διαταράσσει την απαραίτητη ισορροπία διοίκησης ανάμεσα στους Κλάδους, αφού αποδυναμώνει δυσανάλογα τη χερσαία συνιστώσα της αποτροπής, δίχως να ενισχύει αντίστοιχα κάποιο λειτουργικό διακλαδικό σχήμα. Αντί να προάγεται η διακλαδικότητα, εγκαθιδρύεται μια επικίνδυνη ασάφεια. Η ΑΣΔΕΝ αποτελεί εγγυητή της επιχειρη-

σιακής συνοχής του ανατολικού χώρου. Η διάλυσή της συνιστά ρήγμα σε αυτήν τη συνοχή.

Επίσης, η προστιθέμενη αξία της ΑΣΔΕΝ έγκειται στη βαθιά εξοικείωσή της με την επιχειρησιακή λογική του νησιωτικού περιβάλλοντος. Δεν πρόκειται απλώς για ένα επιτελείο, αλλά για έναν οργανισμό με ενσωματωμένη τη γνώση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε νησιού, κάθε μονάδας και κάθε σχηματισμού που λειτουργούν ως Φάροι Εθνικής Αποτροπής.

Αυτή η πολυτιμη, πολυετής εμπειρία και τοπική εξειδίκευση δεν μπορούν να μεταβιβαστούν αυτόματα σε μια νέα, μη εξειδικευμένη περιφερειακή διοίκηση. Η επιχειρούμενη αναδιάρθρωση, με τη μετατροπή της ΑΣΔΕΝ σε ΑΣΔΑΜ, απειλεί να αλλοιώσει τον ειδικό αποτρεπτικό της ρόλο, αφαιρώντας βάθος και σαφήνεια από το στρατηγικό μήνυμα της χώρας στην Ανατολική Μεσόγειο.

Και όλα αυτά, δεν εκτυλίσσονται σε καιρό σταθερότητας και ειρήνης. Αντιθέτως, η αναδιάρθρωση επιχειρείται σε ένα διεθνές περιβάλλον αβεβαιότητας, αστάθειας και γεωπολιτικών ανακατατάξεων και την ώρα που η Τουρκία επιδιώκει έναν ηγεμονικό ρόλο στην περιοχή. Την ώρα, που επενδύει στην ακραία εθνικιστική της ρητορική, ενισχύει συστηματικά την επιθετική προβολή της στρατιωτικής της ισχύος και εργαλειοποιεί κάθε κρίση ως μέσο στρατηγικής πίεσης και εκβιασμού.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η επιλογή να καταργηθούν οι δύο θεμελιώδεις πυλώνες της εθνικής άμυνας (1η Στρατιά και ΑΣΔΕΝ), συνιστά στρατηγικό λάθος, με άμεσες επιπτώσεις στην επιχειρησιακή συνοχή, την ετοιμότητα και την αξιοπιστία της εθνικής αποτροπής.

Η Δομή Δυνάμεων δεν μπορεί να σχεδιάζεται σε στρατηγικό κενό, ούτε ανεξάρτητα από τις δυνατότητες και τις προθέσεις του αντιπάλου. Ειδικότερα, όταν η Τουρκία διατηρεί σαφώς επιθετικά προσανατολισμένη στρατιωτική διάταξη, με ικανότητα ταχείας προβολής ισχύος στο Αιγαίο, στον Έβρο και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Συγκεκριμένα, η 4η Στρατιά (Στρατιά Αιγαίου), με έδρα τη Σμύρνη, αποτελεί την κύρια αποβατική δύναμη της Τουρκίας, ενώ η 1η Στρατιά στην Ανατολική Θράκη διαθέτει τρία Σώματα Στρατού ικανά για ταχεία δράση στον Έβρο. Και οι δύο σχηματισμοί συγκροτούν ένα διακλαδικό σύστημα αποβατικής και χερσαίας ισχύος, υποστηριζόμενο από ειδικές δυνάμεις, αεροπορία στρατού και ναυτικές μονάδες.

Όταν ο αντίπαλος οργανώνεται με αυξημένες επιθετικές δυνατότητες, η αποδόμηση κρίσιμων δομών και η συγχώνευση θεμελιωδών σχηματισμών δεν συνιστούν εκσυγχρονισμό, αλλά στρατηγική πλάνη, η οποία υπονομεύει την αποτρεπτική ισχύ και παραχωρεί πρωτοβουλία κινήσεων σε αυτόν που διατηρεί το πλεονέκτημα της επιθετικής επιλογής.

Τέλος, όλες οι εξαγγελίες του κ. Δένδια για την αλλαγή στη Δομή Δυνάμεων του Ελληνικού Στρατού τίθενται σε θεσμικό κενό.

Από τη στιγμή που δεν υπάρχει επικαιροποιημένη Πολιτική Εθνικής Άμυνας (Π.Ε.Α.), πώς είναι δυνατόν ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας να προχωρά σε δομικές παρεμβάσεις που επηρεάζουν το σύνολο της επιχειρησιακής διάταξης και της αμυντικής αρχιτεκτονικής της χώρας;

Στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας το μόνο θεσμικό κείμενο που υπάρχει και σχετίζεται με την Εθνική Ασφάλεια είναι η Πολιτική Εθνικής Άμυνας (Π.Ε.Α.), το οποίο είναι άκρως απόρρητο έγγραφο και απορρέει από την Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας. Η Π.Ε.Α., αποτελεί το θεμέλιο απ' το οποίο πηγάζουν όλα τα καταστατικά κείμενα που διέπουν τη λειτουργία των Ενόπλων Δυνάμεων [Στρατιωτική Αξιολόγηση Κατάστασης (Σ.Α.Κ.), Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική (ΕΘ.Σ.Σ.), Γενική Σχεδίαση Άμυνας της Χώρας (ΓΕ.Σ.Α.Χ.), Δομή Δυνάμεων (Δ.Δ.) κ.

Συνεπώς, από τη στιγμή που δεν υπάρχει επικαιροποιημένη Π.Ε.Α. όπου να έχει εγκριθεί από το ΚΥΣΕΑ και δεν έχουν διατυπωθεί και καταγραφεί στο εν λόγω θεσμικό κείμενο σαφείς στρατηγικοί και επιχειρησιακοί στόχοι για τις Ένοπλες Δυνάμεις, με ποιο στρατηγικό υπόβαθρο επιχειρείται η υλοποίηση της «ΑΤΖΕΝΤΑΣ 2030»;

Ποιο πρόβλημα επιχειρεί να λύσει και με ποιες επιπτώσεις στην εθνική ασφάλεια;

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να γίνει κατανοητό, ότι η Δομή Δυνάμεων και η Εθνική Άμυνα γενικότερα, δεν είναι Άσκηση επί Χάρτου, αλλά ούτε και επικοινωνιακό πυροτέχνημα που αξιοποιείται για λόγους προσωπικού εντυπωσιασμού και μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων.

Δεν μπορεί να υποτάσσεται σε πρόχειρους σχεδιασμούς, αποσπασματικές μεταρρυθμίσεις ή επιφανειακές εξαγγελίες.

Η «νέα Δομή Δυνάμεων» δεν προκύπτει από τεκμηριωμένη στρατηγική ανάλυση, ούτε εντάσσεται σε μια θεσμικά κατοχυρωμένη ιεραρχία σχεδίασης που να εξυπηρετεί το εθνικό συμφέρον.

Αντιθέτως, μοιάζει να συνιστά άσκηση διοικητικού πειραματισμού χωρίς σαφές δόγμα, χωρίς επιχειρησιακή τεκμηρίωση, χωρίς εκτίμηση της απειλής και χωρίς θεσμική συνέπεια.

Ο εκσυγχρονισμός των Ενόπλων Δυνάμεων είναι απαραίτητος. Αλλά για να είναι αποτελεσματικός και θεσμικά νόμιμος, πρέπει να ξεκινά από στρατηγική καθοδήγηση, να καταλήγει σε επιχειρησιακή λογική και να στηρίζεται σε ρεαλιστική αποτύπωση της απειλής.

Υπό το πρίσμα αυτό, όσοι αγνοούν τις συνέπειες που επιφέρουν οι πειραματισμοί τους στη συνοχή και την αποτελεσματικότητα των Ενόπλων Δυνάμεων, αναλαμβάνουν ακέραιη την ευθύνη για το επιχειρησιακό κενό που θα προκύψει όταν η κρίση δεν θα είναι Σενάριο επί Χάρτου, αλλά πραγματικότητα.

*Πολιτικός Επιστήμονας – Διεθνολόγος
Πρώην Γενικός Διευθυντής – Γενικής Διεύθυνσης
Πολιτικής Εθνικής Άμυνας και Διεθνών Σχέσεων (ΓΔΠΕΑΔΣ)
Υπουργείου Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ)

Η μεταβατική φάση, όσο εξελίσσονται οι αναδομήσεις, είναι περίοδος ευπαθείας, δηλαδή η ετοιμότητα ενδέχεται να μειωθεί, ενώ τα νέα δόγματα/δομές δεν έχουν ακόμη αφομοιωθεί. Εάν ο αντίπαλος εκτιμήσει ότι η χώρα είναι «απασχολημένη» με ανασχηματισμούς και πειραματισμούς, μπορεί να θεωρήσει ότι είναι το κατάλληλο παράθυρο για επιθετική κίνηση. Ένας τέτοιος ανασχηματισμός συνηγορεί σε δημιουργία στρατηγικού κενού που πάντοτε οδηγεί τον αντίπαλο στην σκέψη να επιδιώξει να εκμεταλλευθεί την εκτιμωμένη αδυναμία. Εκτός εάν το υπουργείο γνωρίζει περισσότερα και τα οποία εμείς αγνοούμε και επομένως κακώς ανησυχούμε.

Υπεύθυνος συντάξεως

Η δυτική ηγεμονία είναι παρελθόν

Της **Caroline Galacteros**,
προέδρου της δεξαμενής σκέψης Geopragma

Κίνα, Ρωσία και Ινδία – τα δύο τρίτα της ανθρωπότητας – υπόσχονται έναν δικαιότερο κόσμο, απαλλαγμένο από την υπεροψία της Δύσης...

Ακόμα και γεωπολιτικοί, οι πιο πνευματικά ασυμβίβαστοι ρεαλιστές (που δεν είναι λεγεώνες), διατηρούν κρυφά μια σπίθα ελπίδας για την πορεία του κόσμου και τη φύση της ανθρωπότητας. Αυτή η ιδεαλιστική προκατάληψη μετριάξει και μερικές φορές αλλοιώνει ελαφρώς τη διαύγεια της χειρουργικής τους ανάλυσης, χρωματίζοντάς την με ένα πέπλο ελπίδας. Τι θα γινόταν αν τα χειρότερα δεν ήταν σίγουρα; Τι θα γινόταν αν ο υπερκυνισμός και η τάση για βία και ριζική αδικία δεν ήταν αναπόφευκτα; Τι θα γινόταν αν οι άνθρωποι είχαν σημασία στα μάτια των ηγετών τους; Τι θα γινόταν αν ορισμένοι σημαντικοί παράγοντες στη διεθνή σκηνή ήθελαν τελικά κάτι άλλο εκτός από νίκες μέσω της πλήρους υποταγής και αναζητούσαν λιγότερο αιματηρές μορφές συμβίωσης και αντιπαλότητας; Τι θα γινόταν αν ο Ντόναλντ Τραμπ ήθελε πραγματικά ειρήνη στην Ουκρανία; Τι θα γινόταν αν ο Βλαντιμίρ Πούτιν ήθελε απλώς να προστατεύσει τη χώρα του από τις πυραυλικές βάσεις του ΝΑΤΟ στα σύνορά της και να θέσει τέλος σε αυτή την δαπανηρή ειδική στρατιωτική επιχείρηση; Τι θα γινόταν αν η ΕΕ καταλάβαινε, χωρίς να μπορεί ακόμη να το παραδεχτεί δημόσια, ότι έχει τα πάντα να χάσει παίζοντας το παιχνίδι του μίσους και της εκδίκησης εναντίον της Μόσχας και των ισχυρών συμμάχων της στην Ευρασία;

Προφανώς δεν μιλάω εδώ για τους ηγέτες των οποίων κάθε προσπάθεια επικεντρώνεται στην ριζοσπαστική υπερβία, στην καταστροφή με φωτιά κάθε ανθρωπίνης αδιαλλαξίας στη δίψα τους για θήρευση και εδαφική και πολιτική κυριαρχία. Ακολουθήστε το βλέμμα μου... Είχαν μια τεράστια τρύπα στη θέση της καρδιάς τους για πολύ καιρό. Μια τρύπα της οποίας οι άκρες είναι συρρικνωμένες και τα τείχη της δεν θα ενώνονται πλέον. Η θεραπεία τους είναι αδύνατη. Ο υπόλοιπος κόσμος πρέπει να τους εμποδίσει να κάνουν κακό ή να αποδεχτεί τη σιωπηλή και δειλή συνεισφορά τους απέναντι στο ανείπωτο. Ακόμα και αυτό φαίνεται αδύνατο, ωστόσο, απέναντι στη δύναμη των συμφερόντων που ευθυγραμμίζονται για να κάνουν το Κακό με πλήρη συνείδηση, να επιτρέψουν το χειρότερο και να φιμώσουν τις διαφωνούσες φωνές που παρόλα αυτά σχηματίζουν μια ολοένα και πιο μαζική ομάδα απέναντι στο απαράδεκτο. Γιατί υπάρχουν ακόμα αμέτρητα ανθρώπινα όντα. Που φωνάζουν την αηδία και τον φόβο τους, που κα-

ταγγέλλουν τα απεχθή και καταστροφικά αμαλγάματα. Είναι οι «Δίκαιοι» της δυσοίωσης εποχής μας. Οι θαρραλέοι κάθε είδους που μιλούν και ως εκ τούτου απειλούνται, «γίνονται αόρατοι» ή ακόμα και εξαλείφονται εντελώς. Η επόμενη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών θα είναι καθοριστική από αυτή την άποψη... αν πραγματοποιηθεί στη Γενεύη, επειδή στη Νέα Υόρκη η παλαιστινιακή αντιπροσωπεία δεν θα εκπροσωπηθεί. Το απόλυτο σκάνδαλο που επέτρεψε ο Λευκός Οίκος. Υπόσχεται πλήρη διαγραφή σε έναν ολόκληρο λαό. Συγκεκριμένη διαγραφή, συμβολική διαγραφή. Γενική αδιαφορία. Εάν δεν γίνει τίποτα στο υψηλότερο επίπεδο για να σταματήσει η φρίκη και να παρακαμφθεί η πίεση και ο εκφοβισμός, τότε θα πρέπει να αναγνωρίσουμε την πλήρη συλλογική ηθική μας χρεοκοπία.

Η μόνη παρηγοριά είναι ότι αυτό το σκάνδαλο και η πλήρης περιφρόνηση του διεθνούς δικαίου που εκδηλώνει δεν θα βοηθήσουν στη διαιώνιση της παλιάς, δυτικοκεντρικής τάξης πραγμάτων που επιθυμούν όλοι όσοι εξακολουθούν να πιστεύουν ότι μπορούν να επικρατήσουν μέσω της βιαιότητας και της αδικίας. Το αντίθετο μάλιστα. Θα ενισχύσει τρομερά την «ανυπακοή». Μια άσχημη λέξη για κάτι πολύ καλό. Επειδή η μετατόπιση στον κόσμο, την οποία ανακοινώνω εδώ και περισσότερα από 10 χρόνια, μόλις γνώρισε μια ισχυρή νέα επιτάχυνση με τη σύνοδο κορυφής του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης στην Τιαντζίν, ακολουθούμενη από τους μεγαλοπρεπείς εορτασμούς του τέλους του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και τη νίκη εναντίον της Ιαπωνίας στο Πεκίνο πριν από λίγες ημέρες. Αυτή η ακολουθία είδε την επιβεβαίωση της συμφιλίωσης μεταξύ Κίνας και Ινδίας (κάτι που θα έπρεπε να μας χαροποιεί!), την ενίσχυση της τριάδας που σχηματίζουν αυτές οι δύο δυνάμεις με τη Ρωσία, και τη μεγάλη ομάδα χωρών που καλωσορίζουν αυτή την κατακτητική εναλλακτική λύση, η οποία φέρνει πολυπολικότητα και ισότητα. Για να μην αναφέρουμε τη γιγαντιαία ενεργειακή συμφωνία μεταξύ Μόσχας και Πεκίνου, η οποία, μέσω του αγωγού φυσικού αερίου «Η Δύναμη της Σιβηρίας 2», θα διασφαλίσει βιώσιμα την κινεζική ανάπτυξη και θα καταδικάσει αυτήν της Ευρώπης. Μια Ευρώπη που φεύγει από την Ιστορία, αλλά ακόμα δεν φαίνεται να το συνειδητοποιεί...

Η συμφωνία βρισκόταν, αν μου επιτρέπεται να το πω, «στα σκαριά» για πολύ καιρό, αλλά ο Βλαντιμίρ Πούτιν καθυστέρωσε την επίσημη υπογραφή της, πιθανώς αφή-

νοντας μια ευκαιρία για την αποκατάσταση μιας κανονικής σχέσης ΗΠΑ-Ρωσίας και την επακόλουθη αποδέσμευση του ουκρανικού τέλματος. Ίσως κι αυτός, ο μεγάλος πολιτικός και στρατηγός, ήταν υπερβολικά αισιόδοξος για άλλη μια φορά, θέλοντας να δώσει στον Ντ. Τραμπ την ευκαιρία να φιμώσει τα σκυλιά του πολέμου που τον περιβάλλουν και το γρύλισμα των μειωμένων και αξιολύπητων ευρωπαϊκών εκδοχών τους. Αυτό είναι πιθανώς το σημείο που δεν θα έπρεπε να ονειρευόμαστε. Ο Τραμπ, από την πλευρά του, βασιζόταν, μέσω των συνομιλιών Βίτκοφ-Ντμίτριεφ, σε μια σημαντική ενεργειακή «συμφωνία» με τον Πούτιν που θα προσέφερε στη Ρωσία την ευκαιρία να εξισορροπήσει την οικονομική της εξάρτηση από την Κίνα και να δείξει συμφιλίωση στο ουκρανικό ζήτημα. Ήταν η υπερβολική απληστία και, πάνω απ' όλα, η σαφής μη κατανόηση της πραγματικότητας των ρωσικών ανησυχιών για την ασφάλεια που οδήγησαν τον Πούτιν να αναλάβει το ρίσκο της ένοπλης αντιπαράθεσης τον Φεβρουάριο του 2022. Επιπλέον, ο ξεπερασμένος τελωνειακός πόλεμος του Αμερικανού προέδρου και η τάση του να προτιμά πάντα το μαστίγιο από το καρότο και να φαντάζεται παιδαριωδώς ότι μπορεί να απειλήσει δυνάμεις όπως η Κίνα, η Ινδία ή η Ρωσία ατιμώρητα, ευθύνονται πλήρως για το τριπλό στρατηγικό του φιάσκο: την σινο-ινδική προσέγγιση, τη ρωσο-κινεζική ενοποίηση και τη ρωσική σκλήρυνση στην Ουκρανία. Τρεις κινήσεις που τώρα τον αμφισβητούν ανοιχτά, για να μην αναφέρουμε το γεγονός ότι η Κίνα (και η Ρωσία) αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο στην πρόταση των κύριων αρχών μιας νέας παγκόσμιας διακυβέρνησης, ενός τρόπου ένωσης πίσω από αυτήν και για το μέλλον, πολλών κρατών που χρειάζονται σεβασμό και δικαιοσύνη. Ένα είδος ΟΗΕ διαμορφώνεται μπροστά στα αβοήθητα αλλά ένοχα μάτια μας.

Η Δύση αυτοκτονεί ηθικά και πολιτικά αρνούμενη να κατανοήσει και να ελέγξει αυτές τις εξελίξεις. Χωρίς σε-

βασμό και διάλογο, τίποτα δεν μπορεί να βελτιωθεί. Η σκλήρυνση της στάσης της Ρωσίας στην Ουκρανία, μετά τις ελπίδες για επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ στην εξουσία, αντανakλά την αναγνώριση της Μόσχας ότι, παρά την πιθανώς ρεαλιστική επιθυμία του προέδρου των ΗΠΑ να επιδιώξει μια συνολική συμφωνία με τη Ρωσία, η δύναμη των συνδυασμένων συμφερόντων όλων όσων θέλουν τη συνέχιση του πολέμου υπερισχύει, τουλάχιστον προς το παρόν. Η Μόσχα θα πρέπει επομένως να αποδείξει τη νίκη της επί τόπου, κάτι που είναι προφανώς πολύ άσχημα νέα για τον ουκρανικό πληθυσμό, ο οποίος κρατείται αιχμάλωτος μιας κυβέρνησης που σκέφτεται μόνο να επιβιώσει και να πλουτίσει με τα λείψανα των στρατιωτών της. Εκτός θαύματος, η Ουκρανία πιθανότατα θα θυσιαστεί αδιάστακτα όχι από τη Ρωσία, αλλά από τους δικούς της μαριονετίτσες, μεθυσμένους από την επιθυμία για ρωσικό πλούτο και ακόμη περισσότερο τρελούς από οργή εναντίον αυτού του κράτους, αυτής της δύναμης και αυτού του λαού που σήκωσε το κεφάλι του, κρατάει το δικό του απέναντί τους και τους μιμείται.

Η δυτική ηγεμονία – ηθική, πολιτική και οικονομική – είναι πραγματικά νεκρή. Η αλαζονεία μας, η απρέπειά μας και, πάνω απ' όλα, οι πράξεις μας μας έχουν καταστρέψει για πολύ καιρό στα μάτια των λαών όλου του κόσμου. Η παλαιστινιακή τραγωδία μας τυλίγει όλο και πιο σφιχτά κάθε μέρα σε μια κολοσσιαία ηθική δυσφήμιση, μια αιματηρή τήβεννο από την οποία θα έχουμε τη μεγαλύτερη δυσκολία να απαλλαγούμε. Και νέοι πρωταθλητές οδηγούν κράτη και λαούς προς την αποκατάσταση ενός λιγότερο άδικου και πιο αξιοπρεπούς μοντέλου σχέσεων και ανάπτυξης.

Λέγοντας αυτό, δεν νομίζω ότι είμαι αισιόδοξη, αλλά δυστυχώς είμαι διαυγής.

<https://geopragma.fr/la-chute/> 8 – 9 – 25

Είπαν:

Josep Borrell (Υπάτος Εκπρόσωπος της ΕΕ για θέματα εξωτερικής πολιτικής) «The era of Western dominance has indeed definitively ended.»

Geopolitical Economy Report Jean-David Levitte Σε ομιλία του με τίτλο «With the end of four centuries of Western dominance, what will the world order be in the 21st century?»

Brookings Viktor Orbán (Πρωθυπουργός Ουγγαρίας) Διερωτήθηκε και είπε ότι ο δυτικός κόσμος «χάνει δύναμη», προβλέποντας ότι η Ασία (Κίνα, Ινδία, κ.ά.) θα γίνει κέντρο επιρροής.

Reuters Xi Jinping Τόνισε την ανάγκη του να απορριφθούν «οι πράξεις ηγεμονίας και η νοοτροπία του ψυχρού πολέμου».

Κινεζική Διπλωματία Χρησιμοποιεί συχνά τη φράση «a multipolar world» ως όραμα υπέρ μιας πιο πολυκεντρικής διεθνούς τάξης. The Guardian

Το άρθρο «Η Διεύρυνση των BRICS: Η Αρχή του Τέλους της Δυτικής Πρωτοκαθεδρίας;» (ODETH) μιλά για «τέλος της κυριαρχίας των Δυτικών θεσμών, της αμερικανικής ηγεμονίας», αν και ως ερώτηση / υπόθεση μάλλον παρά ως αποφθεγματική δήλωση κάποιου επιστήμου.

ΟΜΙΛΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ Ο Γάλλος διανοούμενος Emmanuel Todd σε συνεντεύξεις μεταφράζεται ότι «η εποχή της ηγεμονίας της Δύσης γενικά και των ΗΠΑ ιδιαιτέρως φτάνει στο τέλος της».

Η Τουρκία περικυκλώνει και πολιορκεί την Ελλάδα.

Του Ιωάννη Μπαλτζώη
Προέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Η Τουρκία με την επιθετική της, αναθεωρητική της πολιτική στην Ανατολική Μεσόγειο και την μοναδική και παράνομη θεωρία της «Γαλάζιας Πατρίδας» επιδιώκει την υλοποίηση των στρατηγικών της στόχων. Πρωταρχικός στόχος η ενίσχυση τη γεωπολιτικής της επιρροή στην περιοχή και η αναγνώριση από όλους τους κρατικούς δρώντες της περιοχής, ως ο βασικός παίκτης σε ζητήματα ενέργειας και ασφάλειας. Η ανακάλυψη φυσικού αερίου στην περιοχή έχει εντείνει τους ανταγωνισμούς και η Τουρκία επιθυμεί να εξασφαλίσει πρόσβαση σε αυτά τα αποθέματα.

Έτσι, η γειτονική χώρα, αδιαφορώντας παντελώς για το Διεθνές Δίκαιο, αμφισβητεί τα νόμιμα δικαιώματα άλλων κρατών, όπως η Ελλάδα και η Κύπρος, περικυκλώνοντας αυτές με την λεγόμενη «Γαλάζια Πατρίδα». Με την μέθοδο του στρατιωτικού καταναγκασμού και των διπλωματικών πιέσεων προς γειτονικά κράτη, επιδιώκει να ενισχύσει τη θέση της και να διασφαλίσει ένα νέο “status quo” για τα παράνομα συμφέροντά της. Και πρόσφατα είδαμε τις απειλές, απειλητικές και προσβλητικές και απειλητικές δηλώσεις του ΥΠΕΞ Χακάν Φιντάν εναντίον της Ελλάδος, αναφέροντας ακόμη ότι η Τουρκία δεν έχει κανένα πρόβλημα να μπουν σε πολεμική αναμέτρηση με την Ελλάδα. Τόσο θράσος.

Η πρόσφατη συμφωνία μεταξύ της Τουρκικής Κρατικής Εταιρείας Πετρελαίου (TPAO) και της Εθνικής Εταιρείας Πετρελαίου της Λιβύης (NOC) για σεισμικές έρευνες στα λιβυκά ύδατα –χωρίς να κατονομάζονται επακριβώς οι περιοχές– αναζωπυρώνει το μέτωπο που άνοιξε το διαβόητο και παράνομο τουρκολιβυκό μνημόνιο του 2019. Το νέο μνημόνιο, το οποίο υπεγράφη στην Κωνσταντινούπολη, προβλέπει δισδιάστατες σεισμικές έρευνες σε έκταση 10.000 χλμ, με την ανάλυση των δεδομένων να ολοκληρώνονται εντός εννέα μηνών. Αν και δεν προβλέπει εξόρυξη ή γεώτρηση, οι αναλυτές εκτιμούν ότι η απόκτηση σεισμικών δεδομένων αποτελεί το κρίσιμο πρώτο βήμα για τον έλεγχο των θαλάσσιων πόρων. Η δε Λιβύη, χώρα διαλυμένη και υποτελής της Τουρκίας, τόσο η κυβέρνηση της Τρίπολης, όσο και η κυβέρνηση της Βεγγάζης πρόσφατα, δεν λειτουργεί ως διεθνής δρών, αλλά ως γεωπολιτικό πiónι της Τουρκίας και αυτό θα πρέπει να προβληματίσει την Ελλάδα.

Η Τουρκία λειτουργώντας παράνομα και επιθετικά επί του πεδίου κατόρθωσε να ακυρώσει ή να μην επιτρέπει και άλλα προγράμματα. Το πρώτο διεθνούς σημασίας γεωπολιτικό «project» που ακύρωσε η Τουρκία ήταν ο αγωγός μεταφοράς υδρογονανθράκων “East Med”, με όχημα την παράνομη θεωρία της «Γαλάζιας Πατρίδας», και με το επιχείρημα, ότι η όδευση του έργου διέρχεται από τη δική της υφαλοκρηπίδα, άρα δικαιούται να το εμποδίσει, όπως και έκανε.

Η δεύτερη περίπτωση αφορά το ηλεκτρικό καλώδιο GSI (Great Sea Interconnector) Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ, προϋπολογισμού περίπου 2 δισ. ευρώ, όπου τον Ιούλιο του 2024 παρενέβη με φρεγάτες στη Κάσο, να το

σταματήσει και να παραμένει ακόμη παγωμένο, μετά τη περίφημη φράση Γεραπετρίτη ότι ο GSI των 2 δισ. ευρώ θα προχωρήσει «στον... κατάλληλο χρόνο». Και ο «κατάλληλος χρόνος» τελειώνει σε δύο μήνες, καθόσον μετά θα έχουμε επιπτώσεις, οπότε αναμένονται εξελίξεις.

Το τρίτο έργο που κινδυνεύει να έχει τη τύχη των δύο πρώτων είναι το διεθνούς γεωπολιτικής σημασίας καλώδιο «East to Med Data Corridor» (EMC), ένα υποθαλάσσιο και χερσαίο καλωδιακό «project» οπτικών ινών, μήκους 3.987 χλμ με προϋπολογισμό 850 εκατ., που στοχεύει να συνδέσει την Σαουδική Αραβία με την Ευρώπη μέσω Ελλάδας και Κύπρου. Συγκεκριμένα αφορά δύο καλώδια μεταφοράς «Data», ένα μεταξύ Μασσαλίας και Σαουδικής Αραβίας μέσω Κρήτης, και ένα δεύτερο που θα ακολουθεί περίπου την ίδια διαδρομή ξεκινώντας από τη Γένοβα. Εδώ φαίνεται να έχει καλύτερη προοπτική, γιατί σύμφωνα με δημοσιογραφικές αποκαλύψεις (ιστοσελίδα anixneuseis.gr του Παντελή Σαββίδη), η Ελλάδα συμφώνησε να συμμετάσχει και η Τουρκία στο πρόγραμμα, με γραμμή οπτικής ίνας από τα Χανιά προς την Σμύρνη, υποχωρώντας στις τουρκικές απειλές.

Η πορεία και στα τρία έργα (East Med, GSI, EMC) δείχνει ίδια. Κάθε φορά σηκώνουμε το πήχη ψηλά και μετά περνάμε από κάτω. Φαίνεται ότι ή διαβάζουμε λάθος τις προθέσεις των απέναντι, λες και δεν τους ξέρουμε τόσα χρόνια τώρα, ή τα φοβικά σύνδρομα και ο εγχώριος πολιτικός ενδοτισμός στις τουρκικές απειλές τελικά κυριαρχούν και να υποχωρούμε.

Τέλος, σημαντικό θέμα είναι η βελτίωση των σχέσεων Τουρκίας-Αιγύπτου και η συνεργασία των δύο χωρών για συμπαραγωγή Drones (UAV). Η τουρκική εταιρία Havelsan, που ανήκει στο μετοχικό ταμείο του τουρκικού στρατού, που κατασκευάζει τα UAV Baha, Bulut, Bozbay, θα συνεργαστεί με την αιγυπτιακή AOI (Arab Organization Industrialization). Η συνεργασία θα αφορά στην κατασκευή UAV, αλλά και σε τομείς, που η Havelsan θα παρέχει υψηλή τεχνολογία στην αιγυπτιακή, όπως σε αμυντικό λογισμικό, σε συστήματα προσομοίωσης, διοίκησης και ελέγχου και κυβερνοασφάλειας.

Η Τουρκία με τις συμμαχίες της και την πολιτική της έχει περικυκλώσει την Ελλάδα και την πολιορκεί ασφυκτικά, μη επιτρέποντας της να υλοποιήσει ούτε τις πρόνοιες του διεθνούς δικαίου. Η πατρίδα χρειάζεται επειγόντως μια νέα εθνική στρατηγική που θα αντιμετωπίζει επιτυχώς επί του πεδίου την επιθετική Τουρκία και να σταματήσουμε να επικαλούμαστε ως Ικέτιδες συνεχώς το διεθνές δίκαιο, αλλά επί του πεδίου να αποδείξουμε ότι είμαστε αποφασισμένοι να υπερασπίσουμε την εθνική μας κυριαρχία και τα εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα στην πράξη και όχι στα λόγια. Τότε οι φίλοι θα μας εκτιμήσουν και οι εχθροί μας θα αρχίσουν να μας σέβονται. Ιδιαίτερα η Τουρκία με τις δηλώσεις Φιντάν, σηματοδοτούν την νέα εποχή υψηλής αντιπαράθεσης που έρχεται.

Τι μάθαμε από τον πόλεμο στην Ουκρανία, οι Ελληνικές Ε.Δ. και η αμυντική μας βιομηχανία.

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννη Αθ. Μπαλτζώη
M.Sc. του ΕΚΠΑ, Προέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Ο Ηράκλειτος θεωρεί τον πόλεμο ως δημιουργική δύναμη: Η σύγκρουση στοιχείων επιφέρει τη δημιουργία νέων στοιχείων. Από το μείγμα των διαφόρων στοιχείων εξαρτάται η μορφή ή η σύνθεση των νέων. Όλη η φράση είναι: «Πόλεμος πάντων μὲν πατήρ ἐστι, πάντων δὲ βασιλεύς, καὶ τοὺς μὲν θεοὺς ἔδειξε τοὺς δὲ ἀνθρώπους, τοὺς μὲν δούλους ἐποίησε τοὺς δὲ ἐλεύθερους» («Ο πόλεμος είναι ο πατέρας όλων, ο βασιλεύς πάντων, και άλλους κατέστησε θεούς και τους ανθρώπους, άλλους έκανε δούλους κι άλλους ελεύθερους»).

Η φιλοσοφική φράση του Ηράκλειτου, κατέστη σπουδαίο γνωμικό ως παρηχητική έκφραση “πόλεμος πάντων πατήρ” και χρησιμοποιείται σήμερα ευρύτατα σ’ όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες (οικονομία, εμπόριο κ.λπ.) ως αγώνας επιβίωσης, όχι απαραίτητα με όπλα. Έτσι λοιπόν ο πόλεμος, αποτελεί το εργαστήριο δημιουργίας νέων εξελίξεων, καταστάσεων και γενικά αντιλήψεων για τους επόμενους πολέμους, αλλά και όλους τους τομείς ανθρωπίνων δραστηριοτήτων.

Ανάλυση των πολέμων

Αναλύοντας τους δύο πολέμους στην Ευρώπη και Μέση Ανατολή και ιδιαίτερα τον πόλεμο στην Ουκρανία, διαπιστώνουμε ότι ανατρέπει όσα γνωρίζαμε και εφαρμόζαμε για τις πολεμικές αναμετρήσεις του τελευταίου αιώνα. Και καθίσταται υποχρέωση τόσο της Πολιτείας, όσο και των υπευθύνων για την άμυνα και την ασφάλεια (Γενικά Επιτελεία των Ε.Δ.) να μελετήσουν τα «lessons learned» και να ενσωματώσουν ταχύτατα, τα νέα δεδομένα, για να μην υποστούμε απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, σε εθνική κυριαρχία, ίσως και αυτή την ύπαρξη της κρατικής οντότητας.

Μελετώντας το μέχρι τώρα δεδομένα και ενώ τόσο ο πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζεται, όσο και ο πόλεμος στην Γάζα, τόσο τα περίφημα «lessons learned» εμπλουτίζονται με νέα δεδομένα και εξελίσσονται, με νέες τακτικές, δόγματα και οπλικά συστήματα, που ορισμένα από αυτά είναι τα περίφημα «game changers”, στοιχεία, που όχι μόνο κυριάρχησαν στα πεδία των επιχειρήσεων, αλλά αποτέλεσαν καθοριστικούς παράγοντες, που άλλαξαν την μορφή και την εξέλιξη του αγώνα.

Είδαμε επιγραμματικά νέες τακτικές και από τις δύο πλευρές, όπως χερσαίες και αεροπορικές επιθέσεις εξαφάνισης (Swarming), πολυεπίπεδες επιθέσεις, Φοβερή και αποτελεσματική χρήση

UAN, Drones, Ψυχολογικές επιχειρήσεις και παραπληροφόρηση, κρυφές επιχειρήσεις κλπ. Νέα δόγματα, όπως ευελιξία και προσαρμοστικότητα, ενίσχυση καταδρομικών και αστικών επιχειρήσεων, αντάρτικων μεθόδων “Guerilla Warfare” και χρήση ασύμμετρων τακτικών Επίσης ενδεικτικά να αναφέρουμε και τα οπλικά συστήματα που απετέλεσαν τα «Game changers» του αγώνα και από τις δύο πλευρές. Από Ουκρανικής πλευράς (με την αμέριστη και αδιάληπτη ενίσχυση και παροχή οπλικών συστημάτων της Δύσης (Ε.Ε., NATO, λοιπές χώρες) θεωρούνται τα HIMARS (High Mobility Artillery Rocket System), τα αντιαεροπορικά A/A συστήματα (Patriot, NASAMS, IRIS-T κλπ), τα MEA (μη επανδρωμένα αεροχήματα), όπως Drones (FPV), περιπλανώμενα πυρομαχικά (loitering munitions), βαλλιστικοί πύραυλοι, όπως Storm Shadow, SCALP-EG, ATGM (Anti Tank Guided Missiles), όπως τα Javellin κλπ. Από ρωσικής πλευράς, οι υπερηχητικοί πύραυλοι Kinzhal, Zircon, Kalibr, τα Drones Lancet, Shahed 136/131, περιφερόμενα πυρομαχικά, το A/A S-400, οι βόμβες ολίσθησης (Glide Bombs), A/K πυροβολικό και MLRS με σημαντική υπεροχή και το ρωσικό T-90 M(Proryv).

Επιγραμματικά θα λέγαμε ότι είδαμε σύγχρονες επιχειρήσεις με σύγχρονα οπλικά συστήματα και με τεχνητή νοημοσύνη, αλλά με τακτικές και μορφή Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (οχυρώσεις, άμυνα σημείου πολλές γραμμές άμυνας, χαρακώματα, ναρκοπέδια, A/T επί του εδάφους (δόντια δράκοντα), επιχειρήσεις στον αστικό ιστό κλπ. Το πυροβολικό καθίσταται κύριος παράγων των επιχειρήσεων με υπερβολικές καταναλώσεις πυρομαχικών και έλλειψη μεγάλων ελιγμών των M/K και ΤΘ σχηματισμών, επί του πεδίου. Ένας άλλο χαρακτηριστικό ήταν η χρήση μισθοφορικών οργανώσεων (επί πληρωμή) και η βοήθεια και συνδρομή

συμμαχικών κρατών και των δύο πλευρών,, όπως τα δυτικά κράτη και το NATO για την Ουκρανία και η Κίνα και η Βόρεια Κορέα για την Ρωσία.

Η αμυντική βιομηχανία και η στήριξη της

Καταλήγοντας και με βάση όλα τα παραπάνω εκτιμάται ότι η Ελλάδα, διαβάζοντας και αναλύοντας όλα τα δεδομένα που αποκομίζουμε και από τους δύο πολέμους, θα πρέπει να αλλάξει δόγματα, τακτικές, αντιλήψεις και να αναδιαμορφώσει το ταχύτερο δυνατόν την αμυντική της βιομηχανία. Οι τεράστιες καταναλώσεις πυρομαχικών και οπλικών συστημάτων επιβάλλει την δημιουργία μιας ισχυρής, πρωτοπόρας, αποτελεσματικής και προσαρμοσμένης στις απαιτήσεις του σύγχρονου πολέμου, λαμβάνοντας υπόψη το γεωγραφικό ψηφιδωτό του ελλαδικού χώρου, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί σε περίπτωση που θα απαιτηθεί. Όταν χώρες με την δική των βαριά αμυντική βιομηχανία, όπως η Ρωσία και το Ισραήλ, αναγκάζονται να ζητήσουν συνδρομή από άλλα κράτη σε οπλικά συστήματα, πυρομαχικά και κρίσιμα συστήματα, αντιλαμβανόμαστε την σπουδαιότητα ύπαρξης εγχώριας και υγιούς εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας. Εδώ θα πρέπει η ελληνική πολιτεία να ενσκήψει και να συνδράμει σοβαρά και με κάθε προβλεπόμενο τρόπο στην εγχώρια αμυντική μας βιομηχανία, ώστε να μπορούν οι Ένοπλες Δυνάμεις μας να ανταποκριθούν σε ικανοποιητικό βαθμό στις απειλές της αναθεωρητικής, επιθετικής Τουρκίας, αν ποτέ απαιτηθεί. Έτσι η ανάγκη θεσμοθέτησης σε νομοθετικό επίπεδο, του 25% που εξήγγειλε η κυβέρνηση, ώστε η ελληνική αμυντική βιομηχανία να αναλάβει μέρος του εξοπλιστικού προγράμματος, αποτελεί σημαντικό βήμα για την ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής και της αμυντικής αυτονομίας της χώρας. Και φυσικά για λόγους αναβάθμισης της διαφάνειας, επαναφορά της διαγωνιστικής διαδικασίας στην προμήθεια οπλικών συστημάτων. Η σύναψη συμβάσεων δεν θα είναι δυνατή, εάν οι ξένοι αμυντικοί οίκοι δεν έχουν συμφωνήσει με ελληνικές βιο-

μηχανίες, ώστε το 25% των προϊόντων τους να κατασκευάζεται εντός Ελλάδας.

Αυτό το μέτρο αποσκοπεί στην προώθηση της τεχνογνωσίας, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ανάπτυξη περαιτέρω της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην μείωση της εξάρτησης από ξένες προμηθεύτριες χώρες. Η υιοθέτηση τέτοιων ρυθμίσεων αποτελεί μια στρατηγική επιλογή που ενισχύει την εθνική ασφάλεια και την οικονομική ανάπτυξη, και θα πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση των προδιαγραφών και την αποτελεσματικότητα των συμβάσεων, ενώ παράλληλα να διατηρεί ανοιχτούς διαύλους συνεργασίας με τους διεθνείς εταίρους. Επιπλέον, η Ελλάδα, σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και συμμάχους όπως το NATO, επιδιώκει να ενισχύσει τη διαφάνεια, την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητα στις αμυντικές προμήθειες, διασφαλίζοντας, ότι τα οπλικά συστήματα που αποκτώνται είναι τεχνολογικά σύγχρονα, αξιόπιστα, προσιτά και συμβατά με τα συστήματα των συμμάχων μας.

Καταλήγοντας να αναφέρουμε:

Οι πόλεμοι στην Ουκρανία και στην Γάζα, έχουν αλλάξει όλα τα δεδομένα, σε θέματα τακτικής, επιχειρήσεων, όπλων και πυρομαχικών.

Οι Ένοπλες Δυνάμεις θα πρέπει να αφομοιώσουν τις διαπιστώσεις και τα νέα δεδομένα και να περάσουν ταχύτατα στην εκπαίδευση, στην οργάνωση και στον σχεδιασμό των σχεδίων μας.

Η θεσμοθέτηση του 25% συμπαραγωγής υποχρεωτικά των επιλεγέντων ξένων οπλικών συστημάτων από την εγχώρια αμυντική βιομηχανία είναι πολύ σωστό μέτρο, πολλαπλώς ωφέλιμο και να εφαρμόζεται απαρέγκλιτα.

Τέλος, διαπιστώνεται ότι δεν είναι απαραίτητα μόνο τα ακριβά οπλικά συστήματα, αλλά και τα νέα, μικρά, έξυπνα και φθηνά συστήματα, (π.χ. drones), που με σωστό, πρωτότυπο σχεδιασμό και χρήση μπορούν να αποδειχθούν game changers του αγώνα.

Η αμυντική βιομηχανία στην Ελλάδα

περιλαμβάνει κύριες δραστηριότητες όπως η παραγωγή όπλων, πυρομαχικών και αμυντικών συστημάτων από τα Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ), την κατασκευή εξοπλισμών ατομικής προστασίας από θυγατρικές των ΕΑΣ, και την ανάπτυξη τεχνολογιών λέιζερ μέσω της εταιρείας LT-PYRKAL. Ο Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού (ΣΕΚΠΥ) εκπροσωπεί τον κλάδο, ο οποίος αριθμεί πάνω από 250 κυρίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Βασικοί φορείς και δραστηριότητες:

Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ): Μια μεγάλη εταιρεία που σχεδιάζει, αναπτύσσει και κατασκευάζει όπλα, οπλικά συστήματα και πυρομαχικά τύπου NATO.

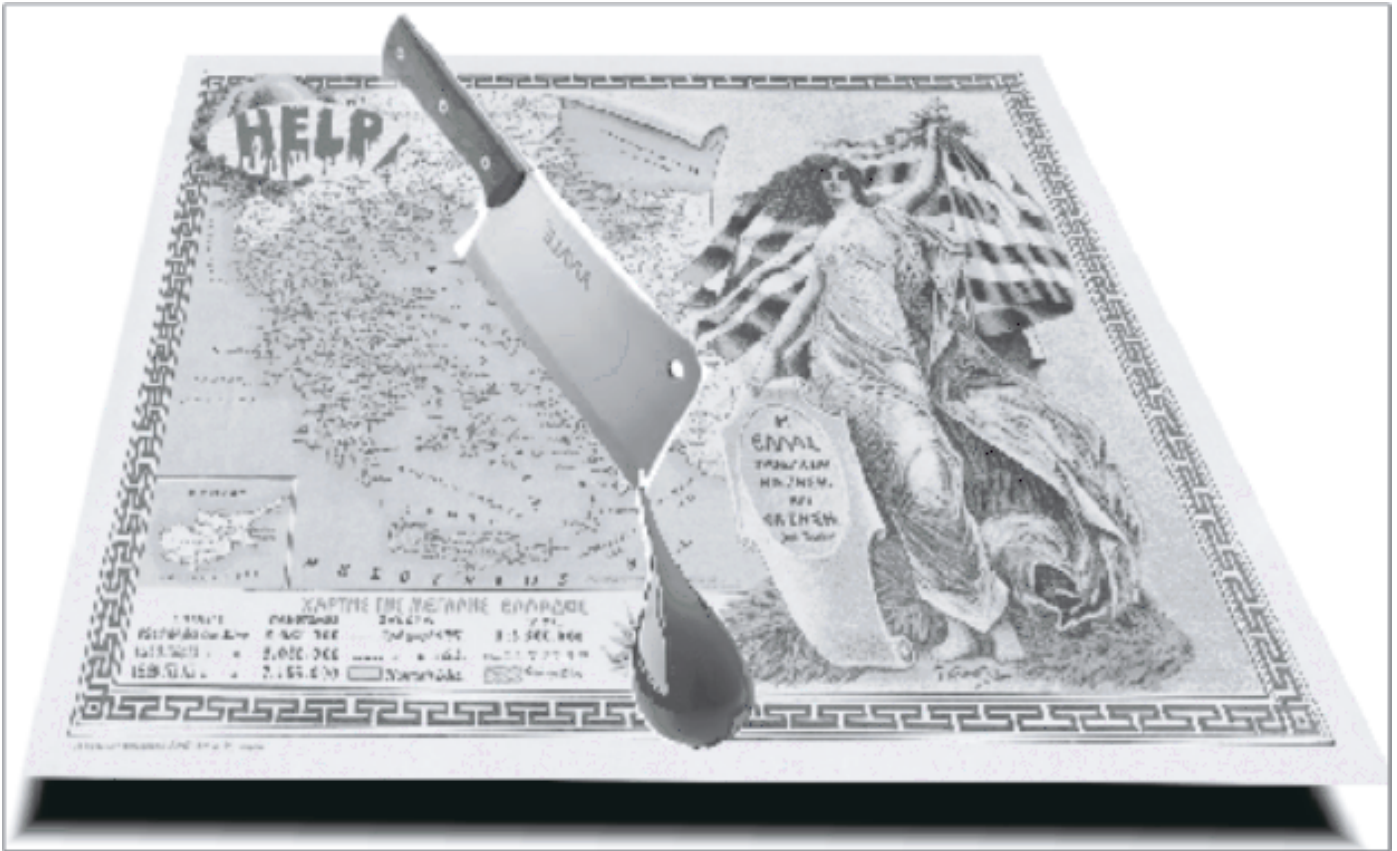
Μεταλλουργική Βιομηχανία Ηπείρου Α.Ε.: Επικεντρώνεται στην επεξεργασία προϊόντων από χαλκό.

Ηλεκτρομηχανική Κύμης: Κατασκευάζει προϊόντα ατομικής προστασίας, όπως αλεξίσφαιρα γιλέκα και κράνη.

LT-PYRKAL: Εξειδικεύεται στην κατασκευή κρυστάλλων και εξαρτημάτων λέιζερ.

Η Ελλάδα στον καθρέφτη της παρακμής

Του Παντελή Σαββίδη

Δημογραφία, πολιτισμός, οικονομία: τα σημάδια διάλυσης μιας χώρας και μιας Ευρώπης που χάνουν το διεθνές τους βάρος, ενώ η Ανατολή διαμορφώνει νέες ισορροπίες.

«Η Ελλάδα τελείωσε», γράφουν όλο και συχνότερα οι ξένοι αναλυτές, και τα στοιχεία δείχνουν πως δεν πρόκειται για υπερβολή. Οι «Financial Times» αποκάλυψαν πρόσφατα ότι περισσότερα από 750 σχολεία κλείνουν σε όλη τη χώρα λόγω έλλειψης μαθητών. Πρόκειται για πάνω από το 5% του συνόλου – και όχι μόνο σε απομονωμένα χωριά ή νησιά, αλλά και σε περιοχές της Αττικής.

Η δημογραφική κατάρρευση δεν είναι στιγμιαίο φαινόμενο. Από το 2011 οι θάνατοι υπερβαίνουν σταθερά τις γεννήσεις. Από το 2001 έως το 2021, ο αριθμός των γυναικών σε ηλικία τεκνοποίησης μειώθηκε κατά 500.000. Μέχρι το 2023 οι γεννήσεις έπεσαν κάτω από 80.000, ενώ οι θάνατοι ήταν σχεδόν διπλάσιοι.

Σε αυτό προστέθηκε το «brain drain» της κρίσης: δεκάδες χιλιάδες νέοι, μορφωμένοι Έλληνες αναζήτησαν αλλού μέλλον, στερώντας από τη χώρα τους πιο παραγωγικούς πολίτες. Έτσι,

το πρόβλημα έγινε διπλό: αριθμητικό και ποιοτικό.

Η παρακμή όμως δεν είναι μόνο δημογραφική. Είναι βαθύτερα πολιτισμική. Στη συλλογική συνείδηση δεν υπάρχει πια το αίσθημα ότι συγκροτούμε μια κοινωνία που μοιράζεται κοινό πολιτισμό και ιστορική συνέχεια στον ελλαδικό χώρο.

Ο λαϊκός πολιτισμός, ο οποίος μέχρι πρότινος έδινε συνοχή στις κοινότητες, σβήνει μαζί με τις γενιές που τον κουβαλούσαν. Η νεότερη γενιά μεγαλώνει χωρίς πρότυπα και χωρίς πολιτισμική αυτοπεποίθηση. Και τότε αναδύεται το κρίσιμο ερώτημα: «γιατί να θέλει κανείς να είναι Έλληνας;» Στο παρελθόν υπήρχε λόγος· σήμερα, δυσκολευόμαστε να τον αρθρώσουμε.

Αν υπάρχει ένας μηχανισμός που ενίσχυσε αυτήν την παρακμή, είναι ο «αθηναϊσμός»: η υπερσυγκέντρωση πληθυσμού, θεσμών και οικονομικών δραστηριοτήτων στην Αθήνα. Σχεδόν οι μισοί κάτοικοι της χώρας ζουν στην πρωτεύουσα.

Όταν το μισό έθνος συρρέει στο Λεκανοπέδιο, τα υπόλοιπα μέρη ερημώνουν. Η ύπαι-

θρος αδειάζει, οι πόλεις της περιφέρειας φθίνουν, οι θεσμοί καταρρέουν. Ο «Καλλικράτης» ήρθε να επιβεβαιώσει τον συγκεντρωτισμό, καταργώντας μικρότερους θεσμούς τοπικής αυτοδιοίκησης χωρίς να δημιουργήσει πραγματικά αντίβαρα.

Η Θεσσαλονίκη αποτελεί το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα: λιμάνι-κόσμημα, πανεπιστήμια, ιστορία και γεωστρατηγική θέση. Κι όμως, το μετρό παραμένει σε μήκος ανεκδότου, το «fly over» καθυστερεί και κάνει μαρτυρική τη ζωή των πολιτών, και η ανάπτυξη της ΔΕΘ ακούγεται κάθε χρόνο χωρίς να υλοποιείται. Ο προβλήτας 6 του λιμανιού, που θα μπορούσε να δώσει ώθηση στη Βόρεια Ελλάδα, μπλοκάρεται από την αθηναϊκή γραφειοκρατία.

Η χώρα αδυνατεί να δημιουργήσει δεύτερο, τρίτο και τέταρτο πόλο ισχύος. Όλα καταλήγουν στο Κέντρο – και όλα νεκρώνουν μακριά από αυτό.

Οι αριθμοί δεν αφήνουν περιθώρια παρερμηνείας. Η Ελλάδα βρίσκεται στην προτελευταία θέση της Ε.Ε. σε όρους παραγωγικότητας, ενώ οι χώρες που μπήκαν στην Ένωση μετά το 2004 μάς έχουν προσπεράσει.

Η ανάπτυξη που διαφημίζεται κάθε Σεπτέμβριο στη ΔΕΘ είναι πλασματική. Η αύξηση του ΑΕΠ βασίζεται σε επιδοτήσεις της Ε.Ε. και όχι σε ενδογενή δυναμισμό. Το 70% του χρέους μας βρίσκεται στα χέρια «θεσμικών» δανειστών εκτός αγορών, άρα τα χαμηλά επιτόκια δεν σημαίνουν πραγματική επιτυχία.

Αντί για μεταρρυθμίσεις που θα έδιναν ώθηση, κυριαρχεί η «πολιτική πρόσοδος»: εισοδήματα που προκύπτουν από τη μεταφορά πόρων μέσω του κρατικού μηχανισμού σε ομάδες πολιτικών πελατών. Η διαφθορά δεν είναι απλώς παθολογία, είναι δομικό στοιχείο του συστήματος.

Η κρίση δεν είναι μόνο ελληνική. Η Ευρώπη συνολικά παρακμάζει. Η εικόνα των οκτώ Ευρωπαίων ηγετών που κάθονταν στο Οβάλ Γραφείο απέναντι στον Ντόναλντ Τραμπ, αποδεχόμενοι την ηγεσία του χωρίς αντίλογο, είναι εμβληματική.

Ο Πούτιν και ο Τραμπ συναντώνται μαζί με τον Μόντι και διαμορφώνουν έναν άλλο πόλο.. Η Ευρώπη απουσιάζει. Ούτε στρατηγικό βάρος ούτε γεωπολιτική βούληση. Και όσο η Ευρώπη χάνει το κύρος της, τόσο η Ελλάδα, εξαρτώμενη πλήρως από αυτήν, βυθίζεται κι άλλο.

Ενώ η Δύση παρακμάζει, ο Οργανισμός Συνεργασίας της Σαγκάης (SCO) επεκτείνεται και δυναμώνει. Η Κίνα, η Ρωσία, η Ινδία, το Ιράν και

–κυρίως– η Τουρκία συμμετέχουν ενεργά.

Η Άγκυρα αξιοποιεί το SCO ως πλατφόρμα για να δείξει ότι δεν είναι δέσμια του ΝΑΤΟ ή της Ε.Ε.

Μπορεί να παίζει σε δύο ταμπλό, να αντλεί οφέλη από Ανατολή και Δύση, και να ενισχύει τον ρόλο της στην Ανατολική Μεσόγειο.

Δεν είναι, όμως, όλα ρόδινα και για την Τουρκία. Τα σχέδια Ερντογάν–Μπαχτσελί να ελέγξουν τη Συρία και να εξουδετερώσουν το Κουρδικό αποτυγχάνουν. Η Τουρκία παγιδεύεται ανάμεσα σε εχθρικές μειονότητες, το Ισραήλ και τις μεταβαλλόμενες αμερικανικές θέσεις, ενώ στο εσωτερικό η ειρηνευτική διαδικασία φθίνει. Το «σπίτι» (οι τουρκικοί υπολογισμοί) δεν ταιριάζει με το «παζάρι» (την πολύπλοκη πραγματικότητα της Συρίας).

Για την Ελλάδα, που παραμένει εγκλωβισμένη στον ευρωπαϊκό μικρόκοσμο, αυτό είναι καμπανάκι κινδύνου. Το γεωπολιτικό παιχνίδι μετακινείται προς Ανατολάς, κι εμείς δεν έχουμε θέση στο τραπέζι.

Η Ελλάδα, χώρα με ιστορικό βάθος, πολιτισμό και στρατηγική γεωγραφία, μοιάζει να ακολουθεί την Ευρώπη στην παρακμή. Αντί να αναδεικνύει τη μοναδικότητά της, αφομοιώνεται σε ένα σύστημα συγκεντρωτισμού, εξάρτησης και πολιτικής αδράνειας.

Η ειρωνεία είναι πως κάποτε ήμασταν πηγή πολιτισμού και δημοκρατίας· σήμερα θυμίζουμε «είδος προς εξαφάνιση», όπως ο λύγκας ή η μεσογειακή φώκια. Κι όμως, δεν πρόκειται μόνο για αριθμούς, αλλά για μια «συλλογική παραίτηση».

Η Ελλάδα είναι θύμα δύο παράλληλων παρακμών:

* της δικής της, εσωτερικής, που τροφοδοτείται από δημογραφική συρρίκνωση, πολιτισμική αδράνεια, αθηναϊσμό και διαφθορά,

* και της ευρωπαϊκής, που απογυμνώνει την ήπειρο από ρόλο και βαρύτητα.

Την ίδια στιγμή, η Τουρκία βρίσκει διεξόδους στο SCO, χτίζει νέες συμμαχίες και αποκτά γεωπολιτικό βάρος.

Η Ελλάδα δεν έχει την πολυτέλεια να μένει αδρανής. Αν δεν τολμήσει να ανατρέψει το συγκεντρωτικό μοντέλο, να χτυπήσει τη διαφθορά και να χαράξει στρατηγική έξω από την παραπαίουσα Ευρώπη, τότε η φθορά θα γίνει μη αναστρέψιμη.

Η επιλογή είναι ξεκάθαρη: είτε παραμένουμε στο περιθώριο ενός κόσμου που αλλάζει, είτε επινοούμε ξανά τον εαυτό μας.

πηγή: εφημερίδα “Θεσσαλονίκη”

Πόλεμος Ισραήλ-Ιράν. «Πρόβα τζενεράλε» για έναν μελλοντικό πόλεμο με την Τουρκία;

του Michael Rubin

Κύρια σημεία & σύνοψη

- Ο τρέχων πόλεμος μεταξύ Ισραήλ και Ιράν, ο οποίος στηρίζεται σε δεκαετίες αγεφύρωτων διαφορών, θα μπορούσε να αποτελεί «πρόβα» για μια μελλοντική σύγκρουση Ισραήλ-Τουρκίας.
- Ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ακολουθεί πορεία ανάλογη με εκείνη των αγιατολάχ του Ιράν: ανάπτυξη εγχώριας πολεμικής βιομηχανίας, οικοδόμηση πυρηνικού προγράμματος με πολιτικό μανδύα και κρατική υποστήριξη της τρομοκρατίας μέσω οργανώσεων όπως η Χαμάς και η Χεζμπολάχ.
- Ο συνδυασμός αυτής της πορείας με έντονη αντιαϊσραηλινή ρητορική δημιουργεί έναν επικίνδυνο παραλληλισμό.
- Η Δύση οφείλει να μην επαναλάβει τα διπλωματικά λάθη που έκανε με το Ιράν, αγνοώντας τη δυνητική απειλή που προκύπτει από την Τουρκία.

Θα μπορούσε ο πόλεμος Ισραήλ-Ιράν να είναι πρόβα για έναν πόλεμο Ισραήλ-Τουρκίας;

Ο πόλεμος μεταξύ Ισραήλ και Ιράν-κρατών που τα χωρίζουν πάνω από 1.600 χιλιόμετρα-αποτελεί το αποτύπωμα της αποτυχίας άνω των τεσσάρων δεκαετιών διπλωματίας.

Από τότε που ο Αγιατολάχ Ρουχολάχ Χομεϊνί οδήγησε πρώτος τα πλήθη στο σύνθημα «Θάνατος στο Ισραήλ» και ο διάδοχός του Αλί Χαμενεΐ επανεκκίνησε το ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα το 1989, τα γεγονότα των τελευταίων τριών ημερών ήταν προδιαγεγραμμένα-αν όχι αναπόφευκτα.

Και τα δύο κράτη προετοιμάζονταν για όσα συμβαίνουν αυτή την εβδομάδα. Το Ισραήλ είχε διεισδύσει εις βάθος στον μηχανισμό ασφαλείας και άμυνας της Ισλαμικής Δημοκρατίας.

Για την ανώτατη ηγεσία των Φρουρών της Επανάστασης δεν υπήρχε ασφαλές καταφύγιο· ο ίδιος ο Ανώτατος Ηγέτης Αλί Χαμενεΐ πιθανόν λειτουργεί πλέον «με δανεικό χρόνο». Παρά τους κομπασμούς του Χαμενεΐ περί ακρίβειας των ιρανικών όπλων, το υποτιθέμενο φετόφ του εναντίον της απόκτησης πυρηνικών όπλων παρείχε προπέτασμα καπνού στους Ιρανούς επιστήμονες για το ακριβές αντίθετο.

Μια γενιά διπλωματών απέτυχε πλήρως: η ευσεβής τους φαντασίωση ότι οι «μετριοπαθείς» στο Ιράν είχαν δύναμη, και κυρίως ότι διέφεραν ουσιαστικά σε ιδεολογία και όχι σε τακτικές, έκανε τη σημερινή σύγκρουση ακόμη χειρότερη. Αν είχαν αναγκάσει τον Χαμενεΐ να «πιει το δηλητήριο», όπως είπε ο Χομεϊνί τον Ιούλιο 1988 όταν αποδέχτηκε την κατάπαυση πυρός με το Ιράκ του Σαντάμ Χουσεΐν, ο σημερινός πόλεμος ίσως δεν θα είχε ξεσπάσει.

Το «πρόβλημα» Τουρκία

Οι ρουκέτες και τα drones εξακολουθούν να πλήττουν στόχους, αλλά η Δύση ίσως ήδη επαναλαμβάνει τα ίδια λάθη, αγνοώντας το γεγονός ότι ο Ερντογάν οδηγεί τη χώρα του στην ίδια τροχιά που χάραξαν ο Χομεϊνί και ο Χαμενεΐ.

Όπως και οι Ιρανοί ανώτατοι ηγέτες, ο Ερντογάν καυχείται δημοσίως για την εγχώρια αμυντική βιομηχανία. Παράλληλα, η Τουρκία -όπως το Ιράν πριν από μερικές δεκαετίες- κατασκευάζει πυρηνικό σταθμό σε σεισμογενή ζώνη, υποτίθεται για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, προσφέροντας όμως κάλυψη σε πιο σκοτεινούς πυρηνικούς σχεδιασμούς.

Τυπικοί χαρακτηρισμοί δεν έχουν σημασία: η Άγκυρα λειτουργεί ήδη ως κρατικός χορηγός τρομοκρατίας. Ο Ερντογάν υποστηρίζει απροκάλυπτα τη Χαμάς, επιτρέποντας σε υψηλόβαθμα στελέχη της να σχεδιάζουν επιθέσεις εναντίον του Ισραήλ από την ασφαλή τουρκική τους βάση.

Πρόσφατα, και πιο διακριτικά, το καθεστώς Ερντογάν βοηθά τη Χεζμπολάχ να «ξεπλένει» χρήμα ώστε να συνεχίσει τη δράση της. Με άλλα λόγια, καθώς το Ιράν -υπό κατάρρευση- εγκαταλείπει τη Χαμάς και τη Χεζμπολάχ, ο Ερντογάν αναλαμβάνει ρόλο «θετού γονέα». Οι επιθέσεις του κατά των Εβραίων και του εβραϊκού κράτους, ακόμη και με εκκλήσεις για τον αφανισμό του Ισραήλ, θυμίζουν κατά λέξη τα συνθήματα Χομεϊνί-Χαμενεΐ.

Το ερώτημα, λοιπόν, είναι εάν οι ρουκέτες και τα drones που σήμερα πλήττουν Τελ Αβίβ και Τεχεράνη θα στραφούν τα επόμενα χρόνια προς Κωνσταντινούπολη και Άγκυρα -και εάν τουρκικά πολεμικά αεροσκάφη, συμπεριλαμβανομένων μαχητικών αεροσκαφών αμερικανικής κατασκευής-, θα απογειωθούν για να πλήξουν το Ισραήλ. Η συμμετοχή της Τουρκίας στο ΝΑΤΟ περιπλέκει την εικόνα, αλλά μόνο εάν η Συμμαχία χαρακτηρίσει το Ισραήλ επιτιθέμενο και ενεργοποιήσει το Άρθρο 5. Εδώ, η απαίτηση ομοφωνίας ίσως λειτουργήσει εναντίον της Τουρκίας, εάν οι ΗΠΑ ασκήσουν το ντε φάκτο βέτο τους.

Ευχή όλων είναι να μη φτάσουμε σ' ένα τέτοιο σενάριο· ωστόσο, είναι αναγκαίο να αναγνωρίσουμε τις πραγματικές φιλοδοξίες του Ερντογάν και να αντιμετωπίσουμε κατά πρόσωπο την πιθανότητα ενός πολέμου Ισραήλ-Τουρκίας, ο οποίος θα αποδεικνυόταν εξαιρετικά πιο καταστροφικός και για τα δύο κράτη σε σχέση με τη σημερινή σύρραξη Ισραήλ-Ιράν.

Αντί να κρίνουμε το ΝΑΤΟ με βάση ευσεβείς πόθους, επιβάλλεται να εξαναγκάσουμε την Άγκυρα να εγκαταλείψει την τωρινή πορεία της, επιβάλλοντας, αν χρειαστεί, κυρώσεις «Μέγιστης Πίεσης».

Δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στην επιλογή του προέδρου Τζο Μπάιντεν να χαλαρώσει τη «Μέγιστη Πίεση» του Τραμπ κατά του Ιράν και στη σημερινή στάση του Τραμπ να «αγκαλιάζει» και μάλιστα να ενισχύει τον Ερντογάν, ενώ εκείνος αποκαλύπτει απροκάλυπτα τις επιθετικές του φιλοδοξίες για την περιοχή.

National Security Journal —

15 Ιουνίου 2025,

aei.org

Κορυφαίος Καρδινάλιος προειδοποιεί ότι η μαζική μετανάστευση χρησιμοποιείται για την κατάργηση των εθνικών ταυτοτήτων

Κορυφαίος Καρδινάλιος προειδοποιεί ότι η μαζική μετανάστευση χρησιμοποιείται για την κατάργηση των εθνικών ταυτοτήτων.. Ο Γερμανός καρδινάλιος **Gerhard Müller** προειδοποίησε ότι η μαζική μετανάστευση χρησιμοποιείται από την ελίτ για να καταστρέψει σκόπιμα τις εθνικές ταυτότητες και να καταργήσει την ιδέα της κυριαρχίας. Ο καρδινάλιος Muller έκανε τις παρατηρήσεις σε μια συνέντευξη στο Life-SiteNews.

«Η μαζική μετανάστευση δεν είναι βοήθεια προς τους ανθρώπους αλλά μια καταστροφή της εθνικής ταυτότητας», είπε ο Μύλερ. Και συνέχισε: «Λένε ότι η εθνική ταυτότητα είναι ο εθνικισμός, που έχει προκαλέσει όλους τους πολέμους, έτσι λένε ότι είναι ενάντια στον εθνικισμό, αλλά στην πραγματικότητα είναι εναντίον του έθνους».

«Αν ο εθνικισμός είναι η αιτία των πολέμων, πρέπει να ρωτήσουμε **ποιος χρηματοδοτεί τους πολέμους** και ποια συμφέροντα κρύβονται πίσω από αυτόν», πρόσθεσε.

«Θέλουν όλοι να είναι τελείως απομονωμένοι και να μην συνδέονται με γλώσσα, πολιτισμό, οικογενειακούς δεσμούς ή μια πατρίδα όπου νιώθετε σαν στο σπίτι σας», συνέχισε ο Müller.

«Θέλουν να τα καταστρέψουν όλα αυτά. Θέλουν όλοι να είναι εξατομικευμένοι, χωρίς πολιτιστικές και θρησκευτικές

ρίζες και χωρίς ταυτότητα», κατέληξε.

Το Modernity.news αναφέρει: ο Müller δεν είναι ο πρώτος Καρδινάλιος που προειδοποιεί για την πραγματική ατζέντα πίσω από τη μαζική μετανάστευση.

2019, ο καρδινάλιος Francis Arinze χτύπησε τους αριστερούς θρησκευτικούς ηγέτες που πιέζουν τη μαζική μετανάστευση, προτρέποντας τους ανθρώπους στη Δύση να ενθαρρύνουν τους νέους Αφρικανούς να παραμείνουν στις χώρες τους και να βελτιώσουν την ζωή τους εκεί.

Ο καρδινάλιος Σάρα, ο οποίος αργότερα απομακρύνθηκε από τον Πάπα, προειδοποίησε επίσης ότι η «δύση θα εξαφανιστεί» ως αποτέλεσμα της μαζικής μετανάστευσης, προσθέτοντας ότι «το Ισλάμ θα εισβάλει στον κόσμο» και «θα αλλάξει εντελώς τον πολιτισμό, την ανθρωπολογία και το ηθικό όραμα».

Προειδοποιώντας ότι ο δυτικός πολιτισμός ζει την «θανάσιμη ώρα» του, ο Σάρα είπε ότι όπως και κατά τη διάρκεια της κατάρρευσης της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, «Οι ελίτ δεν ενδιαφέρονται για τίποτα άλλο παρά να αυξάνουν την πολυτέλεια της καθημερινής τους ζωής και οι άνθρωποι στις μέρες μας έχουν αναισθητοποιηθεί από όλο και περισσότερες χυδαίες διασκεδάσεις».

lumi-news.gr

<https://lumi-news.gr/koryfaios-kardinalios-proeidopoiiei-oti-i-maziki-metanastefsi-chrisimopoietai-gia-tin-katargisi-ton-ethnikon-taftotiton>

Ποίος χρηματοδοτεί τους πολέμους;

Ο πόλεμος σχεδόν ποτέ δεν είναι προϊόν ενός μόνο παράγοντα.

Ο εθνικισμός μπορεί να λειτουργεί ως «ιδεολογικό καύσιμο», αλλά για να στηθεί μια πολεμική μηχανή χρειάζονται χρήματα, πόροι και υποστήριξη.

Εκεί εμφανίζονται τα οικονομικά και γεωπολιτικά συμφέροντα. Στην ιστορία βλέπουμε ότι:

Κράτη και κυβερνήσεις– Οι ίδιες οι κυβερνήσεις χρηματοδοτούν τους πολέμους μέσω φορολογίας, δανεισμού ή τύπωσης χρήματος.– Συχνά καταφεύγουν σε εξωτερικά δάνεια (π.χ. από τράπεζες ή συμμαχικά κράτη).

Βιομηχανία όπλων & στρατιωτικο-βιομηχανικό σύμπλεγμα– Εταιρείες που κατασκευάζουν όπλα, πυρομαχικά, οχήματα και τεχνολογία πολέμου κερδίζουν από τις συγκρούσεις και πιέζουν έμμεσα ή άμεσα για στρατιωτικές δαπάνες.

Μεγάλες δυνάμεις & γεωπολιτικά μπλοκ–Συμμαχίες (π.χ. NATO, ή αντίπαλες σφαίρες επιρροής) χρηματοδοτούν «αντιπροσώπους» (proxy

wars), παρέχοντας όπλα, χρήμα ή εκπαίδευση σε τοπικές δυνάμεις. Φυσικοί πόροι και οικονομικά συμφέροντα– Ενέργεια (πετρέλαιο, φυσικό αέριο), ορυκτά, εμπορικοί δρόμοι: πολλές φορές πίσω από τον «εθνικισμό» κρύβονται συγκρούσεις για τον έλεγχο αυτών των πόρων.–

Πολυεθνικές εταιρείες μπορεί να ευνοούνται από πολέμους που διασφαλίζουν πρόσβαση ή μονοπώλιο.

Διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα– Τράπεζες και αγορές που δανείζουν κράτη σε εμπόλεμη κατάσταση αποκομίζουν μεγάλα κέρδη από τους τόκους.

Συνεπώς, Ο εθνικισμός χρησιμοποιείται συχνά ως ιδεολογικό άλλοθι για να κινητοποιεί τους πληθυσμούς. Η πραγματική χρηματοδότηση, όμως, προέρχεται από κράτη, οικονομικές ελίτ, βιομηχανίες όπλων και συμφέροντα που επιδιώκουν κέρδος ή γεωπολιτικό έλεγχο.

Εκ της Συντάξεως

Η ζούγκλα και το ειρηνοδικείο

Του Αλέξη Παπαχελά

Η ελληνική εξωτερική πολιτική βρίσκεται στο πιο δύσκολο σημείο καμπής εδώ και δεκαετίες. Περνάμε μια περίοδο απαντώντων επεισοδίων, τα οποία δεν έχουν ευτυχή κατάληξη.

Διαβάζαμε επί μήνες κλιμακούμενες δηλώσεις ότι βρισκόμασταν ένα βήμα πριν από μια συμφωνία με την Τουρκία για παραπομπή των διαφωνιών μας στο Διεθνές Δικαστήριο με βάση μια «καλή διευθέτηση». Οι γνωρίζοντες ομιλούν, όμως, για σκλήρυνση των τουρκικών θέσεων, πως, δηλαδή, είναι πολύ πίσω από όσα είχαν κατ' αρχήν συμφωνήσει Αποστολίδης – Σινιρλιόγλου προ εικοσαετίας. Σηκώθηκε σκόνη που εξαφανίστηκε όσο εύκολα σηκώθηκε.

Η κυβέρνηση σήκωσε το θέμα Μπελέρη και η Αθήνα πίστεψε τις διαβεβαιώσεις Ράμα για την παραμονή του στη θέση όπου νόμιμα εξελέγη, ενώ εξίσου εύπιστοι σταθήκαμε απέναντι στο Κάιρο για τη Μονή Σινά. Και τελευταία, βιώσαμε τα συνεχή επεισόδια με τη Λιβύη.

Η πορεία είναι πάντοτε ίδια. Κάθε φορά σηκώθηκε ο πήχυς πολύ ψηλά και περάσαμε από κάτω. Για κάποιο λόγο διαβάσαμε λάθος τις προθέσεις των απέναντι, αγοράζοντας το «καλό σενάριο» σε μια γεωπολιτική γειτονιά, όπου πάντοτε φρόνιμο είναι να βεβαιώνεσαι ότι έχεις ακόμη το πορτοφόλι σου στην τσέπη βγαίνοντας από το παζάρι.

Στην **κοινή γνώμη επικρατεί ένα κλίμα απογοήτευσης και ενδεχομένως θυμού**· μας πιάνει εκείνο το παραδοσιακό «πάλι φάπες τρώμε από όλους», που μπορεί να γίνει πολιτικά δηλητηριώδες.

Κανείς δεν λέει ότι τα πράγματα είναι εύκολα ή ότι

υπάρχουν έτοιμες λύσεις. Πρέπει, όμως, να προσέχουμε ποιο θέμα ανεβάζουμε, πόσο ανεβάζουμε τον πήχυ και πώς διαβάσουμε τον αντίπαλο.

Η Ελλάδα είναι μια ισχυρή χώρα, αλλά πρέπει να μάθουμε να λειτουργούμε με λίγα λόγια και δράση, που είτε πείθει είτε επιβάλλει τη θέλησή της στο πεδίο. Άλλος τρόπος επιβίωσης δεν υπάρχει.

Είμαστε στην εποχή της απόλυτης γεωπολιτικής ζούγκλας, όπου η ισχύς επιβάλλεται σε μεγάλο βαθμό με μυστικές επιχειρήσεις, ...βαλίτσες και πολύ τσαμπουκά. Α ναι, και έναν ιδιωτικό τομέα που λειτουργεί σαν μακρύ χέρι ενός κράτους σε δύσκολες χώρες. Το παιχνίδι αυτό το ξέρουν καλά οι υπόλοιποι παίκτες στη γειτονιά μας, ο Ερντογάν, ο Ράμα, οι πολέμαρχοι της Λιβύης.

Αν εμείς πάμε απέναντι σε τέτοιους παίκτες επισείοντας το διεθνές δίκαιο, είναι σαν να βρισκόμαστε στην πιο άγρια ζούγκλα και να πηγαίνουμε να ζητήσουμε το δικό μας από το τοπικό ειρηνοδικείο. Αν πάλι πάμε απέναντι, θεωρώντας ότι η συμμετοχή μας στην Ε.Ε. μας δίνει κάποιον ιδιαίτερο μοχλό πίεσης, ζούμε κάπου αλλού. Η Ε.Ε. δεν ήταν ποτέ στιβαρός γεωπολιτικός παίκτης, κανείς δεν τη φοβάται ιδιαίτερα.

Η Ελλάδα είναι μια ισχυρή χώρα με ερείσματα και συμμάχους, αλλά πρέπει να μάθουμε να λειτουργούμε όπως άλλοι ισχυροί παίκτες στην περιοχή μας. Με λίγα λόγια και δράση, που είτε πείθει είτε επιβάλλει τη θέλησή της στο πεδίο. Σε αυτήν τη γειτονιά, στον νέο κόσμο που ζημερώνει, άλλος τρόπος επιβίωσης δεν υπάρχει.

Γιατί θυμώνει η κοινή γνώμη;

Η «κοινή γνώμη» δεν είναι μονολιθική· είναι ένα μωσαϊκό από προσδοκίες, φοβίες και αξίες. Παρ' όλα αυτά, αν μιλήσουμε γενικά, η ικανοποίηση με όρους εθνικού συμφέροντος ή εθνικής αξιοπρεπείας θα μπορούσε να προκύψει όταν σημειώνονται τα εξής:

1. Διαφάνεια και αλήθεια. Οι πολίτες νιώθουν ταπεινωμένοι, όταν αισθάνονται, ότι τους κρύβουν την πραγματικότητα ή όταν υποτιμούν την νοημοσύνη των. Η ειλικρινής ενημέρωση, ακόμα και για δύσκολες καταστάσεις, δίνει την αίσθηση συμμετοχής και σεβασμού.

2. Συνέπεια και συνέχεια πολιτικής. Η εθνική αξιοπρέπεια ενισχύεται όταν μια χώρα δείχνει σταθερότητα και συνέπεια στη διπλωματία της, όχι όταν κάθε κυβέρνηση αλλάζει «γραμμή» για μικροκομματικές σκοπιμότητες.

3. Σεβασμός σε θεμελιώδη συμφέροντα. Η κοινή γνώμη ικανοποιείται όταν βλέπει, ότι τα «κόκκινα όρια» (π.χ. κυριαρχία, εδαφική ακεραιότητα, προστασία φυσικών πόρων) δεν θυσιάζονται χωρίς σοβαρό αντιστάθμισμα συμφερόντων.

4. Αξιοπρεπής διαπραγμάτευση. Δεν είναι πάντα

το αποτέλεσμα που κρίνει, αλλά ο τρόπος: εάν η ηγεσία δείχνει, ότι διαπραγματεύεται σκληρά, χωρίς δουλοπρέπεια, και υπερασπίζεται την εθνική θέση με επιχειρήματα.

5. Συμμαχίες που αποδίδουν. Η κοινωνία απογοητεύεται, όταν νιώθει «μόνη και αβοήθητη». Αντίθετα, ενισχύεται το αίσθημα ασφαλείας, όταν οι διεθνείς συμμαχίες φέρνουν χειροπιαστά οφέλη και όχι μόνο υποχρεώσεις.

6. Συμμετοχή πολιτών στη στρατηγική αφήγηση. Οι άνθρωποι θέλουν να αισθάνονται ότι είναι συμμέτοχοι, όχι απλοί θεατές. Μια αφήγηση που εμπνέει, εξηγεί και εμπεδώνει το γιατί των εθνικών επιλογών, λειτουργεί ως «ψυχολογικό εμβόλιο» απέναντι στην απογοήτευση.

Επομένως, η κοινή γνώμη θα ένιωθε ικανοποιημένη εάν έβλεπε, ότι οι κυβερνήσεις υπηρετούν υπευθύνως και διαφανώς το εθνικό συμφέρον, ότι προασπίζουν την αξιοπρέπεια της χώρας χωρίς άσκοπες υποχωρήσεις, και ότι τα αποτελέσματα των πολιτικών αποφέρουν χειροπιαστά οφέλη στην καθημερινότητα.

Εκ της Συντάξεως

Στρατηγική

Του Ilmari Kähkö*

Μετάφραση από τα Φιλανδικά του μέλους του ΕΛΙΣΜΕ Κων-νου Γκουνάγια.

Η λέξη στρατηγική προέρχεται από την ελληνική λέξη "στρατηγός", που σημαίνει στρατιωτικός ηγέτης, και αναφέρεται στην ηγεσία των στρατευμάτων. Αρχικά ήταν μια πρακτική έννοια, αλλά προς τα τέλη του 18ου αιώνα, με την αύξηση των στρατιωτικών δυνάμεων, έγινε όλο και πιο θεωρητική.

Σήμερα, η στρατηγική θεωρείται συχνά ως η γέφυρα που ενώνει τη χρήση βίας στον πόλεμο με τους επιδιωκόμενους πολιτικούς στόχους. Γι' αυτό έχει χαρακτηριστεί και ως "η θεωρία της νίκης". Εντοπίζει το κύριο σημείο συγκέντρωσης, στο οποίο η επιρροή μπορεί να οδηγήσει σε νίκη.

Το έργο δεν είναι εύκολο, αλλά είναι αναγκαίο. Με καλή στρατηγική, ο μικρότερος μπορεί να κερδίσει· με κακή, ο μεγαλύτερος να χάσει.

Η Ουκρανία και οι υποστηρικτές της είχαν τουλάχιστον τρεις βασικούς άξονες στον πόλεμο. Ο πρώτος είναι η φθορά, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως η «χαζή» βασική στρατηγική του πολέμου. Αυτό που την καθιστά χαζή είναι το γεγονός ότι συνήθως είναι αμοιβαία. Οι Ουκρανοί ήλπιζαν ότι το υψηλότερο ηθικό τους θα αντιστάθμιζε το γεγονός ότι η φθορά ευνοεί συνήθως την ισχυρότερη πλευρά του πολέμου.

Τον Νοέμβριο του 2023, ο αρχηγός των ουκρανικών ενόπλων δυνάμεων παραδέχτηκε ότι είχε υποτιμήσει την αντοχή των Ρώσων στις απώλειες. Η ρωσική επίθεση συνεχίζεται, παρόλο που λέγεται ότι οι συνολικές απώλειες της Ρωσίας έχουν ξεπεράσει το ένα εκατομμύριο.

Ο δεύτερος άξονας της Ουκρανίας ήταν η Χερσόνησος της Κριμαίας, η οποία θεωρούνταν το αδύναμο σημείο του Ρώσου προέδρου Βλαντίμιρ Πούτιν. Αν η Ουκρανία κατάφερνε να απειλήσει επαρκώς την Κριμαία, ο Πούτιν θα υποχωρούσε. Αν και η Κριμαία μπορεί να διατηρεί συμβολική αξία, η σημασία της για τις πολεμικές επιχειρήσεις μειώθηκε καθώς η Ρωσία βελτίωσε τις συγκοινωνιακές συνδέσεις με άλλες κατεχόμενες περιοχές.

Ο τρίτος άξονας επικέντρωσης είναι η ρωσική οικονομία, η οποία έχει πληγεί από τις δυτικές κυρώσεις και τις επιθέσεις με μη επανδρωμένα αεροσκάφη της Ουκρανίας. Με την πάροδο του χρόνου, η Ρωσία ενδέχεται να εξαντλήσει τα μέσα, τους στρατιώτες ή τα χρήματά της.

Ωστόσο, οι δυτικές χώρες εξακολουθούν να αγοράζουν ενέργεια από τη Ρωσία με ποσά μεγαλύτερα από αυτά που προσφέρουν ως υποστήριξη στην Ουκρανία. Η επιδείνωση της ρωσικής οικονομίας είναι πιθανότερο να οδηγήσει σε στασιμότητα των μετώπων παρά σε υποχώρηση της Ρωσίας από την Ουκρανία.

Η ρωσική στρατηγική; Το επιθετικό σχέδιο της Ρωσίας τον Φεβρουάριο του 2022 βασίστηκε σε λανθασμένη ανάλυση της εσωτερικής πολιτικής της Ουκρανίας. Όταν οι Ουκρανοί αντιστάθηκαν, η Ρωσία δυσκολεύτηκε να βρει μια αποτελεσματική στρατηγική.

Η Ρωσία έχει διεξάγει έναν ευθύ πόλεμο φθοράς. Η ναυτική της εκστρατεία έχει αποτύχει. Παρόλο που η προέλασή της στην ξηρά έχει επιταχυνθεί, παραμένει αργή και δαπανηρή.

Ωστόσο, η ταχύτητα μπορεί να αυξηθεί καθώς εξασθενεί η υποστήριξη των Ηνωμένων Πολιτειών.

Η Ρωσία έχει επίσης αναζητήσει λύση μέσω ολοένα πιο εκτεταμένων αεροπορικών επιθέσεων. Παρ' όλα αυτά, είναι απίθανο αυτές οι επιθέσεις να κρίνουν τον πόλεμο.

Στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, οι Σύμμαχοι κατέκτησαν την κυριαρχία στον αέρα τόσο εναντίον της Ιαπωνίας όσο και της Γερμανίας. Ωστόσο, ούτε η καταστροφή ολόκληρων πόλεων δεν οδήγησε από μόνη της στην παράδοση των χωρών αυτών.

Σήμερα, οι περιορισμένες αλλά ακριβείς επιθέσεις μπορεί να πλήξουν την οικονομία, αλλά τα θύματα μεταξύ των αμάχων είναι πιο πιθανό να ενισχύσουν παρά να αποδυναμώσουν το πολεμικό σθένος.

Τι συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν;

Είναι προφανές ότι η κατάρτιση μιας καλής στρατηγικής είναι δύσκολη. Ένας πόλεμος που οδηγεί σε γρήγορη και φθηνή νίκη εμφανίζεται συχνότερα στις επιθυμίες παρά στην πραγματικότητα.

Πρώτον, παρά τις επιμέρους τακτικές επιτυχίες, είναι απίθανο η γενική εικόνα του πολέμου στην Ουκρανία να αλλάξει σημαντικά στο άμεσο μέλλον. Ο πόλεμος συνεχίζεται, επειδή καμία από τις δύο πλευρές δεν είναι ικανοποιημένη με τα επιτεύγματά της, αλλά ούτε αισθάνεται υποχρεωμένη να προβεί σε σημαντικές παραχωρήσεις.

Δεύτερον, ο πόλεμος είναι δύσκολος. Στους παγκόσμιους πολέμους, τα εμπλεκόμενα μέρη είχαν μέσα σε τρία χρόνια ήδη βρει τρόπους να σπάσουν το αδιέξοδο. Στα τέλη του 1917, τόσο η Γερμανία όσο και οι αντίπαλοί της είχαν ανακαλύψει πώς να επιβιώσουν από τα χαρακώματα. Το 1944, η Σοβιετική Ένωση είχε ήδη απωθήσει τους Γερμανούς εισβολείς πίσω στην Πολωνία και οι Δυτικοί Σύμμαχοι είχαν πραγματοποιήσει απόβαση στη Γαλλία.

Στην Ουκρανία δεν έχουν εμφανιστεί αντίστοιχες καινοτομίες. Η διαφορά δεν εξηγείται μόνο με την τεχνολογία των drones.

Τρίτον, η Ευρώπη και το NATO έχουν πιθανότατα περισσότερο χρόνο από ό,τι υποδηλώνουν τα πιο δυσοίωνα σενάρια. Αν και δεν πρέπει να υποτιμάται η ικανότητα της Ρωσίας να διεξάγει πόλεμο, δεν πρέπει να υπερεκτιμάται με βάση την ουκρανική εμπειρία. Οι προβλέψεις για τη ζοφερή οικονομική κατάσταση της Ρωσίας αντανακλώνται σχεδόν αναπόφευκτα και στην ικανότητά της να ενισχύσει τη στρατιωτική της ισχύ.

Τέταρτο συμπέρασμα, ωστόσο, είναι δυσοίωνα για την Ουκρανία. Η φθορά μπορεί να είναι μια «χαζή» στρατηγική, αλλά η Ρωσία έχει ήδη επιλέξει να πολεμήσει με αυτόν τον τρόπο στο παρελθόν. Κάτι ριζικό πρέπει να συμβεί, ώστε η Ουκρανία – χωρίς μια αξιόπιστη θεωρία νίκης – να μπορέσει να αλλάξει την πορεία του πολέμου.

*Ο συγγραφέας Ilmari Kähkö επιστήμονας της θεωρίας του πολέμου στο πανεπιστήμιο του Ελσίνκι, ο οποίος βάσει της στρατιωτικής θεωρίας και ιστορίας δεν πιστεύει σε εύκολες λύσεις στον πόλεμο.

Διασύνδεση Τουρκίας-Ιταλίας με υποθαλάσσιο καλώδιο οπτικών ινών με ελληνική υπογραφή

Του καθηγητού Νότη Μαριά*

Την ώρα που ο Ερντογάν παρεμποδίζει με τουρκικά πολεμικά πλοία την πόντιση ηλεκτρικού καλωδίου ανάμεσα σε Κάσο και Κρήτη, η κυβέρνηση άναψε το «πράσινο φως» για τη διασύνδεση Τουρκίας-Ιταλίας με υποθαλάσσιο καλώδιο οπτικών ινών μήκους 4.000 χλμ. μέσω Χανίων, όπως αποκαλύψαμε σε τηλεοπτική εκπομπή στις 26/5/2025 (<https://www.youtube.com/watch?v=0X5AX1IhL74>).

Έτσι, η Σμύρνη μέσω Χανίων θα διασυνδεθεί με το Μιλάνο και τη Γένοβα, αποκτώντας πρόσβαση στην ψηφιακή λεωφόρο της ιταλικής εταιρείας Sparkle που ακούει στο όνομα Blue Med και η οποία θα συνδέσει την Ευρώπη με την Ινδία.

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΛΕΩΦΟΡΟΣ BLUE MED

Η Sparkle είναι θυγατρική της κρατικής ιταλικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών TIM και το υποθαλάσσιο καλώδιο Blue Med είναι μια σύγχρονη ψηφιακή λεωφόρος (Internet Traffic) στη Μεσόγειο, που «είναι μέρος του ευρύτερου έργου Blue Submarine Cable System, που υλοποιείται σε συνεργασία με την Google και άλλους παρόχους, οι οποίοι δραστηριοποιούνται από τη Μέση Ανατολή έως τη Βομβάη της Ινδίας και διασυνδέει την Ιταλία, τη Γαλλία, την Ελλάδα και άλλες χώρες» (www.newmoney.gr, 23/5/2024).

Όπως τόνισε ο διευθύνων σύμβουλος του Ομίλου Sparkle Enrico Maria Bagnasco, αναφερόμενος στο υποθαλάσσιο δίκτυο Blue Med, «πρόκειται για ένα καλώδιο οπτικών ινών τελευταίας τεχνολογίας, το οποίο διαθέτει τέσσερα ζεύγη ινών και αρχική χωρητικότητα σχεδιασμού άνω των 25 Terabit ανά δευτερόλεπτο (Tbps) ανά ζεύγος, προσφέροντας συνδέσεις υψηλής ταχύτητας στο Internet και λύσεις συνδεσιμότητας υψηλής απόδοσης. Θα διασυνδέει το Μιλάνο και τη Γένοβα, με τη Βομβάη της Ινδίας, διερχόμενο από την Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα από τα Χανιά. Με ενδιάμεσους κόμβους στο Παλέρμο, στα Χανιά και σημεία στη Βόρεια Αφρική, το καλώδιο θα καταλήγει στο Τελ Αβίβ του Ισραήλ, πριν διασυνδεθεί με άλλα δίκτυα, συνεχίζοντας την πορεία του προς την Ινδία» (www.capital.gr, 27/3/2023).

Για τον λόγο αυτόν, άλλωστε, η Sparkle αποφάσισε τον Μάρτιο του 2023 να ανακαινίσει

το datacenter που διαθέτει στα Χανιά έργο, το οποίο ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2024.

Το υποθαλάσσιο δίκτυο Blue Med «θα προσφέρει συνδέσεις Internet με υψηλές ταχύτητες και λύσεις συνδεσιμότητας υψηλής απόδοσης, σε Internet Service Providers, παρόχους τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, παρόχους περιεχομένου, επιχειρήσεις και ιδρύματα, υποστηρίζοντας τις αυξανόμενες ανάγκες συνδεσιμότητας και ενισχύοντας την ψηφιακή εξέλιξη των διασυνδεδεμένων χωρών» (www.newmoney.gr, 23/5/2024).

Μάλιστα, σε μια εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην ιταλική πρεσβεία, ανακοινώθηκε επίσημα η προσαιγιάλωση του υποβρύχιου τηλεπικοινωνιακού καλωδίου δίκτυο Blue Med και δη στα Χανιά, όπου λειτουργεί και το αναβαθμισμένο σχετικό datacenter της η Sparkle. Έτσι, η Κρήτη αποτελεί πλέον κόμβο στο πλαίσιο της «ψηφιακής διαδρομής μεταφοράς δεδομένων μεταξύ Ευρώπης, Αφρικής, Μέσης Ανατολής και Ασίας» (www.newmoney.gr, 23/5/2024).

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΡΝΤΟΓΑΝ – ΜΕΛΟΝΙ

Καθώς, όμως, η Τουρκία έμενε «εκτός νυμφώνος», μιας και το υποβρύχιο καλώδιο της Blue Med από την Κρήτη συνέχιζε για Κύπρο, Ισραήλ και Άκαμπα της Ιορδανίας, η Άγκυρα, όπως συνηθίζει, έκανε το σχετικό «μπάσιμο».

Άλλωστε, ο αποκλεισμός της Τουρκίας από το καλώδιο της Blue Med και η συνακόλουθη ψηφιακή της απομόνωση από την Ευρώπη, την Αφρική και την Ασία θα είχε σημαντικές οικονομικές και γεωστρατηγικές επιπτώσεις για την Άγκυρα, μιας και το ψηφιακό εμπόριο, η μεταφορά ήχου και εικόνας, η Τεχνητή Νοημοσύνη και οι διάφορες εφαρμογές της στην εκπαίδευση, την ιατρική, τον τουρισμό κ.λπ. είναι πλέον καθοριστικής σημασίας για το μέλλον κάθε χώρας.

Έτσι, στις 6 Μαρτίου 2025, στη Βαρκελώνη, υπογράφηκε από τη Sparkle, και την εταιρεία επικοινωνιών και τεχνολογίας της Τουρκίας, Turkcell, του Ali Taha Koc, Μνημόνιο Συνεργασίας που «προβλέπει την κατασκευή μιας διαφοροποιημένης διαδρομής 4.000 χιλιομέτρων για τη σύνδεση της Τουρκίας με το ευρωπαϊκό τηλεπικοινωνιακό οικοσύστημα μέσω της κατασκευής ενός υπερσύγ-

χρονου υποθαλάσσιου καλωδίου μεταξύ Σμύρνης και Κρήτης» (www.agenzianova.com, 6/3/2025).

Και όλα αυτά, μάλιστα, χωρίς καν να υπάρχει απόφαση της ελληνικής κυβέρνησης για την έγκριση της υποθαλάσσιας διασύνδεσης Χανίων-Σμύρνης.

Σε δηλώσεις του, μάλιστα, ο Ali Taha Koc, διευθύνων σύμβουλος της Turkcell, περιχαρής τόνισε ότι «η λύση υποθαλάσσιου καλωδίου, με την εντυπωσιακή χωρητικότητά του μεταξύ Σμύρνης και Χανίων και συνολική απόσταση 4.000 χιλιομέτρων, προσφέρει μια βιώσιμη εναλλακτική λύση στις υπάρχουσες διαδρομές», αυξάνοντας τον γεωγραφικό πλουραλισμό και διασφαλίζοντας ότι η διεθνής συνδεσιμότητα δεδομένων θα παραμένει συνεχής ακόμη και σε περίπτωση διακοπών κατά μήκος των παραδοσιακών διαδρομών. Και κατέληξε ότι το έργο παρέχει αξιόπιστη και ασφαλή συνδεσιμότητα μεταξύ Ανατολής και Δύσης (www.agenzianova.com, 6/3/2025).

Στη συνέχεια το έργο πήρε την έγκριση Ερντογάν και Μελόνι κατά τη συνάντησή τους στη Ρώμη στις 29 Απριλίου 2025, όταν και έλαβε χώρα η 4η Ιταλοτουρκική διακυβερνητική διάσκεψη.

Όμως, το όλο έργο ήταν κυριολεκτικά στον αέρα, καθώς μέχρι και τη στιγμή εκείνη δεν υπήρχε καμία έγκριση από ελληνικής πλευράς.

Έγκριση, η οποία τελικά δόθηκε κατά τη συνάντηση Μητσοτάκη-Μελόνι στη Ρώμη στις 12 Μαΐου 2025, με τη Μελόνι, μάλιστα, να επικοινωνεί την επόμενη ημέρα με τον Ερντογάν τηλεφωνικά (www.governoitaliano.it 13/5/2025) προφανώς για να του πει τα καθέκαστα.

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ-ΜΕΛΟΝΙ

Σύμφωνα με το Κοινό Ανακοινωθέν Ελλάδας-Ιταλίας που εκδόθηκε στα αγγλικά μετά το 2ο Ανώτατο Συμβούλιο Συνεργασίας Ελλάδας – Ιταλίας στη Ρώμη στις 12 Μαΐου 2025 και υπό τον τίτλο «Κινητικότητα – Συνδεσιμότητα – Καινοτομία», μεταξύ άλλων, τονίστηκε ότι «στις τηλεπικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων των υποθαλάσσιων καλωδίων δεδομένων, των δικτύων 5G/6G και των κέντρων δεδομένων, η Ελλάδα και η Ιταλία σκοπεύουν να συνεχίσουν να συνεργάζονται σε σχετικά έργα, συμπεριλαμβανομένων των έργων Blue Med και Green Med, για την ενίσχυση της συνδεσιμότητας και τη διασφάλιση ασφαλούς και υψηλής χωρητικότητας ανταλλαγής δεδομένων για την υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και της ψηφιακής αυτονομίας, διασφαλίζοντας παράλληλα την εθνική ασφάλεια»

(www.primeminister.gr, 13/5/2025, σελ.2, μετάφραση του γράφοντος).

Και συνέχισαν με νόημα: «Σκοπεύουμε, επίσης, να συνεργαστούμε για τη βελτίωση της παρακολούθησης, της ανθεκτικότητας και της προστασίας των υποθαλάσσιων καλωδίων στη Μεσόγειο. Η Ελλάδα και η Ιταλία αναγνωρίζουν τη στρατηγική επιτακτική ανάγκη της εμβάθυνσης της συνεργασίας τους σε αναδυόμενες τεχνολογίες, όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη, για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων και την ενεργό δράση ως βασικοί μοχλοί καινοτομίας και ασφάλειας στη Μεσόγειο».

Η ΟΜΙΛΙΑ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΗΕ

Και το κερασάκι στην τούρτα αποτέλεσε η ομιλία του Κυριάκου Μητσοτάκη στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ στις 20 Μαΐου 2025, όπου μιλώντας για το ζήτημα της θαλάσσιας ασφάλειας επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι «οι απειλές για τη θαλάσσια ασφάλεια δε διαφέρουν: Ο μόνος τρόπος να τις αντιμετωπίσουμε είναι μέσω της αποτελεσματικής διεθνούς συνεργασίας, είτε σε επίπεδο κρατών, είτε σε επίπεδο διεθνών οργανισμών, είτε σε επίπεδο ιδιωτικού τομέα. Είναι σαφές ότι πρέπει να κάνουμε περισσότερα».

... Και βέβαια, πολύ σημαντικό: η ελευθερία της συνδεσιμότητας για μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας και δεδομένων, μέσω υποθαλάσσιων καλωδίων, πρέπει να είναι αδιαπραγμάτευτη, κ. γενικέ γραμματέα. Διότι αυτό αποτελεί προϋπόθεση για μια διαφοροποιημένη, οικονομικά προσιτή και υψηλού επιπέδου ενέργεια και συνδεσιμότητα ως προς τα δεδομένα. Αυτό είναι ένα ζήτημα καίριας σημασίας, παγκοσμίως» (www.primeminister.gr, 20/5/2025).

Έτσι, αντί ο Κυριάκος Μητσοτάκης να αξιοποιήσει την ελληνική προεδρία του Συμβουλίου Ασφαλείας προκειμένου να καταγγείλει την Τουρκία για την εισβολή και κατοχή της Κύπρου και για το casus belli, τελικά έδωσε διαπιστευτήρια στην Άγκυρα, τονίζοντας ότι η ελευθερία της συνδεσιμότητας για μεταφορά δεδομένων, άρα και η διασύνδεση Τουρκίας-Ιταλίας με υποθαλάσσιο καλώδιο οπτικών μήκους 4.000 χλμ. μέσω Χανίων, είναι αδιαπραγμάτευτη.

* Ο Νότης Μαριάς είναι καθηγητής Θεσμών της Ε.Ε. στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, πρώην ευρωβουλευτής και βουλευτής Ηρακλείου, notismarias@gmail.com, eleftheria.gr

Η Ανατολή αντεπιτίθεται...

Του καθηγητού Κωνσταντίνου Γρίβα

Η οικονομικο-πολιτισμική διάσταση που ενώνει τις χώρες της Άπω Ανατολής και οι χριστιανογενείς εμμονές στην οικονομική και πολιτική στρατηγική της Δύσης. Η πρόσφατη συνάντηση κορυφής του Οργανισμού της Σαγκάης (SCO) στην Τιεντσίν και η στρατιωτική παρέλαση στην Πλατεία Τιεν Αν Μεν που ακολούθησε, όπου ο Σι Τζι Πινγκ στάθηκε πλάι σε Πούτιν και Κιμ Γιονγκ Ουν, ήταν η τελευταία υπόμνηση του Πεκίνου προς τον υπόλοιπο κόσμο ότι η Κίνα επιδιώκει να θέσει τους δικούς της όρους στο νέο διεθνές σύστημα.

Κι αυτό το κάνει βασισμένη πάνω σε μια παράδοση, την οποία μοιράζεται με ολόκληρη την Άπω Ανατολή, η οποία βασίζεται στην αναζήτηση της αρμονίας, τη σχετικότητα πρακτικών και θέσεων, την ανοχή και την προσαρμοστικότητα στα δεδομένα. Αντιθέτως, η Δύση αναζητεί απόλυτες “αλήθειες”, “τέλεια” μοντέλα και προσπαθεί να τα επιβάλει και εκτός αυτής. Έχουμε λοιπόν και μια κρυφία πολιτισμική διάσταση στη σύγχρονη γεωπολιτική πραγματικότητα, η οποία –έστω και μερικώς– εξηγεί μια εν πολλοίς αφύσικη προσέγγιση και συσσωμάτωση χωρών της Ασίας, οι οποίες έχουν σοβαρές διαφορές μεταξύ τους. Η “Απόλυτη Αλήθεια” και το “Ορθό Δόγμα” της Δύσης αντιμετωπίζει τον πραγματισμό και την προσαρμοστικότητα της Ανατολής.

Η ιστορία της οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης των χωρών της Άπω Ανατολής προσφέρει μια εντυπωσιακή αντίθεση ανάμεσα στη Δύση και την Ανατολή. Στη Δύση συναντούμε μια βαθιά πολιτισμική εμμονή με το “σωστό δόγμα”, είτε πρόκειται για θρησκευτικές, είτε για πολιτικές, είτε για οικονομικές θεωρίες. Αντίθετα, οι χώρες της Ανατολής –από την Ιαπωνία της εποχής της Παλινόρθωσης Μείτζι έως την Κίνα του Ντενγκ Σιαο Πίνγκ– επέδειξαν μια αξιοσημείωτη ευελιξία και πραγματισμό, αντιμετωπίζοντας τις θεωρίες ως εργαλεία και όχι σαν απόλυτες αλήθειες.

Στον Δυτικό Χριστιανισμό, ήδη από τον Μεσαίωνα, αναπτύχθηκε η ιδέα της μίας και μοναδικής αλήθειας. Η Εκκλησία όριζε τι είναι “ορθό δόγμα” και τι είναι αίρεση. Η αναζήτηση της καθαρής, αλάνθαστης, πίστης διαμόρφωσε μια κουλουρά, στην οποία η διαφωνία δεν ήταν απλώς διαφορετική γνώμη, αλλά απειλή για τη σωτηρία. Αυτή η νοοτροπία πέρασε και στη νεωτερικότητα. Ο Διαφωτισμός, ο φιλελευθερισμός, ακόμη και ο μαρξισμός, συχνά παρουσιάστηκαν ως “καθολικές θεωρίες”, οι οποίες εξηγούν, ή πρέπει να εξηγήσουν, τον κόσμο στο σύνολό του. Στη Δύση, η ιδεολογία προηγείται και η πολιτική καλείται να την υπηρετήσει.

Η ανατολική παράδοση

Η ανατολική παράδοση περιέχει τον πραγματισμό, τη σχετικότητα και την αναζήτηση της αρμονίας. Στην Ανατολή, οι κυρίαρχες παραδόσεις (Κομφουκιανισμός, Βουδισμός, Σιντοϊσμός) δεν αναζήτησαν ποτέ μία απόλυτη αλήθεια. Το ζητούμενο ήταν η ισορροπία, η αρμονία, η σωστή συμπεριφορά στο σωστό πλαίσιο. Η σκέψη ήταν πιο λειτουργική παρά δογματική. Αυτός ο πολιτισμικός κώδικας επέτρεψε στους ηγέτες της Ανατολής όλων των πολιτικών θέσεων και αποχρώσεων, να προσεγγίσουν την οικονομική ανάπτυξη όχι ως εφαρμογή μίας θεωρίας, αλλά ως πειραματική διαδικασία, όπου διαφορετικά εργαλεία συνδυάζονται κατά περίπτωση.

Έτσι, όταν ήρθε η ώρα της νεωτερικότητας, οι ανατολικές κοινωνίες δεν έψαξαν να εφαρμόσουν ένα δόγμα, αλλά να βρουν τι δουλεύει. Δεν ακολούθησαν τυφλά φιλελεύθερα ή σοσιαλιστικά

μοντέλα, αλλά συνδύασαν στοιχεία τους, ανάλογα με τις περιστάσεις και τα πάντρεψαν με ιδιαίτερα στοιχεία των κοινωνιών τους, των πολιτικών τους συστημάτων και των πολιτισμών τους, αναζητώντας την επιτυχία στην αγορά.

Η Ιαπωνία με την Παλινόρθωση Μείτζι (1868) αντέγραψε θεσμούς και τεχνολογία από τη Δύση, αλλά κράτησε τη δική της αυτοκρατορική νομιμοποίηση. Ο πρώτος Πρόεδρος της Κινεζικής Δημοκρατίας και ιδρυτής του εθνικιστικού κόμματος Κουόμιντανγκ, Σουν Γιατ-Σεν μιλούσε για μεικτή οικονομία και μονοκομματική καθοδήγηση σε μια μεταβατική περίοδο. Τις θεωρίες του εφάρμοσε σχεδόν κατά γράμμα ο Ντενγκ Σιάο Πινγκ, όταν ανέλαβε την εξουσία στην Κίνα μετά τον θάνατο του Μάο. Στη Σιγκαπούρη, ο Λι Κουάν Γιέου δημιούργησε ένα οικονομικό θαύμα, συνδυάζοντας ανοιχτές αγορές με αυστηρή κρατική πειθαρχία.

Στη δε Νότιο Κορέα, ο ακραία αντικομμουνιστής, Στρατηγός Παρκ Τσουνγκ Χι εφάρμοσε χωρίς καμία τύψη σοβιετικής έμπνευσης πενταετή προγράμματα για να αναπτύξει τη βαριά του βιομηχανία, σε συνδυασμό με καπιταλιστικούς κολοσσούς ενωμένους σε ομάδες, τα περιβόητα τσαεμπόλ, που βρίσκονταν υπό τον έλεγχο, αλλά και την προστασία του κράτους. Και τέλος ο Ντενγκ Σιάο Πινγκ στην Κίνα συμπύκνωσε την ιδεολογία του, ή ίσως καλύτερα την έλλειψη ιδεολογικών, στην περίφημη ρήση του: «δεν έχει σημασία αν η γάτα είναι άσπρη ή μαύρη, αρκεί να πιάνει ποντίκια».

Η σημερινή γεωπολιτική διάσταση

Η αντίθεση αυτή μεταξύ των ανατολικών και δυτικών κοσμοαντιλήψεων και των οικονομικών και πολιτικών πρακτικών που προέρχονται από αυτές, είναι εμφανής και σήμερα. Από τη μία, οι ΗΠΑ και η ΕΕ μιλούν για μια παγκόσμια “σύγκρουση αξιών”, για δημοκρατία εναντίον αυταρχισμού. Αντιθέτως, η Κίνα και οι σύμμαχοί της αλλά και οι αντίπαλοι της στην Ανατολή δεν προβάλλουν κάποιο καθολικό μοντέλο. Μιλούν για ανάπτυξη, σταθερότητα και για win-win συνεργασίες.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν ότι πολλές χώρες του Παγκόσμιου Νότου βρίσκουν ελκυστικό το ασιατικό μοντέλο. Γιατί δεν τους ασκεί κριτική για τα εσωτερικά τους θέματα και δεν τους επιβάλλει να αλλάξουν τα πολιτικά τους συστήματα. Προσφέρει επενδύσεις, τεχνολογία, υποδομές. Με απλά λόγια: δίνει λύσεις (έστω και απατηλές κάποιες φορές...) χωρίς δόγμα. Η ιστορία της οικονομικής επιτυχίας των χωρών της Άπω Ανατολής δείχνει ότι η επιτυχία δεν έρχεται μέσα από άκαμπτες θεωρίες. Οι ηγέτες που πέτυχαν μεγάλες ανατροπές, από την περίοδο Μείτζι στην Ιαπωνία μέχρι τον Ντενγκ Σιάο Πινγκ στην Κίνα, ήταν εκείνοι που δανείστηκαν ιδέες από παντού και τις προσαρμοσαν στις ανάγκες του έθνους τους.

Η Δύση εξακολουθεί να βλέπει τις ιδεολογίες σαν ορθοδοξίες που πρέπει να γίνουν καθολικές. Αντιθέτως, η Ανατολή βλέπει τις θεωρίες ως εργαλεία που πρέπει να δουλέψουν στην πράξη. Εν κατακλείδι λοιπόν, στον 21ο αιώνα, η σύγκρουση ΗΠΑ-Κίνας δεν είναι μόνο οικονομική ή στρατιωτική. Είναι και σύγκρουση πολιτισμικών παραδόσεων: η μία θέλει να επιβάλει το “σωστό μοντέλο”, η άλλη να αποδείξει ποιο μοντέλο λειτουργεί καλύτερα. Ίσως, τελικά, το μάθημα από την Ανατολή είναι απλό αλλά ισχυρό: η πολιτική και η οικονομία πρέπει να υπηρετούν την πραγματικότητα, όχι ένα δόγμα.

<https://slpress.gr/idees/i-anatoli-antepitithetai>

Οι έννοιες “Ipso facto” και “Ab initio” στην UNCLOS (για υφαλοκρηπίδα)

Του Αντιναυάρχου ε.α. Στυλιανού Φενέκου

Συνεχίζοντας την ανάλυση εννοιών του Διεθνούς Δικαίου που μας απασχολούν και χρησιμοποιούνται εσφαλμένα πολλές φορές στον Δημόσιο λόγο, θα αναλυθούν παρακάτω οι εκφράσεις Ipso Facto και Ab Initio, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν ευρέως κατά την τελευταία διαμόρφωση του χάρτη της δυνητικής υφαλοκρηπίδας (!!!) για τον χωροταξικό σχεδιασμό που στείλαμε στην ΕΕ (MSP- Marine Spatial Planning).

Οι φράσεις “ipso facto” και “ab initio” προέρχονται από τη λατινική γλώσσα, που αποτελεί τη βάση πολλών νομικών όρων του Ρωμαϊκού Δικαίου και του σύγχρονου νομικού λεξιλογίου.

1. IPSO FACTO

Η έννοια “ipso facto” σημαίνει **“εκ του γεγονότος αυτού καθαυτού”**. Στη Σύμβαση του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), στο άρθρο 77 παρ. 3 για την υφαλοκρηπίδα απαντάται η έννοια, αφού ορίζεται ότι:

«Τα δικαιώματα του παράκτιου κράτους επί της υφαλοκρηπίδας δεν εξαρτώνται από την κατοχή, πραγματική ή πλασματική, ή από οποιαδήποτε ρητή διακήρυξη.»

Δηλαδή, τα κυριαρχικά δικαιώματα του κράτους πάνω στην υφαλοκρηπίδα δεν χρειάζονται ανακήρυξη ή κάποια πράξη για να ισχύσουν. Υπάρχουν λόγω της γεωφυσικής πραγματικότητας της ηπειρωτικής προέκτασης.

2. AB INITIO

Η έννοια “ab initio” σημαίνει **“εκ της αρχής”**.

Αυτό για την υφαλοκρηπίδα σημαίνει ότι τα κυριαρχικά δικαιώματα του κράτους στην εκμετάλλευση του βυθού (και αλιείας για επικαθήμενα είδη στον βυθό) και του υπεδάφους του υπάρχουν “από την αρχή”, δηλαδή από τη στιγμή που το κράτος απέκτησε την κυριαρχία του επί της ξηράς (ή από την ύπαρξη του κράτους), χωρίς να απαιτείται μεταγενέστερη πράξη.

Ο συνδυασμός αυτών των εννοιών χαρακτηρίζει τον παθητικό χαρακτήρα των δικαιωμάτων υφαλοκρηπίδας. Δεν είναι «δικαιώματα κυριαρχίας», αλλά «κυριαρχικά δικαιώματα για εκμετάλλευση». Το κράτος δεν τα «αποκτά», τα έχει εξ αρχής.

3. ΧΡΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

Οι δύο έννοιες χρησιμοποιούνται διεθνώς:

1) ΣΤΗΝ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ (π.χ.

άρθρο 77 UNCLOS για υφαλοκρηπίδα) αλλά και στο Διεθνές Δίκαιο (ICJ Statute, άρθρο 36 παρ. 2 - “Τα κράτη μέρη του παρόντος Καταστατικού μπορούν ανά πάσα στιγμή να δηλώσουν ότι αναγνωρίζουν ως υποχρεωτική ipso facto και χωρίς ειδική συμφωνία, σε σχέση με οποιοδήποτε άλλο κράτος που αποδέχεται την ίδια υποχρέωση, τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου σε όλες τις νομικές διαφορές που αφορούν...”).

2) Επίσης σε ΣΥΝΘΗΚΕΣ/ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ συναντάται η έννοια του ab initio (Σε περιπτώσεις ακυρότητας συνθήκης ex tunc, «Από την αρχή» – Ακυρότητα που λειτουργεί αναδρομικά, σαν να μην υπήρξε ποτέ η συνθήκη. Π.χ. λόγω εξαπάτησης ή χρήσης βίας κατά το άρθρο 52 της Σύμβασης της Βιέννης για το Δίκαιο των Συνθηκών (1969)).

Η ακυρότητα ισχύει ab initio επίσης σε περιπτώσεις Διαιτησίας και στο Επενδυτικό Δίκαιο (Π.χ. Στη νομολογία επενδυτικών διαιτησιών - ICSID, UNCITRAL, SCC – Ακυρότητα που λειτουργεί αναδρομικά, σαν να μην υπήρξε ποτέ η συνθήκη.).

2) Στο ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ η έννοια “Ipso facto” χρησιμοποιείται συχνά ερμηνευτικά ή στη νομική πρακτική, για να περιγράψει αυτόματη έννομη συνέπεια, κυρίως σε ρήτρες αυτοδίκαιης λύσης (καταγγελίας). Και επίσης άκυρης σύμβασης ab initio.

3) Στο ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ χρησιμοποιείται κυρίως ως ερμηνευτική έννοια: π.χ. «Η πράξη είναι ipso facto αξιόποινη», δηλαδή η ίδια η τέλεση συνιστά αδίκημα χωρίς να απαιτείται δόλος σε συγκεκριμένα εγκλήματα (π.χ. παράνομη οπλοφορία). Η δε έννοια “ab initio” χρησιμοποιείται για «Έγκλημα που είναι άκυρο/ανυπόστατο ab initio. Π.χ. η αστυνομική διαδικασία όταν δεν τηρήθηκαν οι νόμιμες διατυπώσεις (όπως η έλλειψη εντάλματος, μη ενημέρωση δικαιωμάτων κλπ), όταν παραβιάζει δηλαδή θεμελιώδη δικαιώματα, καθίσταται άκυρη ab initio» (Άκυρη προανάκριση ή σύλληψη ab initio).

4. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ICJ ΟΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ

1) Στην περίπτωση “North Sea Continental Shelf Cases (1969)”: Γερμανία vs Δανία & Ολλανδία, με θέμα την οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας στη Βόρεια Θάλασσα. Το Δικαστήριο έκρινε ότι : “Τα δικαιώματα του παράκτιου κράτους επί της περιοχής της υφαλοκρηπίδας που αποτελεί φυσική προ-

έκταση της ξηράς του προς και υπό την θάλασσα, υπάρχουν ipso facto και ab initio, δυνάμει της κυριαρχίας του επί της ξηράς, και ως προέκταση αυτής στην άσκηση κυριαρχικών δικαιωμάτων για σκοπούς εξερεύνησης και εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων".

2) Στην περίπτωση "Nicaragua v United States (1986)": Δημοκρατία της Νικαράγουα κατά Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής - "Military and Paramilitary Activities in and against Nicaragua": Η Νικαράγουα κατηγόρησε τις ΗΠΑ για: Υποστήριξη των ανταρτών Contra, για στρατιωτικές επιθέσεις σε λιμάνια και πετρελαϊκές εγκαταστάσεις και για παραβίαση της κυριαρχίας της. Το Δικαστήριο έκρινε ότι «...οι αρχές της μη χρήσης βίας και της μη επέμβασης αποτελούν όχι μόνο εθιμικό διεθνές δίκαιο αλλά αναγνωρίζονται ως τέτοιες στο γενικό διεθνές δίκαιο και δεσμεύουν ipso facto όλα τα κράτη».

5. ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ "IPSO FACTO" ΚΑΙ "AB INITIO"

1) Η Ελλάδα υποστηρίζει ότι τα νησιά της έχουν υφαλοκρηπίδα ipso facto και ab initio, και συνεπώς δεν απαιτείται ανακήρυξη της υφαλοκρηπίδας για την ύπαρξή της. Υπάρχει εκ της φύσεως του εδάφους τους και από την αρχή της κρατικής κυριαρχίας επί αυτών.

2) Η Τουρκία δεν έχει υπογράψει την UNCLOS και αμφισβητεί ότι τα ελληνικά νησιά έχουν πλήρη επήρεια σε υφαλοκρηπίδα ή ΑΟΖ, ειδικά αν βρίσκονται απέναντι από την ηπειρωτική Τουρκία (π.χ. Καστελλόριζο, Ρόδος κλπ), γιατί επικάθονται στην Τουρκική υφαλοκρηπίδα. Υποστηρίζει τη θεωρία της «ηπειρωτικής προέκτασης» και όχι την αρχή ότι τα νησιά και οι νησίδες που μπορούν να συντηρήσουν οικονομική ζωή έχουν ΑΟΖ, που κατοχυρώνεται στην UNCLOS σύμφωνα με το άρθρο Άρθρο 121 – Καθεστώς των Νησιών:

Παράγραφος 2: «Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από αυτή τη Σύμβαση, ένα νησί έχει την ίδια χωρική θάλασσα, συνορεύουσα ζώνη, αποκλειστική οικονομική ζώνη και υφαλοκρηπίδα με αυτή ενός ηπειρωτικού εδάφους.»

Παράγραφος 3: «Βράχοι που δεν μπορούν να συντηρήσουν ανθρωπινή κατοίκηση ή οικονομική ζωή από μόνοι τους, δεν έχουν ΑΟΖ ή υφαλοκρηπίδα.»

6. Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ "IPSO FACTO" ΚΑΙ "AB INITIO"

1) Η Ελλάδα θεωρεί ότι έχει αυτοδίκαια κυριαρχικά δικαιώματα στην υφαλοκρηπίδα των νησιών της, χωρίς διακήρυξη (ipso facto και ab initio). Αυτός είναι ο λόγος που δεν έχει ανακηρύξει υφαλοκρηπίδα, αλλά την διεκδικεί ως υπάρχουσα εκ φύσεως.

2) Η Τουρκία αμφισβητεί ότι τα ελληνικά νησιά έχουν υφαλοκρηπίδα πλήρους έκτασης, υποστηρίζοντας ότι βρίσκονται πάνω στην ηπειρωτική της προέκταση. Έχει ανακηρύξει "Turkish Continental Shelf claim lines" στην Αν. Μεσόγειο (2019) που επικαλύπτουν περιοχές της Ελληνικής υφαλοκρηπίδας, νοτίως του Καστελλορίζου, της Ρόδου, Καρπάθου και Κάσου .

7. ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ

Η έννοια ipso facto και ab initio:

1) Ενισχύει τη θέση της Ελλάδας, ότι δεν απαιτείται ανακήρυξη για ύπαρξη υφαλοκρηπίδας.

2) Στις έννοιες αυτές στηρίζεται κυρίως νομικά για να ασκεί έρευνες ή εκμετάλλευση.

3) Αντιτίθεται (με βάση τις προβλέψεις της UNCLOS και των αποφάσεων του ICJ) στην τουρκική θέση ότι η Ελλάδα

πρέπει να ανακηρύξει υφαλοκρηπίδα για να την έχει.

8. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ

Στις ελληνοτουρκικές διαπραγματεύσεις η Ελλάδα με βασιζόμενη στις έννοιες ipso facto και ab initio:

1) Επιχειρεί να θωρακίσει νομικά την ελληνική θέση στις όποιες προσφυγές σε ICJ ή Διαιτησία.

2) Δικαιολογεί επίσης την απουσία ελληνικής ανακήρυξης υφαλοκρηπίδας.

3) Εξακολουθεί να υποστηρίζει το επιχείρημα πλήρους επήρειας των νησιών σε υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ.

9. Η ΕΝΝΟΙΑ "ΔΥΝΗΤΙΚΗ ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑ"

Στον χάρτη που υπέβαλε η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (MPS – Maritime Spatial Planning), γίνεται λόγος για «δυνητική υφαλοκρηπίδα» (potential continental shelf), σε περιοχές που δεν έχει γίνει οριοθέτηση με γειτονικό κράτος (π.χ. Τουρκία) ενώ υπάρχουν αμφισβητήσεις/αντιρρήσεις από τρίτα κράτη.

Από νομική άποψη, δεν είναι "δυνητική" η υφαλοκρηπίδα απ' εαυτή, με την έννοια της ύπαρξής της αυτοδίκαια.

Η οριοθέτηση είναι δυνητική.

Ο όρος «δυνητική» χρησιμοποιείται διπλωματικά και τεχνικά εδώ για να υποδηλώσει ότι: «Η τελική έκταση της ελληνικής υφαλοκρηπίδας είναι δυνητική», καθώς θα καθοριστεί μέσω οριοθέτησης με την Τουρκία ή απόφασης ICJ – ITLOS, εάν προσφύγουν οι δύο χώρες.

Η Ελλάδα δεν παραιτείται από το ipso facto & ab initio δικαίωμα, αλλά αναγνωρίζει ότι η ακριβής γραμμή ισχύος του δικαιώματός της δεν έχει οριοθετηθεί. Νομικά όμως ο όρος δυνητική δεν είναι κατάλληλος, εάν εννοηθεί ως ύπαρξη υφαλοκρηπίδας, γιατί υπάρχει ipso facto. Η υφαλοκρηπίδα δεν είναι «δυνητική» ως προς την ύπαρξη της.

Στην UNCLOS δεν υπάρχει η έννοια «δυνητική υφαλοκρηπίδα». Μπορεί να χαρακτηριστεί «δυνητική» ως προς την έκτασή της, σε περιοχές που εκκρεμεί οριοθέτηση. Ειδικότερα μπορεί να χρησιμοποιείται και στη διεθνή πρακτική (π.χ. Norway–Russia, Ghana–Côte d'Ivoire) ως «potential continental shelf claim», όχι όμως ως όρος δικαίου, αλλά ως όρος για την χαρτογραφική απεικόνιση πριν την οριοθέτηση.

10. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΩΝ

1) Συνεπώς οι χώρες μπορούν να εκμεταλλευθούν την υφαλοκρηπίδα τους έστω και αν δεν την έχουν ανακηρύξει (ενώ κανένας άλλος δεν μπορεί να εκμεταλλευθεί τους πόρους της υφαλοκρηπίδας χωρίς συναίνεση του κράτους με κυριαρχικό δικαίωμα επί αυτής, λόγω του χαρακτήρα "ipso facto" και "ab initio").

2) Τι γίνεται όμως στις περιοχές όπου οι διεκδικήσεις υφαλοκρηπίδας (ή ΑΟΖ) δύο ή περισσότερων κρατών επικαλύπτονται ;

Σε αυτές τις περιπτώσεις, το άρθρο 83 UNCLOS (για υφαλοκρηπίδα) και το άρθρο 74 (για ΑΟΖ) προβλέπουν:

α) Διαπραγμάτευση καλής πίστης για επίτευξη συμφωνίας.

β) Μέχρι τότε, τα κράτη πρέπει να μην θέτουν σε κίνδυνο την τελική οριοθέτηση.

γ) Δεν μπορούν να προβαίνουν σε μονομερείς ενέργειες εκμετάλλευσης που θα παραβίαζαν τα δικαιώματα του άλλου.

Αυτό σημαίνει πρακτικά ότι παρά το ipso facto και ab initio δικαίωμα, η άσκηση των δικαιωμάτων αυτών στις περιοχές επικάλυψης πρέπει να γίνεται με τρόπο που δεν θίγει το δυνητικό δικαίωμα του άλλου κράτους.

Στις περιπτώσεις αυτές συνήθως παγώνουν οι δραστηριότητες έως ότου γίνει οριοθέτηση ή υπάρξει προσωρινή συμφωνία συνεκμετάλλευσης (joint development zone).

3) Νομολογιακή θεμελίωση:

α) Στην περίπτωση «North Sea Continental Shelf (1969)», το ICJ έκρινε ότι ((ICJ Reports 1969, §86):

(1) Εν αναμονή της οριοθέτησης, τα μέρη έχουν την υποχρέωση να μην θέσουν σε κίνδυνο ή να παρεμποδίσουν την επίτευξη της τελικής συμφωνίας.

“Pending delimitation, the parties are under an obligation not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement.”

(2) Αυτή η αρχή κατοχυρώθηκε μεταγενέστερα στο άρθρο 83(3) UNCLOS για την υφαλοκρηπίδα και 74(3) για την ΑΟΖ, θεσπίζοντας:

- Υποχρέωση αυτοσυγκράτησης (self-restraint)

- Απαγόρευση μονομερών πράξεων εκμετάλλευσης που θίγουν την τελική συμφωνία.

β) Επίσης στην περίπτωση Gulf of Maine Case (1984), το ICJ τόνισε (ICJ Reports 1984, §249):

(1) “It is obvious that the Parties are under an obligation to refrain from any action which might aggravate or extend the dispute or make its settlement more difficult.”

Δηλαδή, κανένα κράτος δεν μπορεί να προβεί σε μονομερείς πράξεις εκμετάλλευσης ή έρευνας που θα έθεταν σε κίνδυνο την τελική συμφωνία.

4). Πρακτική Συνέπεια, ειδικά στις ελληνοτουρκικές διαφορές.

α) Στο Αιγαίο και Αν. Μεσόγειο η Ελλάδα ισχυρίζεται ότι η υφαλοκρηπίδα των νησιών υπάρχει ipso facto και ab initio, άρα έχει δικαίωμα εκμετάλλευσης.

β) Η Τουρκία αντικρούει το επιχείρημα αυτό, όχι μόνο για τις περιοχές επικάλυψης αλλά για ολόκληρη της υφαλοκρηπίδα στο Αιγαίο, και ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί η Ελλάδα να ασκεί μονομερώς δικαιώματα χωρίς συμφωνία.

Επικαλείται μάλιστα το Πρακτικό της Βέρνης (Νοέμβριο του 1976), όταν συμφώνησαν οι δύο χώρες (για την υπογραφή συνυποσχετικού για προσφυγή στο ICJ).

Με αυτό καθιέρωναν κανόνες συμπεριφοράς ενόψει των συνομιλιών τους. Η Τουρκία αποδεχόταν ότι η διαφορά είχε νομικό χαρακτήρα, διότι συμφωνούσε να μελετηθούν οι διεθνείς κανόνες οριοθέτησης της υφαλοκρηπίδας. Η ελληνική πλευρά συμφωνούσε στην επανέναρχση απευθείας διαπραγματεύσεων, ενώ παράλληλα συνεχιζόταν και η (εν τέλει αλυσιτελής) διαδικασία της ελληνικής προσφυγής στο Διεθνές Δικαστήριο.

Στο κείμενο χρησιμοποιείται ο όρος «υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου». Η Τουρκία θεωρεί ότι στον συγκεκριμένο όρο περιλαμβάνεται ολόκληρη η υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου. Γι' αυτό και αντιδρά σε έρευνες που γίνονται ελάχιστα έξω από τα ελληνικά χωρικά ύδατα των 6 ν. μιλίων (π.χ. στα 7 ν. μίλια, όπως έγινε τώρα στην Κρήτη). Η Ελληνική πλευρά υποστηρίζει ότι στην παράγραφο 6 του Πρακτικού αναφέρεται η αποχή από κάθε πρωτοβουλία ή πράξη σχετική προς την υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου, «η οποία θα μπορούσε να παρενοχλήσει τη διαπραγμάτευση».

Συνεπώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι όλες οι περιοχές της υφαλοκρηπίδας παρενοχλούν τη διαπραγμάτευση. Προφανώς λοιπόν, το Πρακτικό της Βέρνης αναφέρεται σε περιοχές της υφαλοκρηπίδας επί των οποίων υπάρχουν επικαλυπτόμενες διεκδικήσεις των δύο χωρών.

Η Τουρκία ισχυρίζεται επίσης ότι το Πρακτικό παραμένει σε ισχύ διότι δεν αναφέρει ρητώς χρονικό περιορισμό ούτε υπάρχει πρόβλεψη για καταγγελία του.

Η Ελλάδα διατείνεται ότι το Πρακτικό της Βέρνης ήταν «σε άμεση συνάρτηση» με τις διαπραγματεύσεις που διακόπηκαν το 1980 με Τουρκική υπαιτιότητα. Επομένως, το Πρακτικό έπαψε να ισχύει μετά το 1980. Η Ελλάδα απέστειλε σχετική ρηματική διακοίνωση καταγγελίας το 1986 και δήλωσε ρητώς με επιστολή της στο Συμβούλιο Ασφαλείας/ΟΗΕ το 1987 ότι το Πρακτικό της Βέρνης είναι παρωχημένο και ανενεργό (obsolete and inoperative).

ΚΑΤΑΛΗΓΟΝΤΑΣ

1) Τα κράτη οφείλουν να απέχουν από την εκμετάλλευση μονομερώς της περιοχής επικάλυψης των υφαλοκρηπίδων που διεκδικεί η κάθε χώρα, χωρίς την ύπαρξη κοινής συμφωνίας ή τελικής οριοθέτησης (μέσω διαιτησίας ή απόφασης ICJ – ITLOS).

2) Αυτό εκμεταλλεύεται κυρίως η Τουρκία, διευρύνοντας συνεχώς και βηματιστικά τις διεκδικήσεις της εις βάρος της Ελλάδος, προσπαθώντας ταυτόχρονα να απαγορεύσει στην Ελλάδα οιαδήποτε έρευνα κι εκμετάλλευση πέραν της χωρικής θάλασσας (των 6 νμλ).

3) Όμως από πλευράς Τουρκίας γίνονται συχνότατα μονομερείς έρευνες (π.χ. NAVTEX Τουρκίας για έρευνες από Barbaros, Oruc Reis εντός της Ελληνικής υφαλοκρηπίδας μέχρι και τα χωρικά ύδατα της Ελλάδος), με παρερμηνεία της UNCLOS* κι ευθεία αμφισβήτηση των προβλέψεων της για τα νησιά, και αμφισβήτησης de facto του status quo.

*Ο όρος «**παρερμηνεία της UNCLOS**» (United Nations Convention on the Law of the Sea – Σύμβαση του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας, 1982) σημαίνει ότι κάποιο κράτος, θεσμός ή αναλυτής ερμηνεύει τις διατάξεις της Σύμβασης με τρόπο διαφορετικό από το γράμμα ή/και το πνεύμα της. Αυτό μπορεί να υπονοεί διάφορα: Επιλεκτική ή μεροληπτική ερμηνεία: να τονίζεται μόνο ένα άρθρο, ενώ αγνοείται το πλαίσιο των υπόλοιπων. Υπέρβαση δικαιωμάτων: π.χ. να διεκδικείται μεγαλύτερη θαλάσσια ζώνη (ΑΟΖ ή υφαλοκρηπίδα) απ' ό,τι προβλέπει η Σύμβαση. Υποβάθμιση υποχρεώσεων: π.χ. να αρνείται ένα κράτος την ελευθερία ναυσιπλοΐας ή την υποχρέωση επίλυσης διαφορών. Εσκεμμένη διαστρέβλωση: χρήση της UNCLOS για να δικαιολογηθεί μια πολιτική θέση που δεν στηρίζεται πραγματικά στις διατάξεις της. Συχνά, όταν χρησιμοποιείται σε διεθνή ή διπλωματικά κείμενα, ο όρος «παρερμηνεία της UNCLOS» υπονοεί ότι: Το άλλο μέρος παρουσιάζει τη Σύμβαση με τρόπο που εξυπηρετεί τα συμφέροντά του, αντί να την ακολουθεί αντικειμενικά. Η διαφωνία δεν είναι μόνο νομική, αλλά και πολιτική, καθώς αφορά ζητήματα κυριαρχίας, κυριαρχικών δικαιωμάτων και θαλάσσιας ασφάλειας.

Σημείωση Συντάξεως

NATO : Μήπως ήρθε η ώρα για συναινετικό διαζύγιο των Ευρωπαίων από τις ΗΠΑ ;

Του Αθανάσιου Πλατιά*

Υπάρχει ένα παράδοξο με την Ατλαντική συμμαχία. Το NATO είναι η πιο ισχυρή συμμαχία που υπήρξε ποτέ στην ανθρώπινη ιστορία αλλά ταυτόχρονα είναι στρατηγικά κατακερματισμένη και πολιτικά εύθραυστη. Η ισχύς της συμμαχίας πιστοποιείται από το γεγονός ότι τα κράτη που την αποτελούν ελέγχουν το 47% του παγκόσμιου πλούτου και πάνω από το 60% των αμυντικών δαπανών του πλανήτη.

Ο στρατηγικός κατακερματισμός προκύπτει από το ότι δεν υπάρχει πια μεταξύ των μελών της συμμαχίας κοινό όραμα ούτε κοινή αίσθηση απειλής. Για τις ΗΠΑ η κύρια απειλή προέρχεται από την αναδυόμενη Κίνα, για χώρες της Ανατολικής Ευρώπης προέρχεται από τη Ρωσία, για την Ελλάδα προέρχεται από την Τουρκία, ενώ για χώρες του Ευρωπαϊκού νότου προέρχεται από την αστάθεια στη Βόρειο Αφρική. Λείπει συνεπώς εκείνη ή «συγκολλητική ουσία» που κρατάει τις συμμαχίες ενωμένες: ο κοινός εχθρός. Δεν υπάρχει επίσης σύμπλευση συμφερόντων σε κρίσιμα ζητήματα. Ενώ οι ΗΠΑ προσπαθούν να καλυτερέψουν τις σχέσεις τους με τη Ρωσία, ώστε να διασπάσουν τον γεωπολιτικό άξονα Πεκίνου-Μόσχας, οι περισσότεροι Ευρωπαίοι αντιμετωπίζουν εχθρικά τη Ρωσία υποστηρίζοντας την Ουκρανία.

Η Ατλαντική Συμμαχία είναι πολιτικά εύθραυστη, γιατί οι Αμερικανοί θεωρούν τους Ευρωπαίους ως «τζαμπατζήδες» που τους φορτώνουν τα βάρη της κοινής άμυνας, ενώ οι Ευρωπαίοι δεν έχουν εμπιστοσύνη ότι οι ΗΠΑ θα τους προστατεύσουν σε περίπτωση που δεχτούν επίθεση. Οι Αμερικανοί άλλωστε δεν έχουν κρίψει την πρόθεση τους να απεγκλωβιστούν από την Ευρώπη, γιατί η προτεραιότητά τους βρίσκεται στην ανάσχεση της Κίνας. Ένας πρόσθετος παράγοντας που έχει επιδεινώσει τις διατλαντικές σχέσεις είναι η ρητορική του προέδρου Τραμπ. Απειλητικές δηλώσεις του τύπου «εάν δεν πληρώσετε για την άμυνα όσα χρωστάτε, όχι μόνο δεν θα σας προστατέψω, αλλά θα ζητήσω από τη Ρωσία να σας επιτεθεί», δεν συμβάλλουν στην δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης.

Δεν είναι βέβαια η πρώτη φορά που το NATO βρίσκεται σε κρίση (βλ. κρίσεις του Σουεζ το 1956 και του Ιράκ το 2003), όμως η σημερινή κρίση είναι η σοβαρότερη από την ίδρυσή του. Μέσα σε αυτό το γεωπολιτικό πλαίσιο έγινε αυτή τη βδομάδα η ετήσια σύνοδος του NATO στην Χάγη. Στη σύνοδο αυτή όμως επιλέχθηκε να μην γίνουν οι δύσκολες συζητήσεις για τις διατλαντικές σχέσεις γιατί αυτό θα έφερνε στο προσκήνιο τις αγεφύρωτες διαφωνίες. Έτσι αποφασίστηκε να παιχτεί ένα πολιτικό θέατρο με στόχο τον κατευνασμό του Αμερικάνου προέδρου. Σκηνοθετήθηκε γιαυτό το σκοπό μια σύντομη σύνοδος με μοναδικό θέμα την αύξηση των ευρωπαϊκών αμυντικών δαπανών, όπου ο Τραμπ θα μπορούσε να θριαμβολογήσει ότι εξανάγκασε τους Ευρωπαίους να πληρώσουν, όχι απλώς το προσυμφωνημένο ποσοστό του 2% του ΑΕΠ για την άμυνα αλλά το ποσοστό του 5% που ο ίδιος έχει ζητήσει

προεκλογικά.

Το προσωπικό μήνυμα που έστειλε στον Αμερικανικό πρόεδρο ο Ολλανδός Γενικός Γραμματέας του NATO Μαρκ Ρούτε είναι χαρακτηριστικό του κλίματος του επικράτησε: «Η Ευρώπη θα πληρώσει ΧΟΝΤΡΑ, ως οφείλει και θα είναι δική σου νίκη». Έτσι σκηνοθετήθηκε μια «πολιτική νίκη» για τον Τραμπ, στην οποία οι Ευρωπαίοι ηγέτες έπαιξαν το ρόλο του κομπάρσου. Θεωρώ ότι το σκηνικό υπέρμετρης κολακείας προς τον Τραμπ που κυριάρχησε στην σύνοδο επιβεβαίωσε τις προκαταλήψεις των Αμερικανικών πολιτικών για την αδυναμία και ασημαντότητα των Ευρωπαίων ηγετών.

Στη Χάγη δόθηκαν αμοιβαίες υποσχέσεις που καμία από τις δύο πλευρές δεν σκοπεύει να τηρήσει. Οι Ευρωπαίοι το 2014 είχαν δώσει παρόμοιες υποσχέσεις ότι θα διέθεταν τουλάχιστον το 2% του ΑΕΠ των χωρών τους για την κοινή άμυνα, τις οποίες όμως δεν τηρήσαν. Δέκα χρόνια αργότερα και παρά τις αμερικανικές απειλές οκτώ χώρες του NATO δεν έχουν ακόμα πετύχει αυτό το στόχο. Αυτό βέβαια δεν τους εμπόδισε να υποσχεθούν πάλι ότι θα ξοδέψουν όχι μόνο το 2%, αλλά το 5% του ΑΕΠ για την άμυνα. Αποφάσισαν μάλιστα να αξιολογήσουν την πρόοδο τους μετά από τέσσερα χρόνια, όταν βέβαια ο Τραμπ δεν θα είναι πλέον πρόεδρος, ελπίζοντας ίσως, ότι ο επόμενος αμερικανός πρόεδρος δεν θα τους υπενθυμίσει αυτές τις υποσχέσεις. Το πόσο εξωπραγματικές φαντάζουν αυτές οι υποσχέσεις φαίνεται και από το γεγονός ότι, εάν υλοποιηθούν μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια, θα συσσωρευθούν στον «αμυντικό κουμπαρά» του NATO 4,26 τρισεκατομμύρια δολάρια, δηλαδή δύο φορές το ΑΕΠ της Ρωσίας !

Ούτε βέβαια οι Αμερικανοί σκοπεύουν να τηρήσουν την υπόσχεσή τους για «αμοιβαία συνδρομή» που τόσο απεγνωσμένα προσπαθούν να εξασφαλίσουν οι Ευρωπαίοι. Ο Τραμπ άλλωστε είχε την ελκρινεία να προιδεάσει τους Ευρωπαίους ισχυριζόμενος ότι όλα εξαρτώνται από «το πώς ερμηνεύει κανείς την υποχρέωση του άρθρου 5» περί αμοιβαίας συνδρομής. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι σε περίπτωση που κάποιο μέλος του NATO δεχθεί επίθεση, οι ΗΠΑ θα κρίνουν, πρώτον, εάν τους συμφέρει να εμπλακούν και δεύτερον, με ποιο τρόπο θα εμπλακούν. Αυτό άλλωστε επιτάσσει η στοιχειώδης σωφροσύνη για το χειρισμό αποφάσεων περί πολέμου και ειρήνης. Για παράδειγμα, δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο, εάν μια μικρή χώρα της Βαλτικής προβοκάρει την Ρωσία και δεχτεί επίθεση, ότι οι ΗΠΑ θα διακινδυνεύσουν πυρηνικό πόλεμο για χάρη της. Η εμπλοκή ενός κράτους σε πόλεμο για να βοηθήσει κάποιο σύμμαχο κράτος δεν είναι ποτέ αυτόματη και αυτονόητη.

Η σύνοδος της Χάγης ήταν μια χαμένη ευκαιρία για τους Ευρωπαίους: δεν έλυσε κανένα πρόβλημα, κουκούλωσε τις διαφωνίες και τις παρέπεμψε στο μέλλον. Οι Ευρωπαίοι θα έπρεπε να βιάζονται να οριοθετήσουν την σχέση τους με

τον υπερατλαντικό εταίρο τους γιατί οι ΗΠΑ έχουν αποφασίσει με τρόπο μη αναστρέψιμο να απαγκιστρωθούν από την Ευρώπη και να επικεντρωθούν στην Ασία. Οι ΗΠΑ, χωρίς να είναι Ευρωπαϊκή δύναμη, ενεπλάκησαν πάνω από ένα αιώνα στις Ευρωπαϊκές ισορροπίες. Δεν το έκαναν βέβαια από φιλανθρωπία, αλλά από συμφέρον, ώστε καμμία εχθρική προς αυτούς δύναμη να μην ηγεμονεύσει την Ευρασία. Έτσι σταμάτησαν δύο φορές τους Γερμανούς στον πρώτο και δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και τους Σοβιετικούς στον Ψυχρό πόλεμο. Η αμερικανική εμπλοκή όμως δεν θα μπορούσε να διαρκέσει για πάντα. Την τελευταία δεκαετία το κέντρο βάρους του πλανήτη έχει μετακινηθεί από την Ευρώπη στην Ασία. Έτσι οι Αμερικανοί είναι πλέον αναγκασμένοι να επικεντρωθούν εκεί. Οι Ευρωπαίοι δεν έχουν άλλη επιλογή από το να μεριμνήσουν μόνοι τους για την ασφάλειά τους. Το πόσο θα ξοδέψουν για την άμυνά τους σχετίζεται με την εκτίμηση της απειλής και τις εσωτερικές τοίς προτεραιότητες και όχι με το « όμορφο στρογγυλό νούμερο» που εκτόξευσε αυθαίρετα ο πρόεδρος Τραμπ.

Η οριοθέτηση των διατλαντικών σχέσεων επείγει, επειδή οι Αμερικανοί δεν αποκλείεται να αποχωρήσουν αιφνιδιαστικά από την Ευρώπη, όπως αποχώρησαν από το Αφγανιστάν. Χρειάζεται συνεπώς στα πλαίσια ένα συναινετικού διαζυγίου να καθοριστεί ένα χρονοδιάγραμμα σταδιακής αποχώρησης των αμερικανικών στρατευμάτων από την Ευρώπη και ένα χρονοδιάγραμμα απόκτησης από τους Ευρωπαίους των κρίσιμων λειτουργιών (critical enablers) που θα χρειαστούν για να λειτουργήσουν αυτόνομα. Ένα συναινετικό και καλά οργανωμένο διαζύγιο συμφέρει και τις δυο πλευρές, αφού θα επιτρέψει στις ΗΠΑ να επικεντρωθούν στην Ασία, ενώ οι Ευρωπαίοι θα ρυθμίσουν τα του οίκου τους.

*Ο Αθανάσιος Πλατιάς είναι ομότιμος καθηγητής Στρατηγικής στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς και πρόεδρος στο Συμβούλιο Διεθνών Σχέσεων.

Δημοσιεύτηκε στο ΒΗΜΑ της Κυριακής 29/6/25

Ένα “συναινετικό διαζύγιο” και οι πιθανές επιπτώσεις για την Ελλάδα

Επιπτώσεις για την Ελλάδα σε περίπτωση που η Ευρώπη επέλεγε μια πιο «συναινετική απομάκρυνση» από τις ΗΠΑ, δηλαδή μια στρατηγική αυτονομία ή χαλάρωση των διατλαντικών δεσμών.

Από πλευράς Εθνικής Ασφαλείας η Ελλάδα βασίζεται έντονα στην Νατοϊκή ασπίδα και στην στρατηγική σχέση με τις ΗΠΑ για την αποτροπή απειλών, ιδιαίτερα απέναντι στην Τουρκία.

Επειδή με την απομάκρυνση η Ελλάδα θα έπρεπε να στηριχθεί περισσότερο στην Κοινή Ευρωπαϊκή Πολιτική Ασφαλείας και Αμύνης θα ευρισκόταν μετέωρη λόγω της αμερικανικής απουσίας από τον ζωτικό της χώρο.

Από την άλλη και σε καθαρά Ευρωπαϊκό πλαίσιο η Ελλάδα θα πρέπει να αξιοποιήσει την στρατηγική της θέση. Όχι όπως τώρα που αποδέχεται την αθρόα εισβολή λαθρομεταναστών, αρνούμενων των Ευρωπαίων να απορροφήσουν τους εισερχομένους ανθρωποόγκους.

Και τούτο επειδή η Ελλάς σαν μοιραία γεωγραφική θέση και σαν η πύλη της Ευρώπης απέναντι σε Ασία και Αφρική να υποδέχεται αναγκαστικά και να αφομοιώνει το ξένο στοιχείο, ώστε να προστατεύεται αμόλυντη η λοιπή ήπειρος.

Από γεωπολιτικής πλευράς στην Ευρώπη που θα στηριζόταν περισσότερο σε αυτόνομη στρατηγική, η Ελλάδα θα μπορούσε να αναβαθμίσει τη σημασία της ως κόμβος ενέργειας (LNG terminals, αγωγοί) και ασφάλειας. Αλλά όμως, θα έχανε κάθε διαπιστευτήριο στενής σχέσεως με τις ΗΠΑ για την ενίσχυση της διαπραγματευτικής της θέσεως απέναντι στην Τουρκία.

Σε ό,τι αφορά στην Οικονομία και Ενέργεια, η αποδυνάμωση του δεσμού ΗΠΑ–ΕΕ ίσως έφερνε πιο στενή οικονομική σχέση Ευρώπης–Κίνας ή Ευρώπης–Ρωσίας. Αυτό θα είχε τις αναλογούσες επιπτώσεις στην ενεργειακή ασφάλεια, ειδικά για χώρες όπως η Ελλάδα που εξαρτώνται από εισαγωγές.

Από την άλλη, μια περισσότερο «ευρωκεντρική» οικονομική πολιτική θα μπορούσε να ευνοήσει την Ελλάδα μέσα από ευρωπαϊκά επενδυτικά ταμεία και πολιτικές αλληλεγγύης. Και τούτο με την προϋπόθεση, ότι η Ευρώπη δεν θα μεταχειριζόταν την Ελλάδα σαν το μαύρο πρόβατο όπως τότε, δηλαδή εκείνης της περιόδου του Schauble.

Στον τομέα της Διπλωματίας η Ελλάς θα έχανε ένα σημαντικό διπλωματικό χαρτί: τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί την Ουάσινγκτον ως αντίβαρο σε περιπτώσεις όπου η ΕΕ είναι πιο «ουδέτερη» (π.χ. ελληνοτουρκικές διαφορές).

Υπεύθυνος Συντάξεως

Το Παιχνίδι Πόκερ μεταξύ ΗΠΑ, Κίνας και Ευρώπης

Του Plamen Tonchev

επικεφαλής του Τμήματος Ασιατικών Σπουδών στο Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (ΙΔΟΣ/ΙΙΕΡ) από το 1999.

Η ΕΕ βρίσκεται σε δύσκολη θέση μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας – όμως εξακολουθεί να έχει μπροστινά χαρτιά, και μάλιστα στη φετινή Σύνοδο Κορυφής Κίνας ΕΕ.

Η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula von der Leyen και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου António Costa θα βρεθούν στο Πεκίνο στις 24 Ιουλίου, για μια τεταμένη συνάντηση με τον Κινέζο Πρωθυπουργό Li Qiang – και, ελπίζουμε, με τον Πρόεδρο Xi Jinping, αν και αυτό παραμένει ασαφές. Ο πρώην ύπατος εκπρόσωπος της ΕΕ για τις εξωτερικές υποθέσεις, Josep Borrell, χαρακτήρισε με φήμη τις διαδικτυακές συνομιλίες Κίνας ΕΕ του Απριλίου 2022 «διάλογο κουφών», ενώ η επίσκεψη του τότε Προέδρου του Συμβουλίου Charles Michel και της von der Leyen στο Πεκίνο τον Δεκέμβριο 2023 δεν ήταν ιδιαίτερα παραγωγική. Έτσι, δεδομένου ότι πολλά από τα θέματα της ατζέντας των προηγούμενων κορυφών θα αιωρούνται ακόμη στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, θα είναι αυτή τη φορά διαφορετικά τα πράγματα;

Χαμηλές Προσδοκίες

Αυτή η σύνοδος θα είναι αναμφίβολα τεταμένη και μπορεί εύκολα να εξελιχθεί σε λογομαχία. Η ΕΕ έχει εδώ και καιρό εγείρει ζητήματα επίμονου εμπορικού ελλείμματος, εμποδίων στην πρόσβαση στην κινεζική αγορά, διακρίσεων κατά των ευρωπαϊκών εταιρειών και έλλειψης αμοιβαιότητας στις διμερείς σχέσεις. Στην περσινή σύνοδο των G 7 στον Καναδά, η von der Leyen εξαπέλυσε μια από τις σφοδρότερες έως σήμερα κριτικές της κατά της Κίνας, κατηγορώντας το Πεκίνο για περιορισμούς στις εξαγωγές και κρατικο-επιχορηγούμενη υπερπαραγωγή που στραγγίζει τον διεθνή ανταγωνισμό.

Και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταδίκασε τους περιορισμούς της Κίνας στις εξαγωγές σπάνιων γαιών ως «αδικαιολόγητους και εξαναγκαστικούς» και επέκρινε τη «σχεδόν μονοπωλιακή θέση» της Κίνας. Και ενώ οι αδειοδοτήσεις για ευρωπαϊκές εταιρείες έχουν χαλαρώσει κάπως, οι διαδικασίες παραμένουν ύποπτα αργές και επίπονες.

Τους τελευταίους έξι μήνες, το Πεκίνο έχει εφαρμόσει μια στρατηγική καρότου και μαστιγίου στην προσέγγισή του προς την ΕΕ – με περισσότερα μαστίγια παρά καρότα. Στο πλαίσιο μιας διπλωματικής εκστρατείας για να καλοπιάσει τους Ευρωπαίους, τον περασμένο Απρίλιο η Κίνα κατήγγησε κυρώσεις σε ορισμένα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενώ ταυτόχρονα εξαπέλυσε νέες απειλές, όπως την έναρξη νέων ερευνών για ευρωπαϊκά ποτά, γαλακτοκομικά προϊόντα και κρέας.

Επιπλέον, η Κίνα είναι οργισμένη με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις 19 Ιουνίου, έναν μήνα πριν από τη σύνοδο στο Πεκίνο, σχετικά με περιορισμούς που επιβλήθηκαν στους κινεζικούς κατασκευαστές ιατρικών συσκευών βάσει του Διεθνούς Μηχανισμού Προμήθειας (IPI) της Ένωσης. Το Πεκίνο δεν έχασε χρόνο και αντέδρασε άμεσα με αμοιβαία αντίμετρα, αποκλείοντας ευρωπαϊκές εταιρείες από μεγάλα συμβόλαια κινεζικής κυβέρνησης για ιατρικές συσκευές.

Η ένταξη δύο κινεζικών τραπεζών στη μαύρη λίστα βάσει του 18ου πακέτου κυρώσεων της ΕΕ κατά της Ρωσίας αποτελεί επίσης ένα μεγάλο ενοχλητικό σημείο για τους Κινέζους ηγέτες. Ενώ το Πεκίνο αρνείται έντονα τις κατηγορίες ότι στηρίζει ουσιαστικά τον στρατιωτικό μηχανισμό της Μόσχας, μια πρόσφατη ανακοίνωση τύπου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εξέθεσε ξεκάθαρα τα επιχειρήματα των αξιωματούχων της ΕΕ, με κάποια από αυτά να μην είναι καθόλου εύπεπτα για τους Κινέζους συνομιλητές: «οι σχέσεις ΕΕ Κίνας και οι τρέχουσες γεωπολιτικές

προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία».

Το Πεκίνο είναι απίθανο να σταματήσει να στηρίζει τη Ρωσία, στρατηγικό εταίρο της Κίνας. Στις αρχές Ιουλίου, ο Υπουργός Εξωτερικών Wang Yi αιφνιδίασε τους συνομιλητές του στις Βρυξέλλες, δηλώνοντας χωρίς περιστροφές ότι η Κίνα δεν επιθυμεί την ήττα της Ρωσίας στην Ουκρανία, μια σαφής απόκλιση από τη συνήθη ρητορική του Πεκίνου περί μη ανάμιξης στη σύρραξη. Αξιοσημείωτο είναι ότι πρόκειται για τον ίδιο Κινέζο αξιωματούχο που είχε απευθύνει κλάδο ελαίας στους Ευρωπαίους στη Διάσκεψη Ασφαλείας του Μονάχου τον Φεβρουάριο, σε έντονη αντίθεση με την εμπρηστική ομιλία του Αντιπροέδρου των ΗΠΑ J. D. Vance. Όμως, η προσπάθεια γοητείας του Πεκίνου αποδείχθηκε σύντομη και επιφανειακή, και οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι είναι πλέον πεπεισμένοι ότι η Κίνα δεν ενδιαφέρεται πραγματικά για αποκατάσταση των σχέσεων.

Αν ο Xi απουσιάσει από τη σύνοδο, η οποία σηματοδοτεί την 50ή επέτειο από τη σύναψη διπλωματικών σχέσεων Κίνας ΕΕ, αυτό από μόνο του θα είναι ένα σημαντικό μήνυμα. Δεν αναμένονται σημαντικά αποτελέσματα από τις συνομιλίες, και ορισμένοι αναλυτές τις έχουν χαρακτηρίσει «μη σύνοδο». Το πιθανότερο είναι ότι η συνάντηση θα καταλήξει σε μια γενικόλογη δήλωση για κοινή δράση κατά της κλιματικής αλλαγής. Αν, ωστόσο, υπάρξει αιφνιδιαστικό άνοιγμα και «λευκός καπνός» από τη σύνοδο του Πεκίνου, αυτό μπορεί να πάρει τη μορφή μιας κινεζικής παραγγελίας προς την ευρωπαϊκή αεροναυπηγική εταιρεία-κολοσσό Airbus, δίνοντας προτεραιότητα έναντι της Boeing. Από την άλλη, κάτι τέτοιο θα προκαλούσε οργισμένη αντίδραση από την Ουάσινγκτον, ιδίως ενόψει μιας πιθανής συνάντησης του Xi με τον Πρόεδρο των ΗΠΑ Donald Trump αργότερα φέτος.

Ένα Παιχνίδι Πόκερ Τριών Πλευρών

Οι παράλληλες διαπραγματεύσεις μεταξύ ΗΠΑ, Κίνας και ΕΕ μοιάζουν πολύ με ένα παιχνίδι πόκερ, με τις συνθήκες απόπειρες εξαπάτησης και κρυφοκοιτάγματος στα χαρτιά των αντιπάλων. Για παράδειγμα, οι περιορισμοί της Κίνας στις εξαγωγές σπάνιων γαιών και μαγνητών στοχεύουν κυρίως τις Ηνωμένες Πολιτείες, όμως και οι ευρωπαϊκές εταιρείες επηρεάζονται σοβαρά. Άλλο ένα στοιχείο της τριγωνικής αυτής σχέσης είναι η προσπάθεια της von der Leyen να ευθυγραμμιστεί με την Ουάσινγκτον, σκλήρυνση που έχει καταστήσει σαφή τη στάση της προς το Πεκίνο.

Ως έναν βαθμό, μια εμπορική συμφωνία μεταξύ Ουάσινγκτον και Βρυξελλών μέχρι την 1η Αυγούστου ενδέχεται να επηρεάσει μια ενδεχόμενη συμφωνία μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας μέχρι τις 12 Αυγούστου – εφόσον δεν δοθεί νέα αναβολή στις προθεσμίες. Για παράδειγμα, αν Ουάσινγκτον και Βρυξέλλες καταλήξουν σε μια συμφωνία παρόμοια με αυτή Ηνωμένου Βασιλείου ΗΠΑ, με δασμούς γενικά γύρω στο 10%, άλλοι εμπορικοί εταίροι θα τεθούν σε μειονεκτική θέση, και οι Κινέζοι αξιωματούχοι έχουν ήδη διαμνηστεί ότι το Πεκίνο θα προβεί σε αντίποινα.

Ο Trump έχει στείλει επιστολή στη von der Leyen, απειλώντας με επιβολή δασμών 30% στις εξαγωγές της ΕΕ προς τις ΗΠΑ. Η κίνηση αιφνιδίασε τις Βρυξέλλες, καθώς οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι ελπίζουν ότι η ΕΕ θα μπορέσει να πετύχει μια συμφωνία αντίστοιχη με εκείνη μεταξύ Ουάσινγκτον και Λονδίνου. Αν και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταρτίζει πακέτο αντιμέτρων για την περίπτωση αποτυχίας των διαπραγματεύσεων ΕΕ ΗΠΑ, αυτό δεν είναι η προτιμώμενη πορεία για τις Βρυξέλλες.

Ως αρμόδια για την κοινή εμπορική πολιτική της ΕΕ, η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να παραμείνει σταθερή, αφού η εντολή της είναι η υπεράσπιση των συμφερόντων ολόκληρης της Ένωσης. Ήδη έχει θέσει σε εφαρμογή ένα αυξανόμενο νομικό οπλοστάσιο έναντι της Κίνας. Όσον αφορά τις ΗΠΑ, ένας πρώτος γύρος αντιποίνων με δασμούς που στοχεύουν σε εξαγωγές αξίας 21 δισ. ευρώ έχει εγκριθεί, αλλά ανασταλεί μέχρι τις 6 Αυγούστου για να δοθεί χρόνος στις συνομιλίες με την Ουάσινγκτον. Επιπλέον, σύμφωνα με πληροφορίες, η Επιτροπή έχει προτείνει δεύτερο πακέτο, το οποίο καλύπτει αμερικανικά αεροσκάφη, αυτοκίνητα, μηχανήματα και αγροτικά προϊόντα αξίας 72 δισ. ευρώ, αν και εκκρεμεί η έγκριση και προς το παρόν μοιάζει περισσότερο με διαπραγματευτικό όπλο.

Αν και στις 6 Αυγούστου οι Βρυξέλλες ενδέχεται να χρειαστεί να απαντήσουν με το πρώτο κύμα αντιποίνων μέσω δασμών, πιθανότατα θα το σκεφτούν διπλά πριν προχωρήσουν στο δεύτερο πακέτο. Και προς το παρόν παραμένει ασαφές αν θα υπάρξει επαρκής πολιτική βούληση στην Ευρώπη για την ενεργοποίηση του λεγόμενου Μηχανισμού Αντιεξανγκασμού (ACI), ευρέως γνωστού ως «μπαζούκα» των Βρυξελλών. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος για τον οποίο η ίδια η von der Leyen έχει επανειλημμένα δηλώσει ότι η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να επιδιώκει μια διαπραγματευτική επίλυση της διαφοράς με την Ουάσινγκτον.

Πέραν του ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της ΕΕ, και η γεωπολιτική είναι ένας σημαντικός παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη. Είναι σαφές ότι η Ευρώπη δεν διαθέτει τη δυνατότητα να διασφαλίσει την ίδια της την ασφάλεια εκτός της αμερικανικής πυρηνικής ομπρέλας και χωρίς την αμερικανική πολεμική υποδομή. Εξ ου και η πρόσφατη, αν και εύθραυστη, συμφωνία για την αύξηση των ευρωπαϊκών αμυντικών δαπανών στο 5% του ΑΕΠ με την πάροδο του χρόνου, περιλαμβανομένων αγορών όπλων για την Ουκρανία.

Ανάλογα, αρκετά κράτη-μέλη της ΕΕ θα προτιμούσαν να αποφύγουν μια αντιπαράθεση με το Πεκίνο. Μια πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Δεξαμενών Σκέψης για την Κίνα (ETNC) με τίτλο «Αναζητώντας Στρατηγική Αυτονομία; Η Ευρώπη παλεύει με την αντιπαλότητα ΗΠΑ Κίνας» υπογράμμισε ότι «οι εθνικές προσεγγίσεις στην οικονομική ασφάλεια παραμένουν ασυνεπείς, με ορισμένες χώρες να επιδεικνύουν σκεπτικισμό ή περιορισμένη εμπλοκή».

Οι Κανόνες του Παιχνιδιού

Η ΕΕ βρίσκεται σε εξαιρετικά δύσκολη θέση μεταξύ Ηνωμένων Πολιτειών και Κίνας – αυτό δεν μπορεί να κρυφτεί. Είναι μεταξύ σφύρας και άκμονος, και κατέχει τη λιγότερο ευνοϊκή θέση στο τρίγωνο. Αυτή τη στιγμή, η Ευρώπη μπορεί να μην έχει τα κατάλληλα χαρτιά, όπως θα έλεγε ο Trump, και πιθανότατα ο Χί έχει την ίδια άποψη. Εξ ου και η επιθετική στάση του Προέδρου των ΗΠΑ απέναντι στους Ευρωπαίους και η περιφρόνηση του Πεκίνου προς την ΕΕ, που θα φανεί καθαρά στη σύνοδο της 24ης Ιουλίου. Ωστόσο, ως τεράστια αγορά και βασικός εμπορικός εταίρος τόσο των ΗΠΑ όσο και της Κίνας, η ΕΕ διαθέτει τα χαρτιά της – αρκεί να τα παίξει έξυπνα, κάτι που απαιτεί μια ξεκάθαρη στρατηγική.

Η Στρατηγική Προοπτική του 2019 προσδιόριζε την Κίνα ταυτόχρονα ως «εταίρο, ανταγωνιστή και στρατηγικό αντίπαλο». Υπάρχουν ευρωπαϊκές φωνές που επιμένουν ότι έξι χρόνια αργότερα αυτός ο τριπλός ορισμός χρειάζεται ανανέωση και εμπλουτισμό με μια τέταρτη διάσταση: την Κίνα ως «απειλή για την ασφάλεια», έστω και έμμεσα. Αυτό αποδεικνύεται επαρκώς από την προσέγγιση Μόσχας και Πεκίνου και τη σταυροφορία τους κατά της δυτικής φιλελεύθερης τάξης πραγμάτων.

Τα πράγματα είναι εξίσου περίπλοκα όσον αφορά τον διατλαντικό δεσμό, που διαλύθηκε βάνουσα από τον Trump. Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ, όπως και οι προκάτοχοί του, έχει δίκιο όταν

ζητά αύξηση των αμυντικών δαπανών στην Ευρώπη, κάτι που ήδη συμβαίνει, έστω και απρόθυμα, από πλευράς των μελών του NATO. Όμως, η πεποίθηση του Trump ότι η ΕΕ δημιουργήθηκε για να «ξεγελάσει» τις ΗΠΑ αφήνει ελάχιστα περιθώρια για διαπραγματεύσεις επί μιας καλά δομημένης και αμοιβαία αποδεκτής ατζέντας. Προσθέστε σε αυτό και την εμμονή του να βλέπει τη διεθνή πολιτική ως παιχνίδι πόκερ, όπου ο απρόβλεπτος χαρακτήρας, το μπλόφαρισμα και οι απειλές είναι το κλειδί.

Μπορεί η Ευρώπη να αλλάξει τους κανόνες του παιχνιδιού, όπως έχουν διαμορφωθεί σήμερα; Πιθανότατα όχι. Συνεπώς, θα χρειαστεί να καταφύγει στις τακτικές και στρατηγικές που χρησιμοποιούν οι άλλοι παίκτες. Στην πορεία αυτή, η ΕΕ μπορεί στην πραγματικότητα να αντλήσει κάποια διδάγματα από την Κίνα.

Όταν ξέσπασε ο εμπορικός πόλεμος πριν από λίγους μήνες, το Πεκίνο έμεινε αμετακίνητο και στρίμωξε την Ουάσινγκτον, παρά τις μεγαλόστομες δηλώσεις του Trump στην αρχή της δεύτερης θητείας του. Μετά τη φέστα «Ημέρα Απελευθέρωσης» του Trump στις 2 Απριλίου, οι δασμοί Κίνας και ΗΠΑ εκτοξεύθηκαν στο 125% και 145% αντίστοιχα. Ακολούθησε πανικός στη Wall Street, οι εξαγωγές σπάνιων γαιών της Κίνας προς τις ΗΠΑ σχεδόν μηδενίστηκαν και στα τέλη Ιουνίου οι δύο πλευρές κατέληξαν σε προσωρινή συμφωνία: το Πεκίνο να επιταχύνει τις εξαγωγές κρίσιμων ορυκτών στις ΗΠΑ και η Ουάσινγκτον να άρει τους πρόσφατους περιορισμούς στις εξαγωγές προς την Κίνα.

Όσον αφορά την εμπορική διαμάχη Ευρώπης ΗΠΑ, η 1η Αυγούστου ίσως να μην είναι το τέλος της διαδρομής. Ο Υπουργός Εμπορίου των ΗΠΑ Howard Lutnick δήλωσε σε πρόσφατη συνέντευξή του ότι η 1η Αυγούστου είναι μια «αμετάκλητη προθεσμία» και ότι τα νέα τιμολόγια θα τεθούν σε ισχύ εκείνη την ημέρα, όμως υπαινίχθηκε επίσης ότι οι διαπραγματεύσεις μπορεί να συνεχιστούν, επομένως ενδέχεται να υπάρξουν και άλλοι γύροι συνομιλιών στη συνέχεια.

Η σταδιακή απεξάρτηση από τις ΗΠΑ και την Κίνα, στο πλαίσιο της λεγόμενης «στρατηγικής αυτονομίας», είναι ένας ακόμη πιθανός δρόμος διεξόδου από το ευρωπαϊκό αδιέξοδο. Η ΕΕ αναζητά ενεργά νέους εμπορικούς εταίρους και πηγές κρίσιμων πρώτων υλών, με τη von der Leyen να φιλοξενεί πρόσφατα τον Πρόεδρο της Ινδονησίας στις Βρυξέλλες για συνομιλίες σχετικά με μια διμερή συμφωνία ελεύθερου εμπορίου (FTA). Στις 23 Ιουλίου, μια μέρα πριν από τη σύνοδο κορυφής του Πεκίνου, τόσο η von der Leyen όσο και ο Costa θα συμμετάσχουν σε μια συνάντηση με την Ιαπωνία, σημαντικό οικονομικό και πολιτικό εταίρο της ΕΕ.

Διαπραγματεύσεις για μια συμφωνία ΕΕ Ινδίας βρίσκονται επίσης σε εξέλιξη και τον περασμένο Φεβρουάριο το σύνολο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επισκέφθηκε το Νέο Δελχί. Στο μεταξύ, οι Βρυξέλλες έχουν ήδη υπογράψει συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου με τη Σιγκαπούρη, το Βιετνάμ και μια συμφωνία εταιρικής σχέσης με τις τέσσερις χώρες του Mercosur. Αυτό δεν διαφέρει πολύ από την επιδίωξη της Κίνας να ενσωματώσει τον Παγκόσμιο Νότο, παρόλο που ο αναπτυσσόμενος κόσμος δεν διαθέτει την αγοραστική δύναμη και τη δυναμικότητα απορρόφησης των ΗΠΑ και της ΕΕ.

Αλλά ακόμη και το άνοιγμα προς άλλες περιοχές του κόσμου ίσως να μην αρκεί. Η μεγαλύτερη πρόκληση για την ΕΕ θα είναι να βάλει τάξη στα του οίκου της. Το να υπάρχουν 26 διαφορετικές πολιτικές για κάθε ζήτημα στο μπλοκ των 27 μελών αποτελεί εγγενή ευρωπαϊκή αδυναμία που πρέπει να αντιμετωπιστεί επείγοντως. Το να μιλά κανείς με μία φωνή και να μην διστάζει να παίξει τα δυνατά του χαρτιά είναι επιτακτικό, αν η ΕΕ θέλει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη στο περίπλοκο παιχνίδι πόκερ του τριγώνου Κίνα Ευρώπη ΗΠΑ.

thediomat.com

Η Τεχνητή Νοημοσύνη στο Πεδίο Επιχειρήσεων το 2025

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννη Μπαλτζώη
Προέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Οι πόλεμοι τόσο στην Ουκρανία, αλλά και στην Μέση Ανατολή έχουν αλλάξει τα δεδομένα των επιχειρήσεων και για αυτό τα Επιτελεία και οι στρατιωτικές σχολές θα πρέπει να μελετήσουν τα νέα δεδομένα, τα “lessons learned”, κάθε καινοτομία, νέα όπλα και πυρομαχικά και να τα ενσωματώσουν στις μεθόδους εκπαίδευσης και στα σχέδια επιχειρήσεων. Μία μελέτη των IDF (Israel Defence Forces), που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «The Jerusalem Post»^{***}, για τον πόλεμο με το Ιράν, μας παρέχει εκπληκτικά στοιχεία και πληροφορίες για τον τρόπο δράσης και την αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων, με πρωτεύοντα ρόλο ένα νέο στοιχείο, την τεχνητή νοημοσύνη (AI). Ο πόλεμος Ισραήλ-Ιράν τον Ιούνιο του 2025 σηματοδότησε ένα ιστορικό ορόσημο στον σύγχρονο πόλεμο - την πρώτη μεγάλης κλίμακας στρατιωτική σύγκρουση στην οποία η τεχνητή νοημοσύνη (AI) όχι μόνο ενσωματώθηκε, αλλά ήταν απαραίτητη για τις επιχειρήσεις στο πεδίο της μάχης. Σε αυτές τις επιχειρήσεις, η σύγκλιση των αυτόνομων τεχνολογιών αιχμής και του στρατηγικού στρατιωτικού δόγματος αποκάλυψε την επιχειρησιακή ωριμότητα των συστημάτων AI σε όλες τις πληροφορίες, τη στόχευση και την εκτέλεση χτυπημάτων.

Οι συντονισμένες ισραηλινο-αμερικανικές επιθέσεις στην πυρηνική υποδομή του Ιράν δεν ήταν απλώς συμβατικές αεροπορικές επιδρομές. Ήταν το αποτέλεσμα ενός σχολαστικά ενορχηστρωμένου σχεδίου ψηφιακού πολέμου που αξιοποίησε την τεχνητή νοημοσύνη για να επιτρέψει πρωτοφανή ρυθμό, εμβέλεια και ακρίβεια. Αυτή η εκστρατεία επαναπροσδιόρισε το ρόλο της τεχνολογίας στη σύγχρονη μάχη, μετατρέποντας τη θεωρητική ικανότητα σε απτή κυριαρχία στο πεδίο της μάχης.

Αποστολές μεγάλης εμβέλειας και ο ρόλος της τεχνητής νοημοσύνης αιχμής

Καθώς τα μαχητικά αεροσκάφη διεισδύουν στον εχθρικό εναέριο χώρο, η επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο με τα κέντρα διοίκησης γίνεται όλο και πιο περιορισμένη και αμφισβητούμενη. Σε μεγάλες αποστάσεις, τα παραδοσιακά πλαίσια διοίκησης και ελέγχου αγωνίζονται να συμβαδίσουν. Το Ιράν, σχεδίασε ένα διασκορπισμένο πεδίο μάχης, με κρίσιμα επιχειρησιακά στοιχεία καταναμεμένα όμως σε χιλιάδες χιλιόμετρα - από υπόγειες εγκαταστάσεις εμπλουτισμού στο Νατάνζ, μέχρι κόμβους αεράμυνας κοντά στη Μπουσέχρ και κινητές πλατφόρμες εκτόξευσης, διάσπαρτες σε αγροτικό έδαφος. Είχε στόχο να επεκταθεί η ικανότητα στόχευσης και προσβολής του Ισραήλ, να επιβληθούν καθυστερήσεις, ώστε να υποβαθμίσουν την επιχειρησιακή του αποτελεσματικότητα.

Παρά τη γεωγραφική κλίμακα, η ισραηλινή Πολεμική Αεροπορία κατάφερε να εξουδετερώσει χιλιάδες στόχους υψηλής αξίας μέσα σε μόλις 12 ημέρες. Αυτό το επίτευγμα αποτελεσματικότητας κατέστη δυνατό από τη μαζική ανάπτυξη συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης που βασίζονται σε συστήματα ικανά να λειτουργούν ημι-ανεξάρτητα στους ιρανικούς ουρανούς. Αυτά τα συστήματα συγχώνευσαν δεδομένα από πολλαπλούς αισθητήρες, πλατφόρμες αναγνώρισης, δορυφόρους και τροφοδοσίες πληροφοριών στον κυβερνοχώρο, παρέχοντας έτσι πληροφορίες υψηλής ανάλυσης και επίγνωση της κατάστασης σε πραγματικό χρόνο, χωρίς να απαιτείται συνεχής ανθρώπινη παρέμβαση.

Οι κρίσιμες πρώτες 48 ώρες.

Οι πρώτες 48 ώρες της σύγκρουσης αποδείχθηκαν οι πλέον καθοριστικές και αποτέλεσαν το στρατηγικό και επιχειρησιακό θεμέλιο για το υπόλοιπο της εκστρατείας των 12 ημερών. Τι επέτρεψε αυτή την ταχεία και συντριπτική επιτυχία; Η απάντηση βρίσκεται σε ένα νέο δόγμα μάχης, προσαρμοσμένο σε μια χώρα με το μέγεθος του Ιράν των 1,65 εκατομμυρίων τετραγωνικών ΚΜ, σε αντίθεση με τις επιχειρήσεις στη Γάζα, των μόλις 365 τετραγωνικών ΚΜ. Αυτό το νέο πρότυπο συνδύαζε αποφασιστικό πολεμικό σχεδιασμό με μοναδικά τεχνολογικά πλαίσια, μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους από καθαρό ανθρώπινο δυναμικό σε επιταχυνόμενη αποτελεσματικότητα από μηχανές.

Οι ισραηλινές δυνάμεις ξεκίνησαν τις επιχειρήσεις, με μια στρατηγική χτυπήματος υψηλού ρυθμού, πολλαπλών τομέων. Δεκάδες πλατφόρμες μεγάλου βεληνεκού, επανδρωμένες και μη επανδρωμένες, διείσδυσαν στον ιρανικό εναέριο χώρο σε σχεδόν ταυτόχρονα κύματα. Τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης επεξεργάζονταν τα εισερχόμενα δεδομένα νοημοσύνης, επιτήρησης και αναγνώρισης (ISR) σε πραγματικό χρόνο, ανιχνεύοντας και ιεραρχώντας στόχους μέσω αναγνώρισης προτύπων και πρόβλεψης συμπεριφοράς. Η δύναμη πυρός ακριβείας κατευθύνθηκε σε επιχειρησιακά σημεία συμφόρησης, καταφύγια διοίκησης και στρατηγικά σημεία εκτόξευσης, δημιουργώντας συστημική διαταραχή σε ολόκληρη την ιρανική στρατιωτική υποδομή.

Η ταχύτητα αποτέλεσε μια κρίσιμη λειτουργική μεταβλητή. Περιορίσε την ικανότητα του Ιράν να ανακτήσει, να αναπροσανατολίσει ή να προστατεύσει τις υπόλοιπες δυνατότητές του. Όμως η ακρίβεια και η ικανότητα του Ισραήλ να χτυπήσει μόνο στόχους υψηλής αξίας, ήταν σημαντικός παράγων επιτυχίας. Η ακρίβεια προήλθε από την επιτυχή ενσωμάτωση αισθητήρων ενισχυμένων με AI και

πλατφορμών πυρών, επιτρέποντας ταχύτατη εκτέλεση πυρών με απόλυτη επιτυχία.

Αυτά τα συστήματα δεν περιορίζονταν μόνο στη στόχευση. Υποστήριξαν την αξιολόγηση ζημιών μάχης, την εκ νέου ιεράρχηση των στόχων, την αυτόνομη αποφυγή απειλών και τη δυναμική επανατοποθέτηση των αερομεταφερόμενων μέσων. Αυτός ο γνωστικός βρόχος, που βελτιώνεται συνεχώς από μοντέλα AI εκπαιδευμένα σε τεράστια σύνολα δεδομένων εν καιρώ πολέμου - επέτρεψε την προσαρμοστική κυριαρχία στο πεδίο της μάχης σε ένα εξαιρετικά ρευστό περιβάλλον υψηλής απειλής. Χωρίς αυτή την υποδομή, το Ισραήλ πιθανότατα δεν θα είχε επιτύχει περισσότερο από το 5-10% της λίστας στόχων του, ή θα είχε αναγκαστεί σε έναν παρατεταμένο πόλεμο φθοράς. Ακόμη χειρότερα, οι κινητές δυνάμεις του Ιράν και οι μονάδες αντιπλοίων θα είχαν χρόνο να ανασυνταχθούν και να αντεπιτεθούν - με αποτέλεσμα σημαντικά μεγαλύτερη ζημιά στο ισραηλινό εσωτερικό μέτωπο και παρατεταμένη περιφερειακή αστάθεια.

Η τεχνητή νοημοσύνη είναι πολλαπλασιαστής ισχύος και όχι υποκατάστατο της διοίκησης

Η επιτυχία αυτής της εκστρατείας που βασίζεται στην τεχνητή νοημοσύνη δεν υποδηλώνει την απομάκρυνση της ανθρώπινης κρίσης από τον πόλεμο. Αντίθετα, το Ισραήλ και οι σύμμαχοί του διατήρησαν ένα αυστηρό δόγμα λήψης αποφάσεων «άνθρωπος στο βρόχο», ειδικά όταν επρόκειτο για θανατηφόρα βία. Η τεχνητή νοημοσύνη χρησίμευσε ως πολλαπλασιαστής ισχύος, επιταχύνοντας το ρυθμό λήψης αποφάσεων και βελτιστοποιώντας την αποτελεσματικότητα των χτυπημάτων. Αλλά όλες οι τελικές άδειες πυρός απαιτούσαν ανθρώπινη επικύρωση. Οι στρατιωτικοί διοικητές είχαν την εξουσία και την υποχρέωση, να επαληθεύουν κρίσιμες αποφάσεις, ιδιαίτερα εκείνες με νομικές, πολιτικές ή ανθρωπιστικές επιπτώσεις. Αυτή η πολιτική αντικατοπτρίζει μια θεμελιώδη διάκριση μεταξύ της δημοκρατικής στρατιωτικής ηθικής και εκείνων των αυταρχικών καθεστώτων.

Τον Μάιο του 2025, Ουκρανοί αξιωματούχοι αποκάλυψαν τα απομεινάρια ενός πλήρως αυτόνομου ιρανικού drone, εξοπλισμένου με αλγόριθμους στόχευσης που βασίζονται σε AI και δεν απαιτούσαν ανθρώπινη παρέμβαση (αποκαλούμενα περιπλανώμενα πυρομαχικά). Αυτό το σύστημα ήταν ικανό να επιλέγει και να εμπλέκει στόχους με βάση αποκλειστικά δεδομένα συμπεριφοράς και προ-προγραμματισμένες παραμέτρους αποστολής. Έτσι, χρήση πλήρως αυτόνομων θανατηφόρων συστημάτων χωρίς ανθρώπινη επίβλεψη, παραβιάζει ευρέως αποδεκτά δεοντολογικά πλαίσια, συμπεριλαμβανομένων των αρχών AI του NATO και των κατευθυντήριων γραμμών AI του ΟΟΣΑ. Εισάγει επίσης κινδύνους ακούσιας κλιμάκωσης, σφαλμάτων στόχευσης και απώλειας ελέγχου σε ζώνες συγκρούσεων - ιδιαίτερα σε αστικές ή πυκνοκατοικημένες περιοχές.

Οι επιχειρήσεις του Ιουνίου 2025

Οι αεροπορικές επιχειρήσεις του Ιουνίου 2025 δεν ήταν ένα πεδίο δοκιμών. Ήταν μια επιχειρησιακή ανάπτυξη σε πλήρη κλίμακα, μια πραγματική επίδειξη του τι συμβαίνει όταν ο πόλεμος με δυνατότητα AI φτάνει στην ωριμότητα. Το πεδίο μάχης του 2025 ήταν ταχύτερο, εξυπνότερο, πιο αυτόνομο και πολύ λιγότερο εξαρτημένο από την κεντρική υποδομή διοίκησης. Το Ισραήλ και οι Ηνωμένες Πολιτείες καθιέρωσαν ένα νέο πρότυπο για τη στρατιωτική αποτελεσματικότητα του 21ου αιώνα - συνδυάζοντας AI αιχμής, συντονισμό ομάδας, κυβερνοφυσική ολοκλήρωση και αυτοματοποιημένο C4ISR (διοίκηση, έλεγχος, επικοινωνίες, υπολογιστές, πληροφορίες, επιτήρηση, αναγνώριση). Αυτό το μοντέλο επέτρεψε τη συντονισμένη δράση σε αέρα, ξηρά, θάλασσα και κυβερνοχώρο - σε ταχύτητες αδύνατες υπό τις παραδοσιακές δομές διοίκησης. Ενώ οι μηχανικές, νομικές και ηθικές προκλήσεις παραμένουν, ιδιαίτερα γύρω από την εξηγησιμότητα, τη λογοδοσία και την επικύρωση του συστήματος, η επανάσταση της τεχνητής νοημοσύνης στον πόλεμο δεν είναι πλέον θεωρητική. Έχει αρχίσει.

Στρατηγικές και τεχνολογικές επιπτώσεις

Η επιτυχία της τεχνητής νοημοσύνης στις πολεμικές επιχειρήσεις έχει στρατηγικές επιπτώσεις που εκτείνονται πολύ πέρα από την άμεση σύγκρουση. Η τεχνητή νοημοσύνη δεν είναι πλέον απλώς ένα εργαλείο, αλλά μια στρατηγική ικανότητα στο ίδιο επίπεδο με την αεροπορική δύναμη ή την πυρηνική αποτροπή. Σε αυτό το νέο παράδειγμα, η κυριαρχία των δεδομένων αναδύεται ως κρίσιμη απαίτηση, ανταγωνιζόμενη τη σημασία της υπεροχής όλων των τομέων. Η πιο αποτελεσματική και δεοντολογικά ορθή προσέγγιση δεν έγκειται στην πλήρη αυτονομία, αλλά στην ομαδοποίηση ανθρώπου-τεχνητής νοημοσύνης, η οποία επιτρέπει την ταχεία λήψη αποφάσεων, διατηρώντας παράλληλα την ανθρώπινη κρίση και λογοδοσία.

Η σύγκρουση Ισραήλ-Ιράν το 2025 ήταν ένα σημείο καμπής όχι μόνο για την περιφερειακή ασφάλεια, αλλά και για το παγκόσμιο στρατιωτικό τοπίο. Η τεχνητή νοημοσύνη αποτελεί πλέον βασικό πυλώνα του σύγχρονου πολέμου, όχι μόνο ως υποστηρικτική λειτουργία, αλλά ως μηχανή λήψης αποφάσεων, αναλυτής πληροφοριών και συντονιστής πεδίου μάχης. Τα γεγονότα του Ιουνίου 2025 έδειξαν ότι η τεχνητή νοημοσύνη, όταν συνδυάζεται με επιχειρησιακή πειθαρχία και ανθρώπινη εποπτεία, μπορεί να προσφέρει απaráμιλλη ακρίβεια, ταχύτητα και στρατηγικό βάθος. Το πεδίο της μάχης έχει αλλάξει, όχι σήμερα, αλλά χθες. Τα έθνη που προσαρμόζονται θα επικρατήσουν. Εκείνοι που διστάζουν μπορεί να βρεθούν ξεπερασμένοι - όχι από εχθρικά στρατεύματα, αλλά από εχθρικούς αλγόριθμους.

* Ο Ιωάννης Μπαλτζώης είναι Αντγος (ε.α.), πρώην ΑΚΑΜ Τελ Αβίβ, με μεταπτυχιακό (M.Sc.) από το ΕΚΠΑ, πρόεδρος του ΕΛΙΣΜΕ.

**Με πληροφορίες από την εφημερίδα The Jerusalem Post.

Πώς σχεδιάζει μια χώρα ψυχολογικές επιχειρήσεις (PSYOPS); Το παράδειγμα της Τουρκίας.

Της Μαριτίνας Βεζυρτζή*

Οι Ψυχολογικές Επιχειρήσεις (Psychological Operations) είναι μια εκστρατεία μηνυμάτων και αφηγημάτων που δημιουργούνται με σκοπό να επηρεάσουν την γνωστική διάσταση (Cognitive Dimension) συγκεκριμένων ομάδων-στόχων (Target Audience).

Με άλλα λόγια, είναι η προγραμματισμένη χρήση προπαγάνδας, παραπληροφόρησης, απειλών ή άλλων μη στρατιωτικών τεχνικών και μέσων σε περιόδους πολέμου, κρίσης ή γεωπολιτικών αναταραχών, προκειμένου να παραπλανηθεί, εκφοβιστεί ή αποθαρρυνθεί ο «εχθρός» ή το Target Audience.

Συγκεκριμένα, το κομμάτι του «Series Development» αποτελεί μια συνδυαστική, δημιουργική και στρατηγική προσπάθεια για την δημιουργία μιας σειράς ψυχολογικών ενεργειών, με σκοπό την μεταβολή συμπεριφοράς του Target-Audience.

Αυτή η διαδικασία βασίζεται στον σχεδιασμό και την ανάλυση του Target Audience, δηλαδή το Target Audience Analysis, σε συνεργασία με τον σχεδιασμό επικοινωνιακών στρατηγικών που διασφαλίζουν συνοχή μεταξύ μηνυμάτων, θεμάτων, μέσων και στόχων.

Ποιες είναι οι Βασικές Μέθοδοι Σχεδιασμού;

1. Η δημιουργία ενός ισχυρού και πειστικού βασικού μηνύματος, προσαρμοσμένου στη γλώσσα, στις αξίες και στα ενδιαφέροντα του Target Audience. Το μήνυμα θα πρέπει να υποστηρίζεται από επιχειρήματα που είναι κατανοητά για αυτό το κοινό.

2. Τα σύμβολα (εικόνες, φράσεις, ιστορικές ή πολιτισμικές αναφορές) θα πρέπει να επιλέγονται με βάση τις πολιτισμικές πεποιθήσεις, την ιστορία και τη συναισθηματική ταύτιση του Target Audience. Ο στόχος είναι να ενισχύσουν τη συναισθηματική απήχηση και την αποδοχή του μηνύματος.

3. Το μήνυμα θα πρέπει να αναπτυχθεί σε φάσεις και να παραδοθεί μέσω διαφορετικών μέσων, π.χ.:

- Μια αρχική προσέλευση με φυλλάδια, αφίσες, σύντομα βίντεο
- Ενίσχυση με ραδιοφωνικές εκπομπές, social media
- Εμβάθυνση με προσωπικές επαφές, δημόσιες ομιλίες, face-to-face καμπάνιες

4. Τέλος, για να ενισχυθεί η αξιοπιστία και η διείσδυση, θα πρέπει να χρησιμοποιείται μια ποικιλία μέσων επικοινωνίας (παραδοσιακά, ψηφιακά, προφορικά). Το μήνυμα θα πρέπει να επαναλαμβάνεται συχνά και στρατηγικά, ενώ προηγείται δοκιμή (pretesting) ώστε να διασφαλιστεί η πολιτισμική του συμβατότητα και αποτελεσματικότητα.

Μια ζωντανή εφαρμογή των παραπάνω, υπάρχει σε μια πολύ διάσημη σελίδα στο instagram, ονόματι @lolita, με περίπου 9 εκ. Ακόλουθους. Η συγκεκριμένη σελίδα πριν 11 ώρες, δημοσίευσε την παρακάτω εικόνα, του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, με την εξής λεζάντα:

«ό,τι έχουμε δει στον κόσμο είναι έργο των γυναικών»

Τι κάνει δηλαδή;

Συνδυάζει ένα ισχυρό σύμβολο, με ένα θετικό γυναικείο μήνυμα. Προσπαθεί να προσελκύσει τα “προοδευτικά μυαλά” της δύσης, αλλά και τον γυναικείο πληθυσμό που ταυτίζεται με αυτές τις αξίες, αποδίδοντας έτσι μια θετική προοπτική προς το Τουρκικό έθνος, χρησιμοποιώντας διαφορά μέσα, όπως η εικόνα, η λεζάντα και μια δυνατή φράση.

Μέσω της χρήσης των social, η Τουρκία ενισχύει την ελκυστικότητα του τουρκικού αφηγήματος διεθνώς, ιδίως στο δυτικό κοινό και έτσι ενσωματώνει την προπαγάνδα χωρίς να φαίνεται ότι είναι προπαγάνδα, αλλά μια προοδευτική δήλωση του Κεμάλ Ατατούρκ που κέρδισε περίπου 45 χιλιάδες likes στο Instagram.

Το πιο σημαντικό είναι, ότι βασίζεται στην απουσία ιστορικής εκπαίδευσης, κυρίως του δυτικού κόσμου, για να προωθήσει την προπαγάνδα του Τουρκικού κράτους, χωρίς να υπάρξει καμία αντίδραση.

Πλέον και ο Κεμάλ Ατατούρκ έχει το δικό του Instagram προφίλ, με 95,5 χιλιάδες ακόλουθους. Κανέναν, όμως, δεν έχει κάνει ούτε μια αναφορά για να πείσει το συγκεκριμένο προφίλ, γιατί είναι καμουφλαρισμένο ως inspirational content. Ακόμα και αν υπάρχει κάποια υποψία, δύσκολα εκφράζεται. Δηλαδή, αυτό το προφίλ, κανονικοποιεί την εικόνα του Κεμάλ και καλλιεργεί αποδοχή μέσα από την καθημερινή τριβή και επαφή του Target Audience.

Αυτή η στρατηγική της Τουρκίας λειτουργεί γιατί:

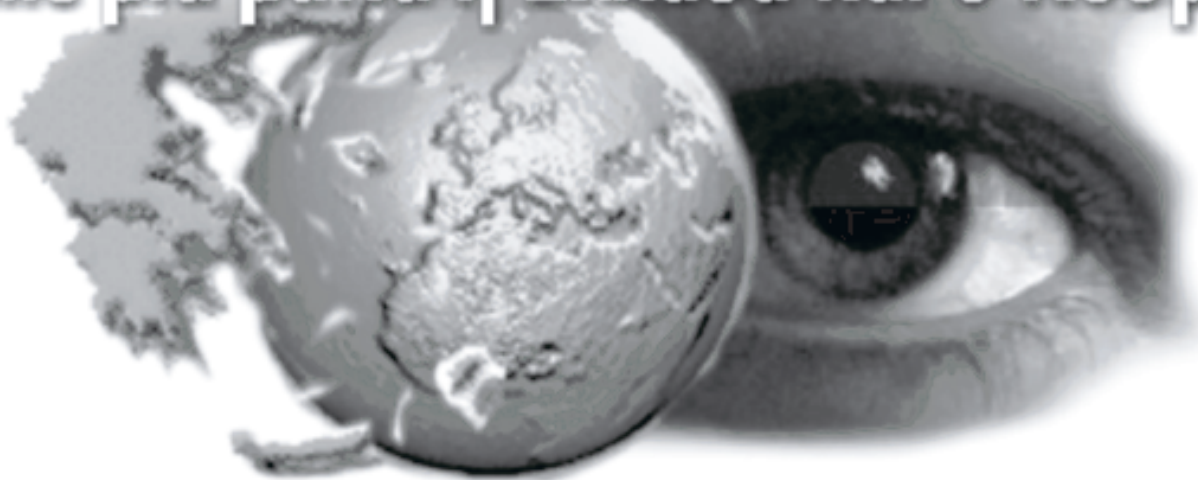
Η πλειοψηφία των δυτικών χρηστών των social media δεν γνωρίζει για τη Γενοκτονία των Αρμενίων, ούτε των Ελλήνων του Πόντου και της Μικράς Ασίας, ούτε για την εκστρατεία εξισλαμισμού και καταπίεσης των Δρούζων, των Κούρδων ή των Αλεβιτών επί Κεμάλ. Έτσι, ο Κεμάλ παρουσιάζεται ως ένας Τούρκος «διαφωτιστής», παρά ένας αυταρχικός ηγέτης, που οργάνωσε βίαιες διώξεις, καταπίεσε πληθυσμούς και εξαφάνισε κυριολεκτικά ολόκληρες φυλές (Ασσύριοι) για να εδραιώσει ένα μονοκομματικό καθεστώς.

Τέλος, η προώθηση της ατάκας του «ό,τι έχουμε δει στον κόσμο είναι έργο των γυναικών», χρησιμοποιείται χωρίς κάποιο συμφραζόμενο, αποκόπτοντας το μήνυμα από τις πολιτικές του φορέα του, γνωστό και ως context-stripping, πολύ διάσημη τεχνική του PSYOPS.

Είναι μια πολύ προσεκτικά ενορχηστρωμένη μορφή ήπιας ισχύος (soft power), με πολύ συγκεκριμένα και στοχευμένα PSYOPS εργαλεία, που εκμεταλλεύεται την άγνοια, την αισθητική αλλά και το κενό συλλογικής μνήμης. Ο Κεμάλ Ατατούρκ δεν ξεκίνησε όλες τις γενοκτονίες, αλλά τις συνέχισε, τις νομιμοποίησε και τις εδραίωσε.

*Πολιτικός Επιστήμονας, Αναλύτρια Διεθνών Συγκρούσεων και Ασφάλειας Μέλος του ΕΛΙΣΜΕ

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα από 1 Ιουλίου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2025

Του Ανδρέα Ματζάκου Αξιωματικού ε.α.

ΜΑ Διεθνών Σχέσεων και Στρατηγικών Σπουδών-Υποψηφίου Δρος ΔΠΘ

Η επιλογή των θεμάτων γίνεται από τον συντάκτη της παρούσας κάτω από τα πιο σοβαρά θέματα, υπάρχει σύντομο σχόλιο του συντάκτη με πλάγια bold γράμματα.

Η άποψη του συντάκτη είναι προσωπική και δεν δεσμεύει, ούτε εκφράζει απαραίτητως το ΕΛΙΣΜΕ.

ΚΥΠΡΟΣ

Στις 3 Ιουλ. συνήλθε το Εθνικό Συμβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας προκειμένου η πολιτική ηγεσία της Κύπρου να ενημερωθεί από τον πρόεδρο Χριστοδουλίδη, ενόψει της δεύτερης άτυπης πενταμερούς που πραγματοποιήθηκε στη Νέα Υόρκη. Στη διάρκεια του Συμβουλίου, ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης αποκάλυψε ότι ο Τουρκοκύπριος ηγέτης Ερσιν Τατάρ δεν μπορεί να λάβει ο ίδιος αποφάσεις για τα της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Μάλιστα σε συνάντηση που είχε ο Χριστοδουλίδης με τον Τατάρ την 5η Μαΐ., τον ρώτησε να μάθει ποιές οι θέσεις του Ερντογάν επί των υπό συζήτηση θεμάτων. Ο Τατάρ απήντησε ότι δεν ρώτησε τον Ερντογάν οτιδήποτε σε σχέση με το κυπριακό, προσθέτοντας ότι «τον Ερντογάν δεν τον ρωτάς, απαντάς».

[Ο Τατάρ είναι φανερό ότι δεν μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις για θέματα που αφορούν τις προσπάθειες για την επίλυση του κυπριακού και συνεπώς δεν έχουν νόημα να λαμβάνουν χώρα συνομιλίες μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Τουρκοκυπριακής κοινότητας για το θέμα]

ΤΟΥΡΚΙΑ

Ξεκίνησε ο αφοπλισμός του PKK μετά από την ιστορική απόφαση και το κάλεσμα του Οτσαλάν στους μαχητές να καταθέσουν τα όπλα. Την 11 Ιουλίου 2025, μέλη της οργάνωσης κατέθεσαν και έκαψαν τα όπλα τους σε καζάνι σε μία συμβολική τελετή σε περιοχή του βορείου Ιράκ. Υπενθυμίζεται ότι ο Οτσαλάν είχε απευθύνει στις 27 Φεβ. 2025, έκκληση για αφοπλισμό και αυτοδιάλυση της οργάνωσης που ο ίδιος δημιούργησε το 1978 και το PKK από την πλευρά του κήρυξε κατάπαυση του πυρός από την 1η Μαρ. 2025.

Σαφές μήνυμα προς το Ισραήλ απεστάλη από τον πρόεδρο Ερντογάν, ο οποίος, μιλώντας στην 17η Σύνοδο Κορυφής του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας στο Χανκέντι του

Αζερμπαϊτζάν, είπε ότι, «Οι επιθετικές πολιτικές του Ισραήλ, που έχουν ενταθεί, απειλούν την ειρήνη και τη σταθερότητα της περιοχής μας. Πρέπει όλοι μαζί να εργαστούμε ακόμη περισσότερο, ώστε να σταματήσει το συντομότερο η σφαγή, στην οποία έχουν χάσει τη ζωή τους σχεδόν 57.000 αδέρφια μας στη Γάζα. Στο παρασκήνιο των επιθέσεων του Ισραήλ κατά του Λιβάνου, της Συρίας και του Ιράν βρίσκεται η πολιτική εξαναγκασμού του παλαιστινιακού λαού σε υποταγή.»

[Η σύνοδος έλαβε χώρα στις 3 και 4 Ιουλ. στην πόλη Khankendi του Αζερμπαϊτζάν. Στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας συμμετέχουν οι εξής χώρες από την Ασία και τον Καύκασο: Αφγανιστάν, Αζερμπαϊτζάν, Ιράν, Καζακστάν, Κυργιστάν, Πακιστάν, Τατζικιστάν, Τουρκία, Τουρκμενιστάν και Ουζμπεκιστάν]

Στις 23 Ιουλίου, η Τουρκία και η Βρετανία υπέγραψαν Μνημόνιο Κατανοήσεως, που θα επιτρέψει στην Άγκυρα να γίνει χρήστης των μαχητικών Eurofighter Typhoon. Μαχητικά 4ης γενιάς ψάχνει εναγωνίως η Τουρκία μετά τον αποκλεισμό της από το πρόγραμμα των F-35, από τις ΗΠΑ. Η Τουρκία παρουσίασε τον πρώτο της υπερηχητικό πύραυλο, τον Tayfun Block-4, καθώς η τουρκική αμυντική βιομηχανία Roketsan παρουσίασε έξι νέα προηγμένα συστήματα στη διεθνή αμυντική έκθεση IDEF 2025, στην Κωνσταντινούπολη.

[Ο βαλλιστικός πύραυλος Tayfun Block-4, είναι η υπερηχητική έκδοση του πυραύλου Tayfun, ενός βαλλιστικού πυραύλου εγχώριας παραγωγής. Ο πύραυλος Tayfun έχει βεληνεκές 600 χιλιόμετρα και η Τουρκία έχει πραγματοποιήσει δοκιμαστικές εκτοξεύσεις αυτού του πυραύλου, με τελευταία τον Φεβ. 2025].

Η 17η Διεθνής Έκθεση Αμυντικών Βιομηχανιών έλαβε χώρα στο Εκθεσιακό Κέντρο της Κωνσταντινουπόλεως, από 22 έως και 27 Ιουλ. 2025, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Εθνικής

Άμυνας της Τουρκίας. Στην έκθεση πήραν μέρος 900 τουρκικές εταιρείες αμυντικών συστημάτων και 400 εταιρείες από το εξωτερικό, ενώ την έκθεση επισκέφθηκαν πάνω από 120.000 επισκέπτες. Οι εξαγωγές της Τουρκίας αυξήθηκαν κατά 29% το 2024 ξεπερνώντας τα 7,1 δις δολάρια, κατατάσσοντας την Τουρκία στην 11η θέση των μεγαλύτερων εξαγωγέων αμυντικού υλικού στον κόσμο.

Στις 7 Αυγ. ο Τούρκος υπουργός εξωτερικών Hakan Fidan επισκέφθηκε τη Δαμασκό, σε μία προσπάθεια να αυξήσει την πίεση προς την προσωρινή κυβέρνηση της Συρίας, ώστε οι υποστηριζόμενες από τις ΗΠΑ, SDF που αποτελούν μια Κουρδο-Αραβική πολιτοφυλακή, να ενταχθούν πλήρως στον Συριακό Εθνικό Στρατό.

[Ο προφανής σκοπός της Τουρκίας είναι οι SDF να χάσουν την αυτονομία τους και να παραδώσουν τον οπλισμό που κατέχουν].

Το τουρκικό κοινοβούλιο ανέλαβε πρωτοβουλία προκειμένου να λυθεί με ειρηνικό τρόπο το κουρδικό ζήτημα. Παρά ταύτα, σε συζήτηση που έγινε στο τουρκικό κοινοβούλιο για το θέμα την 21 Αυγ. ο εκπρόσωπος του κοινοβουλίου Numan Kurtulmus, ο οποίος ανήκει στο κυβερνών κόμμα του προέδρου Ερντογκάν, απαγόρευσε σε τρεις κούρδους βουλευτές να μιλούν κουρδικά εντός του κοινοβουλίου.

[Στην Τουρκία ισχύει από την εποχή των Κεμαλιστών νόμος που ψηφίστηκε το 1983, ο οποίος απαγορεύει σε κάθε κρατικό θεσμό ή ίδρυμα να χρησιμοποιεί άλλη γλώσσα, πλην της τουρκικής].

Την αποστράτευση του αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, στρατηγού Μετίν Γκιουράκ, αποφάσισε το Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο της Τουρκίας, που συνεδρίασε την 5 Αυγ. στην Άγκυρα, υπό τον πρόεδρο της χώρας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Στη θέση του στρατηγού Γκιουράκ τοποθετείται ο νυν αρχηγός των Χερσαίων Δυνάμεων, Σελτσούκ Μπαϊρακτάρογλου, ενώ νέος αρχηγός του τουρκικού στρατού αναλαμβάνει ο διοικητής της 1ης Στρατιάς με έδρα την Κωνσταντινούπολη και Ζώνη Ευθύνης την Ανατολική Θράκη, Μετίν Τόκελ. Το Συμβούλιο αποφάσισε επίσης την παράταση της θητείας, για ένα χρόνο ακόμα, των αρχηγών του ναυτικού, ναυάρχου Ερτζουμέντ Τατλίουγλου, και της αεροπορίας, πτεράρχου Ζιγιά Τζεμάλ Καντίουγλου.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ - ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα - (ΗΑΕ)

Στις 7 Αυγ., ο πρόεδρος των ΗΑΕ Sheikh Mohammed bin Zayed al-Nahyan, πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στη Μόσχα, την δεύτερη μέσα σε λιγότερο από ένα χρόνο. Οι δύο χώρες είχαν υπογράψει συμφωνία στρατηγικής συνεργασίας το 2018, προκειμένου να αυξήσουν την μεταξύ τους συνεργασία στους τομείς της οικονομίας, του εμπορίου, των επενδύσεων, και της ενέργειας. Αξίζει να σημειωθεί ότι το εμπόριο μεταξύ της Ρωσίας και των ΗΑΕ για προϊόντα, πλην πετρελαϊκών, έφτασε τα 9.5 δισεκατομμύρια δολάρια το 2024. Από την άλλη, τα ΗΑΕ πραγματοποίησαν εισαγωγές ρωσικών πετρελαιοειδών που έφτασαν τα 971, 4 εκατομμύρια δολάρια το 2014.

[Ουσιαστικά τα ΗΑΕ βοηθούν Ρώσους επενδυτές να αποφύγουν τις οικονομικές κυρώσεις που η Δύση έχει επιβάλει στη Ρωσία]

Ισραήλ

Την Τρίτη 9 Σεπ. το Ισραήλ εξαπέλυσε σειρά αεροπορικών επιθέσεων με στόχο την ηγεσία της Χαμάς στην Ντόχα πρωτεύουσα του Κατάρ. Η επίθεση αυτή προξενεί πολλά ερωτηματικά αφού έγινε εντός του εδάφους του Κατάρ, ενός σημαντικού συμμάχου για την Αμερική στον Κόλπο, το οποίο και μεσολαβεί στις ειρηνευτικές συνομιλίες μεταξύ Χαμάς και Ισραήλ

προκειμένου να τελειώσει ο πόλεμος στην Γάζα.

[Μένει να δούμε αν το Κατάρ θα συνεχίσει να μεσολαβεί στις διαπραγματεύσεις μεταξύ Χαμάς και Ισραήλ μετά από αυτό το χτύπημα και αν ο πραγματικός στόχος του Ισραήλ ήταν οι ίδιες οι διαπραγματεύσεις]
Λιβύη

Την 25 Ιουν. η Εθνική Εταιρεία Πετρελαίου (NOC) της Λιβύης υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με την αντίστοιχη τουρκική (TPAO), για συνεργασία σε υπεράκτιες έρευνες. Σύμφωνα με το μνημόνιο, το οποίο υπεγράφη μεταξύ των δυο χωρών στην Κωνσταντινούπολη, η τουρκική εταιρεία θα διεξάγει έρευνες σε τέσσερα υπεράκτια οικόπεδα και σε δισδιάστατη σεισμική έρευνα μήκους 10.000 χιλιομέτρων.

Η ενέργεια αυτή έρχεται σε συνέχεια της καταγγελίας που είχαν κάνει προ ολίγων ημερών και η Τρίπολη και η Βεγγάζη, ότι η Ελλάδα προβαίνει σε μονομερείς ενέργειες, με αφορμή την έναρξη ερευνών υδρογονανθράκων σε ελληνικά θαλάσσια οικόπεδα νότια της Κρήτης. Σύμφωνα με το Υπουργείο Εξωτερικών της Λιβύης, «τμήματα των καθορισμένων ζωνών έρευνας εμπίπτουν σε αυτό, που η Τρίπολη θεωρεί αμφισβητούμενες θαλάσσιες περιοχές».

Την 1η Ιουλ. δημοσιεύτηκε στον ΟΗΕ επίσημο έγγραφο μαζί με συντεταγμένες και χάρτη, στον οποίο αποτυπώνονται τα εξωτερικά όρια της υφαλοκρηπίδας της Λιβύης, αγνοώντας επιδεικτικά τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδος και της Κύπρου στην υφαλοκρηπίδα της Ανατολικής Μεσογείου. Στον χάρτη που δημοσιεύτηκε, τα όρια της υφαλοκρηπίδας της Λιβύης εκτείνονται ως την Κρήτη, μη αναγνωρίζοντας το δικαίωμα για θαλάσσιες ζώνες σύμφωνα με το Δίκαιο της Θάλασσας του Montego Bay. Η ρηματική αυτή διακοίνωση είχε κατατεθεί στον ΟΗΕ στις 27 Μαΐ. και στην ουσία ακολουθεί τα επιχειρήματα της Τουρκίας για τις θαλάσσιες ζώνες των ελληνικών νησιών, επιβεβαιώνοντας το τουρκολυβικό μνημόνιο.

[Το θέμα είναι πολύ σοβαρό για τα συμφέροντα της Ελλάδος, διότι το συγκεκριμένο έγγραφο χαρακτηρίζει παράνομη και άκυρη τόσο τη συμφωνία μερικής οριοθετήσεως ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου, όσο και την ανακήρυξη ΑΟΖ από την Ελλάδα στο Ιόνιο, υποστηρίζοντας ότι παραβιάζονται η λιβυκή υφαλοκρηπίδα και τα κυριαρχικά δικαιώματα της Λιβύης στην περιοχή]

Συρία

Την Κυριακή 14 Ιουλ. ξέσπασαν βίαιες ταραχές μεταξύ Δρούζων και Σουνιτών Βεδουίνων, στον νότο της Συρίας, με αφορμή τη σύλληψη, από ένοπλους Βεδουίνους, ενός Δρούζου πωλητή λαχανικών πάνω στην εθνική οδό που ενώνει την πόλη Sweida με την Δαμασκό. Η αντιπαλότητα και οι ταραχές μεταξύ Δρούζων και Βεδουίνων σιγοβράζει εδώ και πολλά χρόνια, αλλά η κατάσταση επιδεινώθηκε μετά την πτώση του καθεστώτος Άσαντ και αφού ο νέος πρόεδρος της Συρίας Al Sharaa συναντήθηκε και συνεπώς έγινε αποδεκτός, από τους δυτικούς ηγέτες και τον Αμερικανό Πρόεδρο.

Η προσωρινή κυβέρνηση της Συρίας ζήτησε επισήμως από την Τουρκία βοήθεια προκειμένου να αυξήσει τις αμυντικές της ικανότητες, με αφορμή ένα κύμα βίας που ξέσπασε το μήνα Ιούλιο και το οποίο κόστισε τη ζωή σε 1.000 ανθρώπους. Πηγή του υπουργείου άμυνας της Τουρκίας είπε σε δημοσιογράφους την Τετάρτη 23 Ιουλ., ότι η Συρία ζήτησε από την Άγκυρα βοήθεια προκειμένου να καταπολεμήσει τρομοκρατικές οργανώσεις συμπεριλαμβανομένου του ισλαμικού κράτους.

Ο Ειδικός Απεσταλμένος των ΗΠΑ για την Συρία Tom Barrack, είπε στο πρακτορείο Reuters, ότι αυτός συμβούλευσε την συριακή κυβέρνηση και προσωπικά τον Ahmed al-Sharaa, να αναζητήσει βοήθεια από κράτη του περιγύρου της Συρίας,

χωρίς να υποδείξει συγκεκριμένα κάποιο κράτος.

[Σημειώνεται ότι ο Tom Barrack είναι και πρέσβης των ΗΠΑ στην Τουρκία και ότι, η Άγκυρα είχε αναπτύξει πολύ στενές σχέσεις για θέματα ασφάλειας και πληροφοριών με τον al-Sharaa, την προηγούμενη δεκαετία, όταν αυτός ηγείτο της τρομοκρατικής οργανώσεως HTS και πριν η Τουρκία αναπτύξει στρατεύματα της στη βόρεια Συρία]

Οι SDF, μία δύναμη που αποτελείται κυρίως από Κούρδους αλλά και Άραβες της Συρίας και υποστηρίζεται από την Αμερική, αφού ήταν σύμμαχός της στην καταπολέμηση του Ισλαμικού Κράτους, σε συνομιλίες με τον προσωρινό πρόεδρο της Συρίας Ahmed al-Sharaa, επιμένουν στη θέση τους για ένα αποκεντρωμένο νέο κράτος, κάτι το οποίο δεν δέχεται ο Ahmed al-Sharaa, προκειμένου να εξασφαλίσουν την πολιτική και στρατιωτική τους αυτονομία. Η δύναμη των SDF αριθμεί 100.000 μαχητές οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί από Αμερικανούς εκπαιδευτές. Αποτελούν το στρατιωτικό σκέλος της αυτόνομης διοικήσεως της βόρειας και ανατολικής Συρίας, ενός πολιτικού σώματος που ελέγχει το 25% περίπου του συριακού εδάφους. Οι Κούρδοι της Συρίας ανέρχονται σε 2,5 εκατομμύρια και συγκροτούν την μεγαλύτερη μειονότητα της Συρίας.

ΕΥΡΩΠΗ Γαλλία

Με μία ανάρτηση του στο X ο Γάλλος πρόεδρος Εμμανουέλ Μακρόν ανακοίνωσε το βράδυ της Πέμπτης 24 Ιουλ. ότι η Γαλλία θα αναγνωρίσει Παλαιστινιακό κράτος τον ερχόμενο Σεπτέμβριο, που θα διεξαχθεί και η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη.

[Η ανακοίνωση αυτή είναι πολύ σημαντική καθώς η Γαλλία ανήκει στα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, αλλά και στις χώρες της G7 που θα προχωρήσει σε μία τέτοια κίνηση. Εκτιμάται ότι ο πρόεδρος Μακρόν προέβη πσ' αυτή την κίνηση για δύο κυρίως λόγους: πρώτον γιατί έχει αυξηθεί η διεθνής κατακραυγή για τα δεινά μεγάλου αριθμού Παλαιστινίων κατοίκων της Γάζας και δεύτερον, διότι στην Γαλλία κατοικεί η μεγαλύτερη Μουσουλμανική κοινότητα στην Ευρώπη, η δε εικόνα του Μακρόν στο εσωτερικό, δεν είναι καλή]

Γερμανία

Στις 26 Αυγούστου, η Γερμανία υπέγραψε συμφωνία αγοράς αμυντικού υλικού με το Ισραήλ ύψους 350 εκατομμυρίων ευρώ. Η συμφωνία έγινε για την αγορά υλικών υψηλής τεχνολογίας από την ισραηλινή εταιρεία Rafael, για τον εξοπλισμό της γερμανικής πολεμικής αεροπορίας.

Το αξιοσημείωτο είναι ότι η συμφωνία έρχεται λίγο μετά τις δηλώσεις του Γερμανού Καγκελαρίου Merz, ο οποίος είχε πει ότι η Γερμανία θα σταματήσει να παρέχει όπλα στο Ισραήλ, τα οποία **θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στον πόλεμο στην Γάζα.**

[Η Συμφωνία αυτή δείχνει ότι μπορεί να σταμάτησαν οι εξαγωγές από τη Γερμανία προς το Ισραήλ, προς το παρόν, αλλά δεν σταμάτησαν οι εισαγωγές από το Ισραήλ προς τη Γερμανία. Να σημειωθεί ότι η Γερμανία είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας όπλων προς το Ισραήλ, μετά τις ΗΠΑ]

Την Τρίτη 9 Σεπτεμβρίου, η Πολωνία προχώρησε σε κατάρριψη ρωσικών drone εντός του εναερίου χώρου, της στη διάρκεια ρωσικής επιδρομής εναντίων της Ουκρανίας. Πολωνικές πηγές δήλωσαν ότι η πράξη αυτή της Ρωσίας, απείλησε την ασφάλεια των πολιτών της και κατέστησε απαραίτητη την κατάρριψή τους

[Η πράξη αυτή της Ρωσίας μπορεί να κλιμακώσει την ένταση μεταξύ της Δύσεως και της Ρωσίας αφού η Πολωνία αποτελεί

μέλος του NATO].

ΛΟΙΠΟΣ ΚΟΣΜΟΣ Αυστραλία

Ο Αυστραλός πρωθυπουργός Anthony Albanese, δήλωσε τη Δευτέρα 11 Αυγ. ότι και η Αυστραλία θα αναγνωρίσει το Παλαιστινιακό κράτος το Σεπτέμβριο, στη διάρκεια της προγραμματισμένης συνεδριάσεως της Γενικής Συνελεύσεως του ΟΗΕ.

ΗΠΑ

Στις 16 Ιουλίου, η Kimberly Guilfoyle πήρε έγκριση από την επιτροπή εξωτερικών υποθέσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων, με ψήφους 13 υπέρ και 9 κατά, για να αναλάβει ως πρέσβης των ΗΠΑ στην Ελλάδα. Πρέπει όμως να γίνουν 2 βήματα ακόμη, ένα στην Γερουσία και ένα στον Λευκό Οίκο, προκειμένου να έρθει στην Ελλάδα για να αναλάβει τα καθήκοντα της. Αξίζει να σημειωθεί ότι όπως αναμενόταν άλλωστε, η νέα πρέσβης είπε στην ομιλία της: «είμαι έτοιμη να είμαι μία ακούραστη υποστηρίκτρια των αμερικανικών συμφερόντων, ένας σταθερός εταίρος για τους Έλληνες συμμάχους μας και μία περήφανη και πιστή εκπρόσωπος του προέδρου του αμερικανικού λαού».

[Είναι σαφές ότι η κυρία Guilfoyle έρχεται στην Ελλάδα για να προωθήσει τα αμερικανικά συμφέροντα στην περιοχή]

Οι ΗΠΑ φαίνεται να έχουν μεταφέρει πυρηνικά όπλα, συμπεριλαμβανομένου ενός απροσδιόριστου αριθμού βομβών θερμοπυρηνικής βαρύτητας B61-12, στη βάση της πολεμικής αεροπορίας της Μ. Βρετανίας Lakenheath στο Suffolk, σύμφωνα με δημοσίευμα βρετανικού εντύπου, που ασχολείται με θέματα στρατιωτικού ενδιαφέροντος. Είναι η πρώτη φορά μετά το 2018 που οι Ηνωμένες Πολιτείες μεταφέρουν πυρηνικά όπλα εκτός ΗΠΑ στην Ευρώπη.

Κίνα

Το διήμερο 31 Αυγ. και 1 Σεπ. ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ υποδέχτηκε πάνω από 20 ξένους ηγέτες μεταξύ των οποίων τον Βλαντιμίρ Πούτιν και τον Ινδό πρωθυπουργό Μόντι, στην συνάντηση των χωρών μελών του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης (SCO), στην πόλη Τιαντζίν, των 15 εκατομμυρίων κατοίκων. Εκτός από τους Σι και Πούτιν, στη Σύνοδο, η οποία είναι η πρώτη που γίνεται μετά την εκλογή Τραμπ, συμμετείχαν επίσης οι πρόεδροι του Ιράν, Μασούντ Πεζεσκιάν, της Λευκορωσίας, Αλεξάντερ Λουκασένκο, ο πρωθυπουργός του Πακιστάν, Σεμπάζ Σαρίφ καθώς και ο Βορειοκορεάτης πρόεδρος Κιμ Γιονγκ Ουν. Στη Σύνοδο συμμετείχε επίσης ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτερές.

[Οι χώρες της SCO αντιπροσωπεύουν σχεδόν το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού και το 23,5% του παγκόσμιου ΑΕΠ, ενώ ο Οργανισμός παρουσιάζεται ως αντίβαρο στο NATO, από χώρες του λεγομένου «Νότου»].

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ NATO

Στην διάρκεια της Συνόδου Κορυφής που έλαβε χώρα στην Χάγη, το διήμερο 24-25 Ιουν. οι ηγέτες των 32 χωρών μελών του NATO, συμφώνησαν στην αύξηση των αμυντικών δαπανών στο 5% του ΑΕΠ τους, σε ορίζοντα δεκαετίας μέχρι το 2035. Το 5% θα καταμερίζεται σε δαπάνες στο 3,5 του ΑΕΠ για την άμυνα και το 1,5% για την προστασία κρίσιμων εθνικών υποδομών, όπως σιδηροδρομικά δίκτυα, αεροδρόμια και λιμάνια.

[Το θέμα είναι πως οι ευρωπαϊκές χώρες που συμφώνησαν σε μια τέτοια αύξηση, θα συνδυάσουν και τις αυξημένες δαπάνες για την ευρωπαϊκή στρατηγική αμυντική αυτονομία, για την οποία έχουν δεσμευτεί.

Το μάθημα της Ηλέκτρας και ο Όλυμπος του Τραμπ

Του Υποναυάρχου ε.α. Δημήτρη Τσαϊλά ΠΝ

Τα διακυβεύματα για την ειρήνη στον πόλεμο Ρωσίας-Ουκρανίας δεν θα μπορούσαν να είναι υψηλότερα: πάνω απ' όλα, μια κυρίαρχη, ασφαλής και ευημερούσα Ουκρανία. Αλλά για τον Πρόεδρο του Ντόναλντ Τραμπ, το βραβείο είναι προσωπικό. Ένα δυσμενές αποτέλεσμα θα μπορούσε να του κοστίσει αυτό που εδώ και καιρό λαχταρά, «το πιο έγκριτο βραβείο στον κόσμο», το Νόμπελ Ειρήνης και, με τα δικά του λόγια, ίσως την ίδια την αιώνια ζωή.

Νωρίτερα αυτή την εβδομάδα, ο Τραμπ είχε δηλώσει στο Fox & Friends ότι ο τερματισμός του πολέμου μπορεί να είναι η σκάλα του προς τον παράδεισο: «Θέλω να προσπαθήσω να φτάσω στον παράδεισο, αν είναι δυνατόν. Ακούω ότι δεν τα πάω καλά. Βρίσκομαι πραγματικά στην βάση του τοτέμ. Αλλά αν μπορέσω να φτάσω στον παράδεισο, αυτός θα είναι ένας από τους λόγους μου».

Σχεδόν τον φαντάζεται κανείς να κάνει πρόβα με τους ίδιους τους θεούς: ο Τραμπ, ντυμένος με μια τήβεννο κρατώντας μπαστούνι του γκολφ, δηλώνει στον Όλυμπο ότι μόνο αυτός μπορεί να τηρήσει «τη συμφωνία όλων των συμφωνιών». Ο Δίας κραδαίνει κεραυνούς. Ο Τραμπ κραδαίνει επιχειρήματα. Οι θεοί αναστενάζουν.

Το Φάντασμα του Τσάμπερλεν, η Σκιά του Ρούσβελτ

Η ιστορία σπάνια είναι ευγενική με τους ανθρώπους που μπερδεύουν την σκοπιμότητα με την ειρήνη. Ο Νέβιλ Τσάμπερλεν επέστρεψε από το Μόναχο το 1938 υπό χειροκροτήματα, ακόμη και με υποψηφιότητα για βραβείο Νόμπελ. Μέσα σε λίγους μήνες, ο Χίτλερ εισέβαλε στην Πολωνία. Ο Τσάμπερλεν δεν κέρδισε το βραβείο. Η βαθμολογία του για μετά θάνατον ζωή παραμένει χαμηλή, για να μην πω κάτω του μηδενός.

Ο Τραμπ, επίσης, φαντάζεται ότι μια και μόνο χειραψία με τον Βλαντιμίρ Πούτιν θα μπορούσε να τον ανυψώσει πάνω από τους Θίοντορ Ρούσβελτ, Γούντροου Γουίλσον, Τζίμι Κάρτερ και Μπαράκ Ομπάμα, τους μόνους προέδρους των ΗΠΑ που έφτασαν πραγματικά στο βήμα του Όσλο. Αλλά ο Τραμπ θέλει περισσότερα: όχι απλώς ένα μετάλλιο, αλλά αγιοποίηση, θεοποίηση, ίσως ακόμη και τον ίδιο τον θρόνο του Δία.

Η Ευρώπη γνωρίζει ήδη αυτή την ιστορία.

Στην ελληνική τραγωδία, η εκδίκηση της Ηλέκτρας αφηγείται με δύο ριζικά διαφορετικούς τρόπους. Ο Σοφοκλής καθιστά την μοναδική πράξη εκδίκησης της τον ηθικό άξονα, προσωπικό, δραματικό, αποφασιστικό. Ο Ευριπίδης, ωστόσο, επικεντρώνεται στις συνέπειες: τις διαλυμένες ψυχές, τη δηλητηριασμένη κοινωνία, την επίμονη καταστροφή.

Ο Τραμπ, στο όνειρό του για το Νόμπελ, αυτοπροσδιορίζεται ως Ηλέκτρα του Σοφοκλή και ως ο ίδιος ο Δίας, εκτοξεύοντας αστραπές «συμφωνιών» που τερματίζουν τους πολέμους στο τσάκα-τσάκα. Στο μυαλό του, είναι η Ηλέκτρα και ο Ορέστης ενωμένοι σε ένα πρόσωπο, ο εκδικητής που καθαρίζει την παγκόσμια σκηνή με ένα χτύπημα. Αλλά η πραγματικότητα θα μοιάζει περισσότερο με τον Ευριπίδη: μια διαλυμένη Ευρώπη που καθαρίζει τα συντρίμια των παρορμητικών συμφωνιών, ενώ ο Τραμπ, στεφανωμένος στη φαντασία του, ανεβαίνει μια σκάλα

όχι προς τον παράδεισο αλλά προς μια πολύ φανταχτερή σουίτα ρετιρέ στο Μαρ-α-Λάγκο.

Εδώ η σύγκριση γίνεται τραγικοκωμική. Στον Σοφοκλή, η Ηλέκτρα παίρνει εκδίκηση αποφασιστικά: η ηθική έγκειται στην πράξη της. Στον Ευριπίδη, τα επακόλουθα καυστικά, διαλυμένες ψυχές, δηλητηριασμένη πολιτική, η πικρή γεύση της εκδίκησης. Ο Τραμπ, φυσικά, βλέπει τον εαυτό του και στους τρεις ρόλους ταυτόχρονα: Ηλέκτρα, η δίκαιη εκδίκητρια· Ορέστης, το όργανο του πεπρωμένου· και Δίας, που προεδρεύει από τον Όλυμπο την έπαυλη Mar-a-Lago με ένα cheeseburger στο χέρι. Στο μυαλό του, δεν τερματίζει απλώς τον πόλεμο, ξαναγράφει την ιστορία, ντύνεται με δάφνινο στεφάνι και ανεβαίνει μια επιχρυσωμένη σκάλα που οδηγεί κατευθείαν στο Όσλο και στον παράδεισο.

Αλλά η Ευρώπη έχει ξαναδεί αυτό το έργο. Η τραγωδία δεν έγκειται στον ναρκισσισμό του Τραμπ, δηλαδή στην κωμωδία, αλλά στη χορωδία των Ευρωπαίων που μπορεί να μπουν στον πειρασμό να τον ακολουθήσουν, μουρμουρίζοντας την επιδοκιμασία τους ενώ η Ουκρανία πληρώνει το τίμημα.

Η Χορωδία Προειδοποιεί

Στον Ευριπίδη, ο χορός παρακολουθεί, ανίσχυρος, καθώς η καταστροφή ακολουθεί την απερίσκεπτη εκδίκηση. Ο σημερινός χορός είναι η ίδια η Ευρώπη. Θα παρακολουθήσει απλώς καθώς ο Τραμπ αυτοσχεδιάζει την τραγωδία σε φάρσα; Ή μήπως θα βρει τη δική του φωνή, βγαίνοντας από τα παρασκήνια για να γράψει ένα διαφορετικό τέλος;

Επειδή η σκάλα του Τραμπ προς το Όσλο δεν ανεβαίνει προς τον ουρανό. Σπειροειδώς, επιδεικτικά, κατεβαίνει, καταλήγοντας όχι στον Όλυμπο, αλλά σε ένα υπόγειο στο Μαρ-α-Λάγκο γεμάτο με κουτιά με απόρρητα αρχεία, τρόπαια γκολφ και έναν καθρέφτη όπου ο ίδιος ο Δίας κάνει πρόβα για την ομιλία αποδοχής του βραβείου Νόμπελ.

Αν μη τι άλλο, η σύνοδος κορυφής του Τραμπ με τον Βλαντιμίρ Πούτιν αποκάλυψε πόσο μακριά βρίσκεται στην πραγματικότητα μια σημαντική ανακάλυψη άξια του Νόμπελ. Ο διάλογος σε επίπεδο ηγετών γίνεται πρωτοσέλιδο, αλλά η αληθινή ειρήνη απαιτεί εξαντλητική, τεχνική δουλειά. Η κορεατική εκχειρία του 1953 χρειάστηκε περισσότερα από δύο χρόνια και πάνω από εκατό συναντήσεις πριν υπογραφούν. Η Ουκρανία δεν θα διαφέρει. Μέχρι να αλλάξει η στρατιωτική ισορροπία επί του εδάφους, η διπλωματία μπορεί μόνο να ανακατεύει χαρτιά.

Ο κίνδυνος δεν είναι απλώς ότι ο Τραμπ αναζητά μια σκάλα για το Όσλο. Είναι ότι οι Ευρωπαίοι, κουρασμένοι και διχασμένοι, μπορεί για άλλη μια φορά να παίξουν τη σιωπηλή χορωδία, παρακολουθώντας έναν αυτοαποκαλούμενο Δία να μπερδεύει τον εαυτό του με έναν τραγικό σωτήρα, αφήνοντας πίσω του μόνο στάχτες και ειρωνεία. Η Ηλέκτρα μας διδάσκει ότι οι συντομεύσεις και η εκδίκηση δεν γιαιτρεύονται ποτέ. Βαθαίνουν την πληγή. Η συντόμηση του Τραμπ προς την «ειρήνη» κινδυνεύει να μετατρέψει την Ουκρανία σε μόνιμη πληγή της Ευρώπης, ενώ κάνει πρόβα την ομιλία αποδοχής του Νόμπελ μπροστά σε έναν επιχρυσωμένο καθρέφτη.

1. ΜΕΛΗ

1.1.Νέα Μέλη

3/7 Μπικάκης Επαμεινώνδας-Ιωάννης, Freelancer
3/7 Νομικός Αλεξίου Βασίλειος. Πολιτικός Μηχανικός
11/9 Δουνδουλάκης Εμμανουήλ, Καθηγητής ΠΑΕΑΚ.
11/9 Αντωνάκης Νικόλαος, Εκπαιδευτικός.
11/9 Αθανασούδη Ευτυχία, Ιδιωτική Υπάλληλος
11/9 Κοντεάτης Κωστάκης, Αρχιτέκτονας
11/9 Δαγρές Ιωάννης, Πολιτ. Μηχανικός
11/9 Μπουζάκη Μαρία, Υπάλληλος Περιφέρειας Ρεθύμνου.
11/9 Κόκκινου Γεωργία, Αξκός ΠΝ ε ε
11/9 Πόρτογλου Χρήστος, Φανοποιός.

1.2.Μεταβολές Μελών

11/9 Φαλάρα Ευθυμία, διαγράφεται λόγω θανάτου αρχές Ιουλίου.

18/9 Ματζιορίνης Κυριάκος καθηγητής, οικονομολόγος

2.ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

2.1. Την 3/7 Υπεβλήθη η φορολογική δήλωση του ΕΛΙΣΜΕ για το έτος 2024 με μηδενικό αποτέλεσμα εκκαθάρισης

2.2. Έγκριση Λειτουργίας του ΚΕ.ΒΑΛ.ΜΕ.

Μετά την ανταλλαγή απόψεων επί του υποβληθέντος από τον κ. Δουδούμη Σχεδίου Λειτουργίας, εγκρίθηκε τούτο, με την ονομασία ΤΟμέας ΒΑΛκανικών

Μελετών (ΤΟΒΑΛΜΕ), ως το συνημ. στα ηλεκτρονικά Πρακτικά και θα αποσταλεί σε όλα τα μέλη μας προς ενημέρωση και προτροπή εγγραφής τους σ' αυτό.

3.ΒΙΒΛΙΑ -ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

3.1.Εκτυπώθηκε και παρελήφθη 23/7 το βιβλίο "Γεωπολιτικές προκλήσεις 2025" σε 140 αντίτυπα

3.2.Δωρεές στη Βιβλιοθήκη:κα. Παναγιωτοπούλου Μαρ., ΥΔΗΣ, 22 βιβλία, κ. Δουδούμης μέλος ΔΣ 10 βιβλία, κ. Σιδεράς Γ. μέλος, 3 βιβλία, κ. Δουνδουλάκης, μέλος 6 βιβλία του, κ. Μαρκέτος Θράς, το βιβλίο του «Γεωοικονομία», κ. Μπασιάς Γ. το βιβλίο του «Αίτια και Αιτιατό»

4. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

Από 29/6 ενεργοποιήθηκε το ΜΚΔ INSTAGRAM, με διαχειρίστρια το μέλος μας κ. Βεζυρτζή

5. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ.

Το Σεμινάριο της Microsoft, συνεχίσθηκε και αρχές Ιουλ. περατώθηκε κανονικά.

6.ΣΥΝΕΔΡΙΑ

7. ΜΕΛΕΤΕΣ

Στις 28/7 απεστάλησαν στο ΥΠΕΞ 5 μελέτες του κ. Πορτοκαλάκη, σχετικές με τη θαλάσσια δράση,

8. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

9 .ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Τα μέλη του ΤΕΘΙΣ συνεδρίασαν στις 18/6 και στο ΔΣ 11/9 εγκρίθηκε η δράση του για το

Δ' τρίμηνο με κύριες δράσεις 2 Εσπερίδες και 1 Σεμινάριο, 10.ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

26/6 Το Μέλος μας ο κ. Βογιατζής διέθεσε 250 ευρώ υπέρ σκοπών ΕΛΙΣΜΕ.

8/8 Δωρεά 150 Ε από το μέλος μας κ. Οικονόμου Γεώρ. για κάλυψη λειτουργικών αναγκών.

11 ΟΜΙΛΙΕΣ- ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ

19/06 Ομιλία από τον κ. Μαρτζούκο με θέμα "Το Πρότυπον του Ιωάννη Καποδίστρια-Μαθήματα για το παρόν και το μέλλον».

26/06 Εσπερίδα με Εισηγητές τους Επτ Α/ΓΕΣ, Αντγο (ε.α.) Γκίνη Κων., Αντγο ε.α.Κυριάκο Δημ., Γρίβα Κων., Καθηγητή της ΣΣΕ, Υππγο (ε.α.) Δέλλα Ιωαν.. με θέμα "Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΧΕΡΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ".
3/7 Ομιλία από τον Δρ. Σταθακόπουλο Δημ. του Παντείου Παν/μίου-Οθωμανολόγο με τίτλο "Γεωπολιτικές Πιθανολογήσεις.

18/09 Ομιλία από τον κ. Μπαλτζώ με θέμα «Οι Εξελίξεις και προοπτικές στη Μ. Ανατολή»..

12. Γεωπολιτική Επισκόπηση Σε κάθε συνεδρίαση εγένετο γεωπολιτική επισκόπηση με τα φλέγοντα ζητήματα και ακολουθούσε ανταλλαγή απόψεων. Παναγιώτης Κατσαρός Γενικός Γραμματέυς

THE IMPORTANCE OF MILITARY SERVICE IN THE NEW CONDITIONS OF WAR AND NATURAL DISASTERS FOR THE SURVIVAL OF CIVILIANS AND ITS NEW FORM.

By Eudokimos Markopoulos

I would like to say that I was a recruit trainer as a reserve officer in 1974 and I am aware of what I write from the outside, seeing the subject as a reservist and not as a permanent officer. Working in business all my life, I met very high-ranking executives of multinational giants such as 3M, LENOVO, etc. and they advised me to look at my company from the outside. This is what I am doing now, writing about military service.

<https://elisme.gr/en/i-simasia-tis-stratiotikis-thiteias-stis-nees-synthikes-polemon-kai-ton-fysikon-katastrofon-giatin-epiviosi-ton-politon-kai-i->

Συμβολές στην Οντολογική Κοινωνική Σκέψη”

Συγγραφέας ο Δημήτριος Οδ. Σταθακόπουλος

Παρουσιάζει ο Υποστράτηγος ε.α. Κωνσταντίνος Αργυρόπουλος

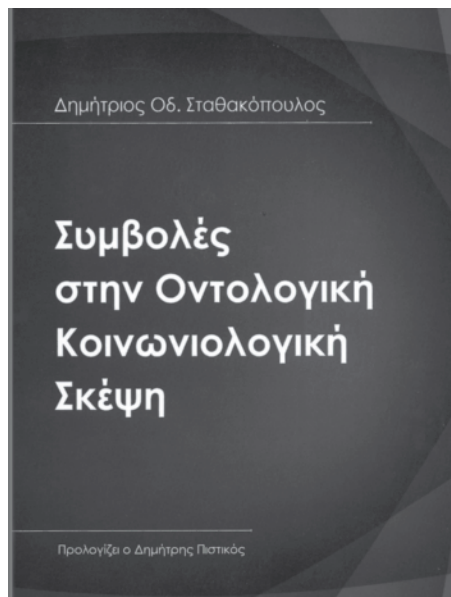
Ο τίτλος του βιβλίου ήταν για εμένα ένα εύλογο ερέθισμα ώστε να εγκύψω και μελετήσω τα σημανόμενα μέσα σ’ αυτό. Το αποτέλεσμα αυτής της φιλοπεριεργείας μου οργάνωσε και εκείνο το σύμπλοκο συναισθημα, που ο κάθε άνθρωπος με ανθρωποκεντρικές ανησυχίες, με πο-λιτικούς σκεπτικισμούς και διανοητική σύγχυση περί των τεκταινομένων στον κόσμο, θα προσηλωθεί σ’ αυτό το πόνημα προς αναζήτηση κλειδών, οδηγουσών σε λυ-σιτελείς και επωφελείς «συμβο(υ)λές» αφυπνίσεως. Και εννοούμε την αυθεντική, την άδολο αφύπνιση και όχι την περιρρέουσα αποπροσανατολιστική, την εξεζητημένη, την ποικιλόχρωμη, την φαντεζί woke. Στην συγκεκριμένη περίπτωση δεχόμεθα την πνευματική αφύπνιση, την ανιχνεύουσα τους λόγους απομακρύνσεώς μας από τις πατρο-

παραδότες αξίες. Την αφύπνιση που οδηγεί σε αυτογνωσία, σε διεύρυνση συνειδήσεως, σε δημιουργι-κότητα, σε ευθύνη. Την αφύπνιση μέσω αναστοχασμών και αναζητήσεως νοήματος πέραν του υλικού βίου. Την αφύπνιση η οποία μας επιστρέφει στις αξίες μέσω της ηθικής ανασυγκροτήσεως. Την αφύπνιση που καλοδέχεται την υπέρβαση πνευματικών και ψυχικών δεσμεύσεων. Είναι αυτή η αφύπνιση, η συνδράμουσα στην ανάδυση δημιουργικής σκέψεως και πνευματικής αυθορμησίας. Γενικά την αποτελεσματικότητα της γνησίας αφυπνίσεως την δεχόμεθα όπως εκείνη των αφυπνισθέντων λογίων αλλά και των λαϊκών Ελλήνων που οδήγησαν στην Παλιγγενεσία του 1821.

Στο βιβλίο ο αναγνώστης συναντάται με μία επιτομή εκδοχών αριθμού ζητημάτων και απορημάτων, προσκειμένη στην φιλοσοφία καθ’ όλα τα πεδία θεωρήσεώς της, τα και προκαλούντα τον σκεπτόμενον άνθρωπον στο να διαδυθεί στην σφαίρα της Α-ληθείας. Όπου Α-λήθεια είναι η αντίσταση στην λήθη, στην απάτη, στην πλάνη. Εν άλλους είναι το καθήκον της σκέψεως και της πνευματικής εντιμότητας. Εδώ ο αναγνώστης αναγκάζεται να συγκεράσει την φιλοσοφία, την φυσική επαλήθευση των φαινομένων με μία βάση, όπως το οικείον -όσο γίνεται- κατανοητόν Γήϊνον σύστημα αναφοράς. Με τις δικές μας μεταφυσικές, σχεδόν αδιακρίβωτες ποιοτικά περιεργασίες, όπου -ως γεγονός- δεν υπάρχει δυνα-τότης απαντήσεως με επιστημονικότητα παρά μόνον με εκπεφρασμένες παραδοχές των όσων επικαλούνται τα εξ αποκαλύψεως σημανθέντα.

Το βιβλίο καθρεπτίζει την επίμοχθο προσπάθεια του συγγραφέως να συμμείξει την φιλοσοφία με τις πιθανές εφαρμογές της θεωρητικής της διαστάσεως στον σημερινό κόσμο. Εκεί δηλαδή, όπου ένας ελάχιστος αριθμός φιλομούσων και φιλομαθών ανθρώπων υποσυ-νειδητώς ενεργεί βάσει των ανησυχιών των προγονικών φιλοσόφων. Εκείνων των διαχρο-νικών διανοητών, των χαρακτηρισθέντων ως σκαπταένων της σημερινής απειροπραγμόνου πλανητικής νοοσφαίρας.

Σε όλα τα κεφάλαια του βιβλίου αναδεικνύεται η μεθοδικότητα και η επιστημονική υπευθυνότητα του συγγραφέως, ο οποίος κινείται με ασφαλή οδηγό την ορθή λογική. Το να ασχοληθεί ο συγγραφέας με ένα τόσο δύσκολο αντικείμενο, όπως είναι η οντολογική κοι-νωνική σκέψη σημαίνει μεγάλη πνευματική γενναιότητα και φιλοσοφική τόλμη, η οποία προϋποθέτει ή και απαιτεί βαθεία γνώση των επιστητών πραγμάτων. Πραγμάτων

βασίζο-μένων στην επαγωγική ή την απαγωγική λογική. Αυτή άλλωστε είναι και η υπεροχή εκείνων, που την αναγνωρίζουν, ως το αποτέλεσμα περισκέπτου και εμβριθούς προπαρασκευής με πυξίδα την αυτοπειθαρχία και την ειλικρινή πρόθεση για ένα εύγονο πνευματικό προϊόν. Ο υπερέχων πνευματικός άνθρωπος έχει συνείδηση του ότι γνωρίζει, ότι ουδέν γνωρίζει. Ο υπερέχων γνωρίζει, ότι η υπεροχή συνίσταται σε πνευματική ταπεινότητα, σε περιθωριο-ποίηση των προκαταλήψεων και στην πραγματολογική συνθήκη, που είναι η διαρκής μάθηση από τις εμπειρίες της ζωής. Και το αποτέλεσμα της συστηματικής εξασκήσεως, της πλήρους αφοσιώσεως και της εντόνου επικεντρώσεως σε ουσιώδεις τομείς ενδιαφέροντος ονομάζεται βαθεία γνώση. Η γνώση δεν είναι μία απλή θεω-

ρία. Είναι εμβάθυνση της πρακτικής εμπειρίας μέχρι που αυτή να οδηγήσει τον βαθειογνώστη στην συνθήκη την αναγνωριζομένη, ως διαισθητική κατανόηση. Σε κάθε σελίδα του βιβλίου επαληθεύονται αυτές οι διαπιστώσεις. Επαληθεύονται, σαν αυτά να συνιστούν δυναμικό πλεονέκτημα εν τοις πράγμασι.

Στο βιβλίο εμφανίζονται αιφνιδίως και επιδεικτικώς άπειρα ερεθίσματα που συ-ναρπάζουν εκείνους του διακρινόμενους για το ανήσυχο πνεύμα τους και τις δημιουργικές τους προθέσεις. Ο συγγραφέας στην περίπτωση αυτή μεσιτεύει με το να διευκολύνει τους όσους προτίθενται να αξιοποιήσουν το παρεχόμενο πληροφοριακό υλικό, το οποίο ως μία θετική νοσησιαρχική κατεύθυνση επιτελεί στην ανέλιξη παντός φιλερένου νοός. Η περι-γραφομένη κοσμολογία φανερώνεται, μέσα στις γραμμές κειμένου καταγράφοντος εργασία ενός μελετητού περί των αιτίων του «υπάρχω σαν ον μέσα σε ένα απροσδιόριστο σύμπαν». Είναι αναζήτηση μετερχομένη συγκερασμούς ανοργάνου ύλης και εμβίων παραγόντων με σκοπό να εξηγηθεί το αίτιο, το διεγείρον ενσυνειδήτες και έλλογες πράξεις ερμηνεύουσες με την συσσωρευμένη εμπειρία την εξέλιξη την κατανοουμένη αισθητικά από τον άνθρωπον.

Φαντάζομαι τον συγγραφέα με την φιλοπραγμοσύνη του, σκυμμένον πάνω από μία γυάλινη σφαίρα, όπως αυτή των αστρομαντών να παρατηρεί με απόλυτη αφοσίωση και τεταμένη συγκέντρωση τις αστρονομικές ταχύτητες μεταβολής των συμπαντικών συν-τελεστών. Από το μηδέν έως το άπειρον. Διαστολές και super nova. Νεφελώματα και μαύρες τρύπες. Να θαυμάζει τις βαρυτικές συνέπειες. Να διαλογίζεται τον ρόλο του σαν την απειρο-ελαχίστη μονάδα ενεργείας και το μέγεθος της δικής του συνεισφοράς στο κοσμολογικό γίγνεσθαι. Να διαβουλεύεται με τον εαυτόν του με την όση υπευθυνότητα επιβάλλει κάποια αναγωγική αναγκαιότητα στην κοινωνική συνείδηση, ώστε να μην διαφύγει της προσοχής το θαρραλέο του εγχείρημα. Δεόμενος εμπρός στο μεγαλείο της φύσεως. Την θεωρεί ωςάν τον καθρέπτη των υπερδραστηρίων πνευμάτων. Αποδέχεται το γεγονός, ότι η φύση απο-τελεί αντικείμενο σεβασμού εκ μέρους της επιστήμης, της φιλοσοφίας, της ποιήσεως, των τεχνών και της θεολογίας. Διερωτάται εάν η φύση τελικά υπακούει σε μία ανωτέρα δύναμη. Είναι η φύση ένα Θείον αποτύπωμα ή είναι μία ουδέτερα αλληλουχία συμβαινόμενων και απροσδοκίων γεγονότων; Στο τέλος στέργει με την συνήθη απόφραση των θνητών όντων, ότι

«όλα είναι σχετικά». Και η σχετικότητα εμού του αναγνώστου αποδίδεται στην ανεπάρκεια της ανθρωπίνης αντιληπτικότητας στο να συλλάβει τα κοσμικά θαυμαστά έργα και πάντοτε με υποστηρικτική διάθεση προς τους διαχρονικούς σκαπανείς και την αρωγή του προελαύνοντος διδύμου «Επιστήμη-Τεχνολογία».

Μία ουσιαστική και χρήσιμη παραίνεση του συγγραφέως είναι, ότι κατανοώντας την Α-λήθεια κερδίζουμε το νόημα της ζωής, όντας πλέον υπερπλήρεις με την δική μας σιγουριά και την αυτοπεποίθηση. Κι εμείς με την σειρά μας αντιλαμβανόμενοι την συμπλοκή κοινω-νικής θεωρήσεως μιας κοσμοεικόνας με την συνδρομή των μεριστών αποφαντικών πάνω στην αστροφυσική, τους αριθμούς, την κοσμολογία συναντώμεθα με ένα μείγμα καθοδη-γητικών αρχών, διανοητικών πλαισίων και γενικών προσανατολισμών, που μας εισαγάγουν κατ'έμμεσο παρότρυνση στον χώρο της φιλοσοφίας. Μένει στο τέλος μία δική μας προσπά-θεια να διεργαστούμε την γαργαλιστική και διεγερτική διερώτηση του συγγραφέως: ...μήπως τελικά το σύμπαν είναι «Ο Λόγος» μιας υπερδιάνοιας;

Και κάτι το πολύ χρήσιμο για όσους υποπίπτουν στο απόπημα να κρίνουν πρόσωπα του βαθέως παρελθόντος καθώς και τις πράξεις αυτών με αβαθή επιχειρήματα και χωρίς την προσήκουσα περίσκεψη. Ο Δημήτριος Σταθακόπουλος μας το υπογραμμίζει: Δεν κρίνουμε τις τότε κοινωνίες με την σύγχρονη ματιά και τα εις διάθεσιν εργαλεία αναλύσεως.

Στο επίλογόν του ο συγγραφέας μας εξομολογείται: «... εν κατακλείδι, το μόνο ίσως που με φειδώ και ειλικρινή ταπεινότητα θα μπορούσα να καταθέσω, είναι η «φτωχή» εμπειρία ζωής μου, που ακροβάτησε και ακροβατεί μεταξύ του επιθυμώ, του θέλω και του πρέπει, «καθωσπρέπει» που φαινομενικά κινήθηκε και κινείται στα όρια του «αξιοπρε-πούς», του political correct και των «κοινωνικών προτύπων», χωρίς πραγματικά να ξέρω εάν όντως ήταν τέτοια».

Υποκλινόμεθα στην αξιοθαύμαστη ειλικρίνεια και εντιμότητα του συγγραφέως, ο οποίος μας υπενθυμίζει, ότι το να αποδεχόμεθα να αποκαλύψουμε την σκέψη μας σημαίνει, ότι έχουμε φθάσει σε ένα σημείο υπερβάσεως των περιρρεόντων πνευματικών περιορι-σμών και ότι είμεθα εις θέσιν να καλλιεργήσουμε μία ευρύτερη, περισσότερο σύνθετη και βεβαίως ελευθέρα θεώρηση της πραγματικότητας, των αξιών, των θεσμών και κυρίως του εαυτού μας. Αυτή η πνευματική ελευθερία δίδει την ικανότητα της αποδοχής της πολλο-πλότητας των όψεων της πραγματικότητας και μάλιστα χωρίς το πνεύμα μας να εγκλωβίζεται σε δόγματα και απολυτότητες.

Σε πολλά σημεία του έργου του ο συγγραφέας φανερώνει μία συναισθηματική ευαισθησία. Ιδίως όταν υποπτεύεται, ότι κάποια άποψή του εκτίθεται στον κίνδυνο αμ-φισβητήσεως. Ίσως, διότι έχει τόσα πράγματα ταυτόχρονα να διεξέλθει, όπου -ως φυσικόν- υπάρχει το ενδεχόμενον συγκρούσεως πολυσήμων, εν εκθέσει, ιδεών. Εμείς, ωστόσο γνω-ρίζουμε, ότι ο κόσμος που ζούμε είναι μοχθηρός, φθονερός, κακεντρεχής, δυσάρεστος και επίβουλος. Συνεπώς, γι'αυτόν τον απαράδεκτο κόσμο, όταν κάποιος αγαθών προθέσεων πρέπει να πει πολλά πράγματα αφαιρετικά -και μάλιστα, όταν οι άλλοι περιμένουν από αυτόν να πει αυτά που εκείνοι θέλουν να πει, τότε υπάρχει ο κίνδυνος ανοικείων τοπο-θετήσεων, που συνήθως απηχούν ιδεολογικές και ουτοπικές δομές σκέψεως. Αυτός ο συναι-σθηματικός εκφραστής της νοήσεως, ουδέν οφείλει προς διασάφηση, διότι η εχθρότητα τού κόσμου είναι μέρος της ιστορίας της ανθρωπότητας. Εξ άλλου είναι γνωστόν, ότι ο ρόλος των διανοουμένων είναι να παράγουν ιδεολογία, η οποία αξιοποιούμενη να προσφέρει προτροπές κοινω-νικής ανεξίτητης. Ούτως ή άλλως η ιστορία δεν τελειώνει εδώ, ούτε στο μέλλον θα μας λείψει η απαίτηση προς απολογία των διανοουμένων απέναντι σε πολεμικές δραστηριοποιήσεις. Σε ό,τι αφορά σ'εμάς τους υπολοίπους υπό καθεστώς πνευματικής εχθρότητας, καλόν είναι να θεωρήσουμε ότι η άμυνα του εαυτού μας είναι η δύναμή μας να μην ασχολούμεθα με το κακό. Είναι αφελής η σκέψη, ότι μπορεί να γίνει πιστευτό, ότι η ανθρωπίνη φύση είναι δυνατόν να μεταβληθεί σε ακραιφνώς λογική και συνετή. Συνεπώς, όταν προφυλάσσουμε τον συνειδητοποιημένο μας εαυτόν, σημαίνει, ότι αυτή η άμυνα αντιστοιχεί με «αξία» υπό την ηθική-κανονιστική έννοια του όρου. Ο συγγραφέας μας υποδεικνύει τον δρόμο με το να μας γνωστοποιεί, ότι οι κεκτημένες γνώσεις, οι εμπειρίες με φύλακα την φρόνηση θα έχουν σαν εξαγόμενο την διατήρηση του πλεονεκτήματος της αληθινής σοφίας.

Επί όλων των ανωτέρω, φρονώ, ότι η στάση ημών είναι το συνετό διακέλευσμα προς τους αντιτιθεμένους στο να αναμετρηθούν με τις ηθικές απαιτήσεις της συνειδήσεώς των και την πρακτική του καθαρού λόγου.

Εν συμπεράσματι, θεωρώ εαυτόν ωφελημένον από το βιβλίο του Δημητρίου Σταθα-κοπούλου, διότι μου έδωσε την ευκαιρία να διευρύνω την σκέψη μου σε πεδία οικουμε-νικών αξιών, τα οποία εκείνος τα περιέγραψε με ένα τρόπο, όπου ο συνειδητοποιημένος αναγνώστης αναγνωρίζει μέσω του βιβλίου τα πράγματα προτού τα αντιληφθούν οι αισθή-σεις του. Ιδού η ευκαιρία καθέξως υπερτέρων ιδεών.

Οι «Οι Γεωπολιτικές Προκλήσεις του 2025»

είναι ένα βαθύ και ουσιαστικό έργο στα πλαίσια ενός δραστηρίου συλλογικού μελήματος Μελών του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών. Είναι μία κοινή προσπάθεια σκοπούσα στην ανάδειξη των εκάστοτε ζητημάτων διεθνούς ενδιαφέροντος. Ζητημάτων, τα οποία εκτιμώνται, ότι επιδρούν κατ' άμεσο ή έμμεσο τρόπο στα Ελληνικά πράγματα. Το βιβλίο αυτό εκ της θεματολογίας του και μόνον προκαλεί το ενδιαφέρον των υπευθύνων δημοσίων προσώπων και ου μόνον. Και τούτο διότι υπάρχουν πρόσωπα αλλά και φορείς που ενδιατρίβουν πάνω σε ζητήματα καθοριστικής σημασίας σε παγκόσμια κλίμακα και τα οποία ζητήματα θα μπορούσαν να αλλοιώσουν υφιστάμενα γεωπολιτικά και γεωοικονομικά status με μη δυνάμενα να προβλεφθούν εκβάντα.

Του Παναγιώτη Καραφωτιά*

Είναι εφιαλτικά αδιανόητο, 51 επέτειοι της Κυπριακής Τραγωδίας έχουν παρέλθει και όμως ένα μεγάλο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας παραμένει υπό παράνομη τουρκική κατοχή κατά παράβαση δεκάδων αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας και της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, καθώς της ΕΕ, του Διεθνούς Δικαίου και της Οικουμενικής Διακήρυξης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Η δε γενική ακηδία οδηγεί σε «κηδεία». Γιατί πολιτικές και θρησκευτικές ηγεσίες και τόσες ΜΚΟ κ.λπ. αδιαφορούν κυνικά; Λησμονούν τις γενοκτονίες, τους βιασμούς, τη χρήση απαγορευμένων βομβών Ναπάλμ, τους εκατοντάδες αγνοούμενους (ούτε πρόβατα ή γατιά να ήταν, που για αυτά υπάρχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον) κατά την εισβολή;

Και ο Ελληνισμός της Διασποράς, μολονότι αγωνίζεται, κάποιοι μεριμνούν να τον διχάζουν ή να τον αποπροσανατολίζουν και έτσι στερείται αποτελεσματικής στρατηγικής αντίθετα με μικρότερες χώρες (Ισραήλ) που επηρεάζουν τους Ισχυρούς στο να ικανοποιούν τα αιτήματά τους. Διαβήματα στον ΟΗΕ, ΕΕ και ΝΑΤΟ ανύπαρκτα;

Πως δικαιολογείται να επαναλαμβάνονται Διασκέψεις υπό την αιγίδα του γγ του ΟΗΕ απλά για να επαναλαμβάνονται για αποπροσανατολισμό και στάχτη στα μάτια κ.λπ. εξομοιώνοντας Θύτη και Θύμα; Δεν θάπρεπε ο ίδιος ο γγ αλλά και τα θύματα κράτη, Ελλάδα και Κύπρος, να απαιτήσουν το πιο απλό, εύλογο και λογικό πράγμα, την εφαρμογή των αποφάσεων του ΟΗΕ, που η Τουρκία αγνοεί κυνικά;

Το ίδιο συμβαίνει με τις διμερείς συνομιλίες Ελλάδας-Τουρκίας χωρίς, όμως, αποτέλεσμα. Και η Τουρκία, με την ένοχη ανοχή Ισχυρών Δυνάμεων, προχωράει αδίστακτη στην

εφαρμογή της νέο-ιμπεριαλιστικής, νέο-αποικιοκρατικής της πολιτικής γράφοντας στα παλιά της υποδήματα αποφάσεις ΟΗΕ, και αγνοώντας την Διεθνή Συνθήκη για το Δίκαιο τη Θάλασσας (UNCLOS) για Υφαλοκρηπίδα, ΑΟΖ. Την δε πολιτική συμβιβασμού της Ελλάδας την ερμηνεύει -τη συμφέρει- ως υποχωρητικότητα, ως δουλικότητα.

Θέλει να ξεχαστεί η παράνομη εισβολή, οι αγνοούμενοι, ο παράνομος εποικισμός της Κύπρου από Τούρκους. Πως ερμηνεύεται το θράσος να απαιτεί από τον ΟΗΕ να αναγνωρίσει το τουρκικό ψευδοκράτος και να διαμελίσει την Κυπριακή Δημοκρατία και τόσα άλλα παράνομα που ο εκλεκτός Κύπριος Ευρωβουλευτής Κ. Μαυρίδης αναλύει τόσο εύστοχα στις παρεμβάσεις του στην ΕΕ καθώς και στην αρθρογραφία του.

Τελικά, μήπως δεν έχουμε συνειδητοποιήσει και πρέπει να αφυπνιστούμε, ότι στα πλαίσια του περιβόητου Διαίρει και Βασίλευε (Divide et Impera) και της πολιτικά και κοινωνικά εύθραυστης εικόνας των Βαλκανίων, της γνωστής Πυριτιδαποθήκης (Powder Kegg) κάποια διεφθαρμένα πολεμοκάπηλα κυκλώματα θα επιχειρήσουν να δημιουργήσουν ευκαιρίες πολεμικής σύγκρουσης; Μήπως Τουρκία και Γερμανία θα επιχειρήσουν ένα νέο LEBENSRAUM (ζωτικό χώρο). Μήπως, εκτός από τον τραγικό διαμελισμό της τ. Γιουγκοσλαβίας θέλουν να προχωρήσουν σε «άλωση» άλλων αδύναμων κρατών της περιοχής; Συνεπώς, χρειάζεται έγκαιρη και αποτελεσματική στρατηγική ανάσχεσης αλλά συνάμα διεκδίκησης των δίκαιων εθνικών δικαιωμάτων μας. Όμως, όταν πρώην αρχιτρομοκράτες, συνεργάτες της Τουρκίας, επικηρυγμένοι με εκατομμύρια δολάρια, γίνονται αρχηγοί κρατών και «χαϊδεύονται» από Ισχυρούς «δημοκράτες» ηγέτες, τότε υπάρχει μια σοβαρή ανατροπή στις διεθνείς σχέσεις, που προοιωνίζουν νέο Αρμαγεδδώνα αν δεν υπάρξει αποτελεσματική στρατηγική αντίστασης.

***Ο Π.Ι.Καραφωτιάς είναι ομότιμος καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και μέλος του ΕΛΙΣΜΕ**